

# COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMSTEN IN DE METALEKTRO

## Basis 2018/2020

(pag. 19 t/m 141)

## Hoger Personeel (HP) 2018/2020

(pag. 145 t/m 190)

## Aanvullend: Systeem voor Arbeidsomstandigheden (SAO) 2018/2020

(pag. 194 t/m 205)

## Arbeidsmarkt en Opleiding (A+O) 2019/2021

(pag. 208 t/m 231)

BASIS

HP

SAO

A+O



# Algemeen verbindend verklaring

In dit boekje treft u de cao's voor de Metalektrro:

- Basis 2018/2020,
- Hoger personeel (HP) 2018/2020
- Aanvullende cao: SAO 2018/2020 en
- Arbeidsmarkt en Opleiding (A+O) 2019/2021.

Door algemeen verbindend verklaring (AVV) zijn de meeste bepalingen van deze cao van toepassing op alle werkgevers en werknemers die bij inwerking-treding of gedurende de looptijd van de AVV onder de werkings sfeer vallen of komen te vallen.

Sommige bepalingen zijn door cao-partijen bij het verzoek tot AVV buiten beschouwing gelaten.

Deze bepalingen zijn daarom slechts bindend voor de georganiseerde werkgevers en hun werknemers.

Voor de Cao Metalektrro: Basis 2018/2020

betreft dit de volgende bepalingen: 1.1.4.i en k, 1.3.1, 2.1.3.b, 2.4, 3.1.2, 3.5.1.b, 3.6.3, 3.7.4, 3.10, 4.6.1.b en 4.6.2.b, 6.5, 6.6.2, 6.6.3, 6.8.2, 6.8.3, 6.10.3, 7.1, 7.3 (def. werkgeversorganisatie en vakbonden), 7.6, 7.7, 7.8 en 7.9.

Voor de Cao Metalektrro: Hoger personeel 2018/2020

betreft dit de volgende bepalingen: 1.2.2.g en k, 1.4.1, 1.6, 2.1.2, 3.1.1, 3.6, 4.6, 6.3, 6.4, 6.8.3, 7.1, 7.3 (def. werkgeversorganisatie en vakbonden), 7.6 en 7.7

Bovendien komt het voor dat de Directie UAW van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bepalingen buiten de AVV laat. Ook deze bepalingen zijn slechts bindend voor de georganiseerde werkgevers en hun werknemers. Cao-bepalingen die naar hun aard niet voor AVV in aanmerking komen zijn bijvoorbeeld bepalingen over pensioenen, herverzekering van eigen risico's van werkgevers en bepalingen die geen verband houden met arbeid.

In het AVV-besluit is te vinden welke bepalingen binnen de AVV vallen. Het besluit tot AVV wordt door de Directie UAW van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gepubliceerd op [www.cao.szw.nl](http://www.cao.szw.nl) en op [www.staatscourant.nl](http://www.staatscourant.nl). De AVV treedt in werking op de tweede dag na publicatie van het besluit in de Staatscourant, dan wel op de in het besluit genoemde datum, en loopt tot uiterlijk de einddatum van de cao.

# Leeswijzer

## Cao's aangepast

- De indeling en de tekst van de collectieve arbeidsovereenkomsten Metalektro: Basis (de Basis-cao), Hoger personeel (de HP-cao) en Arbeidsmarkt en Opleiding (de cao A+O) zijn aangepast om de toegankelijkheid en leesbaarheid te verbeteren. De indeling en teksten van de aanvullende cao Systeem voor Arbeidsomstandigheden (de cao SAO) zijn niet aangepast. Ook de bijlagen van de cao's zijn niet aangepast.
- Aanpassen wil zeggen dat zowel tussen als binnen hoofdstukken verschuivingen zijn aangebracht om tot een logischer indeling te komen. Het taalgebruik is gemoderniseerd en vereenvoudigd waar dit mogelijk was zonder de inhoud van de cao-bepalingen aan te tasten.
- De termen 'cao-artikel' en 'lid' worden in de nieuwe opzet niet meer gebruikt. In plaats daarvan is er een genummerde indeling in hoofdstukken (1 etc.), paragrafen (1.1 etc.) en subparagrafen (1.1.1 etc.). Subparagrafen worden zo nodig onderverdeeld met letters.
- Van begrippen zoals 'werkgever' en 'werknemer' wordt in deze cao's alleen de mannelijke vorm gebruikt. Hiermee worden zowel mannen als vrouwen bedoeld.
- Met behulp van de inhoudsopgave en het trefwoordenregister vindt de gebruiker snel

de weg in de nieuwe cao-tekst. [Bijlage J](#) van de Basis-cao is - net als [bijlage C](#) van de HP-cao - een hulpmiddel om de huidige tekst te vergelijken met die van de cao voor 2015/2018.

## Vetgedrukte en niet vetgedrukte cao-bepalingen

- Binnen het kader van deze cao kan op concern-, bedrijfs-, branche- of regioniveau een MetalektroB-cao (afgekort: MB-cao) worden afgesloten. Zie paragraaf 7.5 van de Basis-cao.
- De bepalingen van deze cao zijn onderverdeeld in A-bepalingen (vetgedrukt) en B-bepalingen. Van A-bepalingen kan bij MB-cao alleen in voor werknemers gunstige zin worden afgeweken.

## HP-Cao

- De teksten van HP-bepalingen die volledig overeenkomen met de Basis-cao zijn om de leesbaarheid te vergroten in dit boekje weggelaten. Opgenomen zijn wel de specifieke HP-bepalingen en bepalingen die weliswaar overeenkomen met de Basis-cao maar die verwijzen naar een ander artikel (in de HP-cao).
- De integrale tekst van de HP-cao is wel bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangemeld en voor algemeen verbindend verklaring voorgedragen.

## Wetgeving en cao

- Op een aantal plaatsen verwijst de cao naar de wet. De wetsteksten waar naar wordt verwezen zijn te vinden op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl).
- Op [www.caometalektro.nl](http://www.caometalektro.nl) staat een toelichting op een aantal onderdelen van de cao en de wetgeving die daarbij van belang is.

## Meer informatie

Als u vragen heeft over de inhoud van de cao, kunt u terecht bij cao-partijen.

Meer informatie over de financieringsreglementen die deel uitmaken van deze cao vindt u op [www.ao-metalektro.nl](http://www.ao-metalektro.nl).

## Database ROM

De cao-teksten vindt u ook op de website van de ROM: [www.caometalektro.nl](http://www.caometalektro.nl). Onder- of bovenaan de homepage klikt u op 'cao-bepalingen'. Dan komt u op een pagina met de diverse Metalektro-cao's. U kunt bepalingen lezen, selecteren en afdrukken. Ook ziet u welke bepalingen met elkaar verband houden.

(c) Copyright ROM. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt zonder schriftelijke toestemming van de Raad van Overleg in de Metalekto (ROM).

# Inhoudsopgave

<b>Adressen</b>	<b>14</b>
<b>Cao Metalektro: Basis 2018/2020</b>	<b>19</b>
<b>1. Arbeidsovereenkomst</b>	<b>23</b>
1.1 Begin van de arbeidsovereenkomst	23
1.2 Voorafgaande uitzendrelaties	24
1.3 Aanpassing van de arbeidsduur	24
1.4 Voltijd en deeltijd	25
1.5 Einde van de arbeidsovereenkomst	26
<b>2. Werktijden</b>	<b>27</b>
2.1 <b>Dienstrooster</b> / Dienstrooster	27
2.2 Tijdelijk vierdaagse werkweek	28
2.3 Ploegendienst	29
2.4 Continuarbeid	30
2.5 Consignatiedienst	30
2.6 Overwerk	31
<b>3. Inkomen</b>	<b>33</b>
3.1 Functieclassificatie	33
3.2 Vaststelling salarisgroep en persoonlijke minimum maandverdiens	35
3.3 <b>Salaristabellen</b> / Salaristabellen	38
3.4 <b>Salarisaanpassingen in deze cao-periode</b>	42
3.5 Ondernemingssalarissystemen	43
3.6 Afwijkende salarissen	44
3.7 <b>Toeslagen en vergoedingen</b> / Toeslagen en vergoedingen	46
3.8 <b>Inkomen bij arbeidsongeschiktheid</b>	54
3.9 Inkomen bij werkloosheid tijdens dienstverband	58
3.10 <b>Pensioen</b>	59
3.11 <b>Uitkering bij overlijden</b>	60

<b>4.</b>	<b>Vakantie, roostervrij, verzuim en verlof</b>	<b>61</b>
4.1	<b>Vakantie</b>	61
4.2	Vrije roosteruren	67
4.3	Ander gebruik van vakantie, vrije roosteruren en overuren	69
4.4	Kort verzuim	71
4.5	Bijzonder verzuim	73
4.6	<b>Vakbondsverlof</b> / Vakbondsverlof	75
<b>5.</b>	<b>Opleiden en ontwikkelen</b>	<b>77</b>
5.1	Werken aan duurzame inzetbaarheid	77
5.2	Loopbaangesprek	77
5.3	Opleidingsdagen	78
5.4	Studiekostenregeling	78
5.5	Erkenning Verworven Competenties (EVC)	79
5.6	Generatiepact	80
<b>6.</b>	<b>Aanvullende bepalingen</b>	<b>81</b>
6.1	Sociaal beleid	81
6.2	Winstdelingsregelingen	81
6.3	<b>Raad van Overleg in de Metalektro</b>	82
6.4	<b>Sociaal Fonds</b>	83
6.5	Bescherming personeelsvertegenwoordigers	84
6.6	Vakbondswerk in de onderneming	85
6.7	<b>Vakbondscontributie</b>	87
6.8	Inschakeling organisatiebureau, fusie, reorganisatie en bedrijfssluiting	88
6.9	Uitzendbureaus	90
6.10	<b>Niet in dienst zijnde werknemers</b> / Niet in dienst zijnde werknemers	90
<b>7.</b>	<b>Over de cao en cao-partijen</b>	<b>93</b>
7.1	<b>Looptijd cao</b>	93
7.2	<b>Werkings sfeer</b>	93
7.3	<b>Definities</b> / Definities	94
7.4	<b>Afwijken van deze cao</b> / Flexibilisering	97
7.5	<b>Afwijken in een MB-cao</b>	98



7.6	Naleving en aansprakelijkheid	99
7.7	Stakingen, acties en uitsluiting	100
7.8	Geschillen	101
7.9	Bemiddeling	102

## Ondertekening van de cao 103

### Bijlagen 104

A.	Werkings sfeer	104
B.	Reglement Dispensatie	112
C.	Reglement Generatiepact	114
D.	Reglement Geschillen	118
E.	Reglement Bemiddelingsinstantie	123
F.	Integraal systeem van functiewaardering / Integraal systeem van functiewaardering	127
G.	Nadere regels voor ISF en/of SAO	128
H.	Systemen van functieclassificatie	131
I.	Toeslagpercentages	132
J.	Tabel A: Basis-cao, van nieuwe naar oude nummering	135
	Tabel B: Basis-cao, van oude naar nieuwe nummering	138

## Cao Metalektro: Hoger Personeel 2018/2020 145

### 1. Arbeidsovereenkomst 148

1.1	Sollicitatie	148
1.2	Begin van de arbeidsovereenkomst	149
1.3	Voorafgaande uitzendrelaties	150
1.4	Aanpassing van de arbeidsduur	151
1.5	Voltijd en deeltijd	151
1.6	Periodiek medisch onderzoek	151
1.7	Einde van de arbeidsovereenkomst	151

### 2. Werktijden 152

2.1	Dienstrooster / Dienstrooster	152
2.2	Tijdelijk vierdaagse werkweek	152

<b>3. Inkomen</b>	<b>153</b>
3.1 Functie-indeling	153
3.2 Salarisaanpassingen in deze cao-periode	154
3.3 Toeslagen en vergoedingen	155
3.4 Inkomen bij arbeidsongeschiktheid	155
3.5 Inkomen bij werkloosheid tijdens dienstverband	157
3.6 Pensioen	157
3.7 Uitkering bij overlijden	157
<b>4. Feestdagen, roostervrij, verzuim en verlof</b>	<b>158</b>
4.1 Feestdagen	158
4.2 Vrije roosteruren	159
4.3 Ander gebruik van vakantie, vrije roosteruren en overuren	160
4.4 Kort verzuim	160
4.5 Bijzonder verzuim	161
4.6 Vakbondsverlof / Vakbondsverlof	162
<b>5. Opleiden en ontwikkelen</b>	<b>163</b>
5.1 Werken aan duurzame inzetbaarheid	163
5.2 Loopbaangesprek	163
5.3 Opleidingsdagen	163
5.4 Studiekostenregeling	163
5.5 Erkenning verworven competenties (EVC)	163
5.6 Generatiepact	163
<b>6. Aanvullende bepalingen</b>	<b>164</b>
6.1 Sociaal Fonds	164
6.2 Raad van Overleg in de Metalektro	164
6.3 Bescherming personeelsvertegenwoordigers	164
6.4 Vakbondswerk in de onderneming	165
6.5 Vakbondscontributie	166
6.6 Inschakeling organisatiebureau, fusie en bedrijfssluiting	166
6.7 Uitzendbureaus	166
6.8 Niet in dienst zijnde werknemers / Niet in dienst zijnde werknemers	167

<b>7. Over de cao en cao-partijen</b>	<b>170</b>
7.1 Looptijd cao	170
7.2 Werkingssfeer	170
7.3 Definities / Definities	170
7.4 Afwijken van deze cao / Flexibilisering	172
7.5 Afwijken in een MB-cao	172
7.6 Geschillen	172
7.7 Bemiddeling	173
<b>Ondertekening van de cao</b>	<b>175</b>
<b>Bijlagen</b>	<b>177</b>
A. Werkingssfeer	177
B. Reglement Dispensatie	185
C. Tabel A: HP-cao, van nieuwe naar oude nummering	187
Tabel B: HP-cao, van oude naar nieuwe nummering	189
<b>Aanvullende Cao Metalektro: Systeem voor Arbeidsomstandigheden (SAO)</b>	<b>194</b>
<b>Inleiding</b>	<b>195</b>
Artikel 1 – Arbeidsomstandigheden	197
Artikel 2 – Trappen van arbeidsomstandigheden	197
Artikel 3 – Arbeidsomstandighedenlijst	197
Artikel 4 – Indeling van de werknemers	197
Artikel 5 – Arbeidsomstandighedentoeslagen	198
Artikel 6 – Toeslagsysteem bezwarende arbeidsomstandigheden	200
<b>Overgangsbepaling</b>	<b>200</b>
Artikel 7 – Garantie bij invoering van SAO	200
Artikel 8 – Wijziging trappen arbeidsomstandigheden	201
Artikel 9 – Vakantietoeslag	201
Artikel 10 – Geen nawerking eerdere collectieve arbeidsovereenkomsten	201
Artikel 11 – Looptijd van de overeenkomst	202

<b>Ondertekening van de cao</b>	<b>203</b>
<b>Bijlage A van de aanvullende cao SAO</b>	<b>205</b>
<b>Cao Metalektro: Arbeidsmarkt en Opleiding (A+O) 2019/2021</b>	<b>208</b>
<b>Inleiding</b>	<b>209</b>
<b>1. Uitvoering van de cao</b>	<b>210</b>
1.1 Cao A+O, A+O Metalektro en ROM	210
<b>2. Premieheffing</b>	<b>211</b>
2.1 Werkgeversbijdrage	211
2.2 Voorschot	211
2.3 Informatieplicht	211
2.4 Te laat of niet betalen	211
<b>3. Over deze cao</b>	<b>212</b>
3.1 Looptijd en relatie met eerdere cao's	212
3.2 Werkingssfeer	212
3.3 Definities	212
<b>Ondertekening van de cao</b>	<b>213</b>
<b>Bijlagen</b>	<b>214</b>
A. Werkingssfeer cao A+O	214
B. Reglement Dispensatie	221
C. Financieringsreglement opleiding van leerlingen en werknemers 2019-2021 (inclusief model-leerarbeidsovereenkomst)	223

A+O

SAO

HP

BASIS

# Adressen

## Cao-partijen

### FME, ondernemersorganisatie voor de technologische industrie

Zilverstraat 69, 2718 RP Zoetermeer

Postbus 190, 2700 AD Zoetermeer

telefoon: (088) 400 84 00

e-mail: [info@fme.nl](mailto:info@fme.nl)

internet: [www.fme.nl](http://www.fme.nl)

### FNV Metaal

Hertogswetering 159, 3543 AS Utrecht

Postbus 9208, 3506 GE Utrecht

telefoon: (088) 368 03 68

e-mail: [info@fnv.nl](mailto:info@fnv.nl)

internet: [www.fnv.nl](http://www.fnv.nl)

### CNV Vakmensen

Tiberdreef 4, 3561 GG Utrecht

Postbus 2525, 3500 GM Utrecht

telefoon: (030) 751 10 07

e-mail: [info@cnvvakmensen.nl](mailto:info@cnvvakmensen.nl)

internet: [www.cnvvakmensen.nl](http://www.cnvvakmensen.nl)

### De Unie, vakbond voor industrie en dienstverlening

Multatulilaan 12, 4103 NM Culemborg

telefoon: (0345) 85 18 51

e-mail: [info@unie.nl](mailto:info@unie.nl)

internet: [www.unie.nl](http://www.unie.nl)

### VHP2, belangenorganisatie van het middelbaar en hoger personeel

Ruusbroeclaan 21, 5611 LT Eindhoven

telefoon: (040) 211 62 22

e-mail: [info@vhp2.nl](mailto:info@vhp2.nl)

internet: [www.vhp2.nl](http://www.vhp2.nl)

## Andere adressen

### Stichting Raad van Overleg in de Metalektro (ROM)

Overgoo 13, 2266 JZ Leidschendam  
Postbus 407, 2260 AK Leidschendam  
telefoon: (070) 317 19 00  
e-mail: [info@romcao.nl](mailto:info@romcao.nl)  
internet: [www.caometalektro.nl](http://www.caometalektro.nl)

### Stichting Arbeidsmarkt en Opleiding in de Metalektro (A+O Metalektro)

Frankrijklaan 10A, 2391 PX Hazerswoude-Dorp  
Postbus 77, 2390 AC Hazerswoude-Dorp  
telefoon: (088) 60 50 900  
e-mail: [info@ao-metalektro.nl](mailto:info@ao-metalektro.nl)  
internet: [www.ao-metalektro.nl](http://www.ao-metalektro.nl)

### Bemiddelingsinstantie voor de Metalektro

Overgoo 13, 2266 JZ Leidschendam  
Postbus 407, 2260 AK Leidschendam  
telefoon: (070) 317 19 00  
e-mail: [info@romcao.nl](mailto:info@romcao.nl)  
internet: [www.caometalektro.nl](http://www.caometalektro.nl)

### Geschillencommissie voor de Metalektro

Overgoo 13, 2266 JZ Leidschendam  
Postbus 407, 2260 AK Leidschendam  
telefoon: (070) 317 19 00  
e-mail: [info@romcao.nl](mailto:info@romcao.nl)  
internet: [www.caometalektro.nl](http://www.caometalektro.nl)

### Commissie Werkingssfeer

Prinses Beatrixlaan 15, 2595 AK Den Haag  
Postbus 93235, 2509 AE Den Haag  
telefoon: (070) 316 03 25  
e-mail: [info@vakraad.nl](mailto:info@vakraad.nl)

### PME, Pensioenfonds van de Metalektro (bestuursbureau)

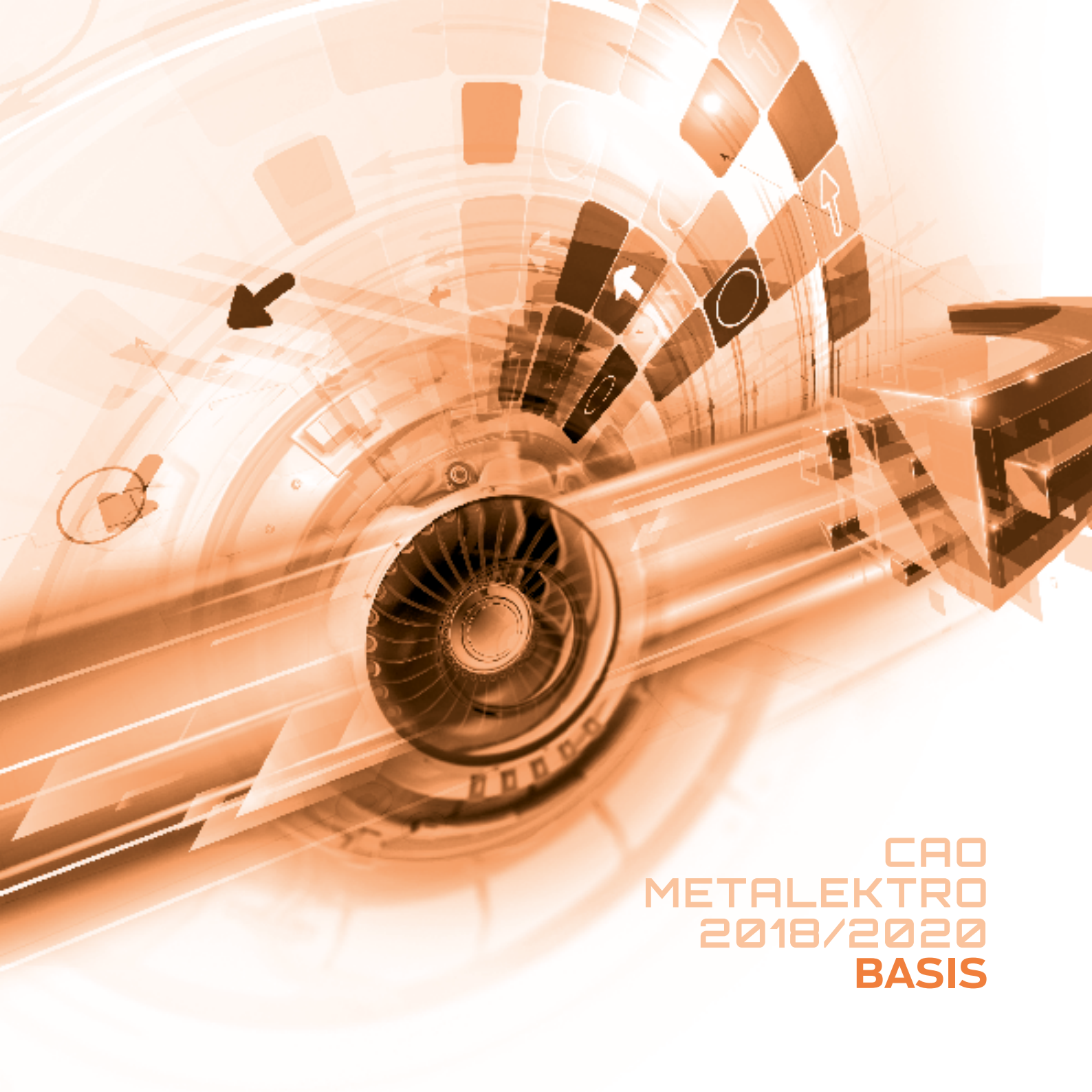
Jan Pietersz. Coenstraat 7-10, 2595 WP Den Haag  
Postbus 97630, 2509 GA Den Haag  
telefoon: (088) 007 98 00  
e-mail: [servicedesk@metalektropensioen.nl](mailto:servicedesk@metalektropensioen.nl)  
internet: [www.metalektropensioen.nl](http://www.metalektropensioen.nl)

### Mn Services

Prinses Beatrixlaan 15, 2595 AK Den Haag  
Postbus 30025, 2500 AG Den Haag  
telefoon: (070) 316 01 60  
internet: [www.mn.nl](http://www.mn.nl)







CAO  
METALEKTRO  
2018/2020  
BASIS



# Cao-partijen

Deze cao is overeengekomen door:

1. FME, ondernemersorganisatie voor de technologische industrie, hierna te noemen de werkgeversorganisatie
- en
2. FNV Metaal,
  3. CNV Vakmensen,
  4. De Unie,  
de partijen 2 tot en met 4,  
gezamenlijk te noemen de vakbonden.

# Inleiding

## A. Karakter en werking van deze cao

Cao-partijen geven hierna een toelichting op het karakter van deze cao en een aantal regels voor het behoud van het karakter en de juiste werking van deze cao.

1. Cao-partijen willen met deze cao een bijdrage leveren aan het bevorderen van goede sociale verhoudingen in de Metalektro, het bevorderen van het welzijn van de werknemers in de onderneming en het verhogen van de productie en productiviteit in de bedrijfstak.
2. Cao-partijen zijn zich ervan bewust dat een groot aantal zaken op het gebied van de arbeidsverhoudingen niet in de cao, maar op ondernemingsniveau wordt geregeld. Afhankelijk van het onderwerp wordt dit geregeld door de werkgever, dan wel tussen de werkgever en de vakbonden of de ondernemingsraad.
3. Cao-partijen erkennen wederzijds taak en functie van de werkgever en de vakbonden. Aan de ene kant erkennen de vakbonden dat in de huidige maatschappijstructuur alleen de werkgever tot taak heeft het ondernemingsbeleid te bepalen en de verantwoordelijkheid draagt voor de realisering daarvan. Aan de andere kant erkennen de werkgeversorganisatie en de leden van de werkgeversorganisatie de vakbonden als zelfstandige belangenbehartigers van hun leden, zowel op individueel als op collectief niveau. Zij kunnen deze taak alleen goed vervullen als zij zo goed mogelijk op de hoogte zijn van zaken binnen de onderneming waar de belangen van werknemers bij in het geding zijn. Bovendien moeten zij een goed contact kunnen hebben met hun leden in de onderneming. Daarom zullen de leden van de werkgeversvereniging de vakverenigingen zo goed mogelijk op de hoogte houden van zaken die voor leden van de vakverenigingen van belang zijn.
4. Tijdig en te goeder trouw overleg is van essentieel belang om de bedoelingen van deze cao te realiseren.
5. Cao-partijen hebben in de cao een bemiddelingsprocedure opgenomen voor het geval het niet lukt door goed overleg tot eenheid van opvatting te komen. Het is de bedoeling dat van deze procedure bij hoge uitzondering gebruik wordt gemaakt.
6. Cao-partijen bevelen ondernemingen aan om in overleg met de ondernemingsraad een klachtenregeling op te stellen en daarin op te nemen dat de werknemer zich kan laten bijstaan door een door hem gekozen persoon. Na afhandeling van

de klacht binnen de onderneming staat de weg via de vakbonden nog open.

7. Cao-partijen wijzen discriminatie bij tewerkstelling af. Zij zijn bereid zich in te zetten voor het bevorderen van gelijke kansen voor mannen en vrouwen in het arbeidsproces. Deelname van vrouwen aan opleidingen zal worden bevorderd. Cao-partijen bespreken periodiek de voortgang bij het scheppen van gelijke kansen.
8. Cao-partijen onderschrijven dat vrouwen en mannen die een zelfde functie vervullen gelijk moeten worden beloond als zij beschikken over een zelfde voor de functie relevant niveau van opleiding en ervaring.
9. Cao-partijen zetten zich in voor het bevorderen van de toepassing van arbeidsvoorwaarden à la carte in de onderneming.

## B. Werkgelegenheid

Cao-partijen vinden het belangrijk dat aandacht wordt besteed aan zowel kwalitatieve als kwantitatieve aspecten van de werkgelegenheid in de bedrijfstak tegen de achtergrond van de economische situatie.

1. Op bedrijfstakniveau (in de ROM) zal overleg worden gevoerd over voor de bedrijfstak of de

belangrijkste sectoren daarvan van belang zijnde onderwerpen. Met de binnen de bedrijfstak werkzame opleidingsorganen zal worden overlegd over de opstelling van scholingsprogramma's gericht op moeilijk vervulbare vacatures en moeilijk plaatsbare werknemers.

2. Om de kwantitatieve en kwalitatieve instroom te stimuleren, worden binnen de Metalektro leerlingen met een leerarbeidsovereenkomst (beroepsbegeleidende leerweg, BBL) opgeleid. Onderdeel van de opleiding is een praktijkdeel. Dat deel moet goed aansluiten op de eisen die in de praktijk aan de leerling zullen worden gesteld. Het spreekt voor zich dat het praktijkdeel niet bedoeld is om schommelingen in het werkaanbod op te vangen.
3. Op ondernemingsniveau kunnen de werkgever en de vakbonden overleg voeren over alle aspecten van de werkgelegenheid.
4. Cao-partijen geven de grootst mogelijke aandacht en medewerking aan het bevorderen van de productiviteit, wanneer dit in de onderneming ter sprake komt.
5. Cao-partijen bevelen aan in de onderneming extra aandacht te besteden aan het ontwikkelen van een integraal ouderenbeleid en aan de problemen van gehandicapten en buitenlandse werknemers.

6. Cao-partijen bevelen werkgevers en werknemers aan te doen wat in hun vermogen ligt om conflictsituaties over gewetensbezwaren te voorkomen, onder meer door zo spoedig mogelijk nadat de werknemer de gewetensbezwarende situatie kenbaar heeft gemaakt, met elkaar in overleg te treden.

## C. Ziekte en arbeidsongeschiktheid

Cao-partijen zien het verzuim wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid als een blijvend punt van zorg. Zij zijn van mening dat het verzuim dat voortvloeit uit het werk in eerste instantie op het niveau van de onderneming moet worden aangepakt. Zij bevelen daartoe aan binnen de onderneming een preventief beleid te ontwikkelen.

## D. Interne milieuzorg

Cao-partijen bevelen aan een intern milieuzorgsysteem in te voeren.

## E. Regeling ongewenst gedrag

Cao-partijen bevelen aan om op ondernemingsniveau tot een regeling te komen om ongewenst gedrag tegen te gaan.

## F. Integraal Systeem van Functiewaardering (ISF)

Cao-partijen hebben het ISF met ingang van 1 januari 2008 in deze cao opgenomen ter vervanging van de functielijst.

# 1. Arbeidsovereenkomst

## 1.1 Begin van de arbeidsovereenkomst

### 1.1.1 Bepaalde of onbepaalde tijd

De werkgever en de werknemer kunnen een arbeidsovereenkomst sluiten voor bepaalde tijd of voor onbepaalde tijd.

### 1.1.2 Proeftijd

Een proeftijd geldt alleen als de werkgever en de werknemer die schriftelijk afspreken.

### 1.1.3 Afspraken op papier

Binnen een maand nadat de werknemer met de werkzaamheden is begonnen, geeft de werkgever hem een schriftelijke arbeidsovereenkomst. De werkgever mag ook een schriftelijke bevestiging van de gemaakte afspraken geven. Telkens als er iets in die afspraken verandert, geeft de werkgever daar een schriftelijke bevestiging van.

### 1.1.4 Op te nemen gegevens

In de schriftelijke arbeidsovereenkomst of bevestiging staan in ieder geval de volgende gegevens:

- a. naam en adres van de werkgever en de werknemer;
- b. de datum van indiensttreding; bij een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd ook de duur van de overeenkomst;
- c. de functie;
- d. de plaats(en) waar de werknemer werkt;
- e. de arbeidsduur;
- f. de maand-, periode- of weekverdiensite;
- g. de salarisgroep en het aantal functie jaren dat de werkgever toekent;
- h. het aantal vrije roosteruren en vakantiedagen per jaar;
- i. of de werknemer onder een pensioenregeling valt en zo ja, welke dit is;
- j. de opzegtermijnen voor de werkgever en de werknemer of de manier waarop die worden berekend;
- k. welke cao geldt.

# 1.2 Voorafgaande uitzendrelaties

## 1.2.1 Eén arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd

Onder de voorwaarden van 1.2.2 gelden opeenvolgende arbeidsovereenkomsten met een uitzendbureau als één arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd. De cao wijkt hiermee af van artikel 7:668a BW.

## 1.2.2 Voorwaarden

Voor de werknemer geldt 1.2.1 als hij:

- a. direct voorafgaand aan de arbeidsovereenkomst met de werkgever als uitzendkracht bij die zelfde werkgever heeft gewerkt en
- b. tijdens deze uitzendperiode ziek is geweest en
- c. zijn arbeidsovereenkomst met het uitzendbureau naar aanleiding daarvan is beëindigd en
- d. hij na zijn herstel weer een nieuwe arbeidsovereenkomst met het uitzendbureau heeft gesloten en
- e. deze uitzendperiode uitsluitend in verband met zijn ziekte onderbroken is geweest.

# 1.3 Aanpassing van de arbeidsduur

## 1.3.1 Kortere arbeidsduur

De Wet flexibel werken geeft de werknemer recht op vermindering van zijn arbeidsduur. De cao geeft hem - in afwijking van de wet - dit recht:

- a. al vanaf de datum van indiensttreding;
- b. ook als de werkgever minder dan 10 werknemers in dienst heeft.

## 1.3.2 Langere arbeidsduur

De Wet flexibel werken geeft de werknemer ook recht op uitbreiding van zijn arbeidsduur. In afwijking van die wet (artikel 2) kan de werknemer zijn arbeidsduur echter uitsluitend in overleg met de werkgever uitbreiden. Als de werkgever het voorstel afwijst, laat hij dit de werknemer schriftelijk weten. Daarbij noemt hij ook de redenen voor zijn besluit.



# 1.4 Voltijd en deeltijd

## 1.4.1 Hoofregel

De cao-bepalingen gaan uit van de werknemer die in voltijd werkt. Voor de werknemer die in deeltijd werkt, gelden de arbeidsvoorwaarden in deze cao naar evenredigheid van het aantal door hem gewerkte uren.

## 1.4.2 Uitzonderingen

Als de werknemer in deeltijd werkt, gelden de volgende bepalingen niet naar evenredigheid van het aantal gewerkte uren, maar volledig:

- a. kort verzuim (4.4);
- b. vakbondsverlof (4.6);
- c. karweiwerk: vergoeding extra reistijd, extra reiskosten en verblijfkosten (3.7.7).

## 1.4.3 Meer uren werken

Werkt de deeltijder meer uren dan in zijn arbeidsovereenkomst is afgesproken, dan bouwt hij ook over die extra uren vakantie en vrije roosteruren op. In overleg tussen de werkgever en de werknemer kunnen die extra vakantie- en vrije roosteruren geheel of gedeeltelijk worden uitbetaald.

---

### Toelichting bij 1.4

- Als de werknemer in deeltijd werkt en in opdracht van de werkgever extra uren werkt, ontvangt hij over deze extra uren tot aan de Basis Jaarlijkse Arbeidsduur:
    - vakantie-uren naar evenredigheid;
    - vrije roosteruren naar evenredigheid;
    - een vakantietoeslag van 8% van de uurverdienste.
  - De werkgever stelt hem over deze extra gewerkte uren ook een bedrag ter beschikking ter grootte van het werkgeversdeel van de pensioenpremie.
-

# 1.5 Einde van de arbeidsovereenkomst

## 1.5.1 Opzeggen

Het opzeggen van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd - door de werkgever of de werknemer - gebeurt schriftelijk. Dit moet zo gebeuren, dat de arbeidsovereenkomst aan het eind van een kalendermaand eindigt.

---

### Toelichting bij 1.5.1

Op 1 januari 1999 is de Wet flexibiliteit en zekerheid in werking getreden. Was de werknemer op dat moment 45 jaar of ouder en gold voor hem toen een langere opzegtermijn dan volgens de wet, dan houdt hij recht op die langere opzegtermijn zolang hij bij dezelfde werkgever in dienst blijft.

---

## 1.5.2 AOW-leeftijd

Bij het bereiken van de AOW-leeftijd eindigt de arbeidsovereenkomst zonder dat opzeggen nodig is.

## 1.5.3 Verrekening vakantiedagen en vrije roosteruren

Bij het einde van de arbeidsovereenkomst verrekent de werkgever met de werknemer het aantal te veel of te weinig opgenomen vakantiedagen en vrije roosteruren. Dit gebeurt in tijd of in geld.

# 2. Werktijden

## 2.1 Dienstrooster / Dienstrooster

### 2.1.1 Vaststellen dienstrooster

- a. De werkgever stelt - na overleg met de werknemer - het voor hem geldende dienstrooster vast.
- b. Hij maakt dit rooster ten minste 14 kalenderdagen voordat het ingaat aan de werknemer bekend.  
De werkgever kan met de ondernemingsraad een andere termijn afspreken.

### 2.1.2 Uitgangspunten / Uitgangspunten

- a. De werkgever vermijdt zoveel mogelijk dat de werknemer moet werken op zaterdagen, **zondagen** en in de cao erkende feestdagen. Dit geldt bij het vaststellen van het dienstrooster en bij het opdragen van bijzondere werkzaamheden.
- b. Ten aanzien van de werknemer in ploegendienst is daaraan voldaan, indien de werknemer gedurende een etmaal dat ten minste over achttien achtereenvolgende uren samenvalt met de feestdag, niet heeft gewerkt.
- c. De werkgever zal bij het opnieuw vaststellen van de begin- en eindtijden in de dienstroosters voor de dagdiensten op maandag tot en met vrijdag het werk in beginsel niet laten beginnen voor 07.00 uur en niet laten eindigen na 19.00 uur.

### 2.1.3 Overleg met de vakbonden

- a. Als de werkgever in een werktijdregeling de arbeidsduur per dag wil uitbreiden tot meer dan 8,5 uur, overlegt hij daar eerst over met de vakbonden.
- b. Het invoeren van een werktijdregeling die niet past binnen de normen van de Arbeidstijdenwet die gold tot 1 november 2007 en de op die wet gebaseerde Arbeidstijdenbesluiten, mag de werkgever alleen doen nadat de vakbonden daarmee hebben ingestemd.

## 2.2 Tijdelijk vierdaagse werkweek

### 2.2.1 Inzet beschikbare uren

- a. De werknemer met een voltijds dienstverband mag tijdelijk 4 dagen per week werken. Dit doet hij door de inzet van daarvoor beschikbare vrije vakantiedagen en vrije roosteruren, vrije meeruren en/of vrije overuren.
- b. Op verzoek van de werknemer biedt de werkgever daar de mogelijkheid toe.
- c. In goed overleg maken de werkgever en de werknemer samen afspraken over de invulling van het verzoek.

---

#### Toelichting bij 2.2.1

Voorbeelden van beschikbare vrije uren zijn de seniorendagen en gespaarde vakantiedagen uit afgelopen jaren. Voorbeelden van niet beschikbare vrije uren zijn al vastgestelde uren, de in een rooster (bijvoorbeeld ploegen-dienst) opgenomen uren, collectieve vakantie- en vrije roosteruren, de jaarlijkse individuele aaneengesloten vakantie en urenbanken die met de ondernemingsraad of de vakbonden tot stand zijn gekomen.

---

### 2.2.2 Reden tot weigering

- a. De werkgever mag het verzoek van de werknemer weigeren als het bedrijfsbelang zich daartegen verzet.
- b. Is dit het geval, dan laat de werkgever dit de werknemer binnen 4 weken weten. Daarbij noemt hij ook de redenen voor zijn besluit.

### 2.2.3 Ondernemingsregeling

De bepalingen 2.2.1 a-b en 2.2.2 kunnen worden uitgewerkt in een ondernemingsregeling.

## 2.3 Ploegendienst<sup>1</sup>

### 2.3.1 Instellen ploegendienst

De werkgever stelt voor de gehele onderneming of voor één of meerdere afdelingen geen voor de onderneming nieuwe ploegendienst in, voordat de vakbonden daarmee hebben ingestemd.

### 2.3.2 Uitgangspunten

De werknemer is verplicht in ploegendienst te werken, tenzij hij:

- a. 55 jaar of ouder is én sinds zijn 50<sup>ste</sup> jaar niet meer in ploegen heeft gewerkt;
- b. vanwege zijn gezondheid niet in staat is in ploegendienst te werken. Bij verschil van mening over zijn medische geschiktheid moet de werknemer de werkgever een geneeskundige verklaring geven, zo mogelijk met inschakeling van de bedrijfsarts.

#### Aanbeveling bij 2.3.2

Cao-partijen bevelen de werkgever aan ernstig rekening te houden met de persoonlijke omstandigheden of gezinssituatie van de werknemer, als deze aantoonbaar dat die het werken in ploegendienst extra bezwaarlijk maakt/maken.

### 2.3.3 Nachtploegendienst: verminderen belasting<sup>2</sup>

- a. De werkgever stelt in overleg met de ondernemingsraad een plan op om - naarmate werknemers ouder worden - de belasting van werken in nachtploegen te verminderen.
- b. De werkgever is niet verplicht die belasting te verminderen als dit in redelijkheid niet van hem kan worden gevergd.

#### Toelichting bij 2.3.3 a

Bijvoorbeeld door het aantal nachtploegendiensten te verlagen.

<sup>1</sup> De betaling bij ploegendienst is geregeld in 3.7.3.

<sup>2</sup> Cao-partijen vinden het van belang dat overwerk in nachtploegendiensten beperkt wordt gehouden. Overwerk kan echter nodig zijn, bijvoorbeeld voor het overdragen van werkzaamheden in verband met calamiteiten.

## 2.4 Continuarbeid<sup>3</sup>

Voor werken in continuerbeid (meer dan drie ploegen) stelt de werkgever de werktijdregeling vast. Dit doet hij in overleg met de ondernemingsraad.

## 2.5 Consignatiedienst

### 2.5.1 Instellen consignatiedienst

Als de werkgever een consignatiedienst wil invoeren, moet hij daar een regeling voor opstellen. Dit doet hij in overleg met de vakbonden of de ondernemingsraad.

### 2.5.2 Uitgangspunten

- a. In de regeling voor consignatiedienst staan afspraken over:
  - de vergoeding per etmaal;
  - de vergoedingen van reiskosten en telefoonkosten;
  - de rusttijd die de werknemer krijgt als hij tijdens zijn consignatiedienst heeft moeten werken tussen 00.00 uur en 05.00 uur.
- b. Op consignatiedienst zijn de cao-bepalingen over overwerk en meeruren van toepassing.

---

### Aanbeveling bij 2.5

Cao-partijen bevelen de werkgever aan om in de regeling voor consignatiedienst tevens afspraken op te nemen over:

- een vergoeding van reizen in geld en/of tijd;
  - de rusttijd na een oproep tussen 00.00 en 06.00 uur: ofwel door die rusttijd direct na de oproep te laten plaatsvinden, ofwel door op andere wijze rekening te houden met de belasting die consignatiedienst voor werknemers met zich meebrengt; dit laatste binnen de kaders van de Arbeidstijdenwet.
  - regelmatige evaluatie van de regeling en aanpassing aan veranderde omstandigheden.
- 

<sup>3</sup> De betaling bij continuerbeid is geregeld in 3.7.4.

## 2.6 Overwerk<sup>4, 5</sup>

### 2.6.1 Uitgangspunten

- a. De werknemer is verplicht over te werken:
  - als de werkgever de ondernemingsraad (zo mogelijk vooraf) heeft geïnformeerd over de opdracht tot overwerk en
  - voor zover de werknemer niet valt onder de uitzonderingen, genoemd in b en c.
- b. De werknemer is *niet* verplicht over te werken:
  - als hij jonger is dan 18 jaar;
  - als hij vóór 1 januari 2017 al 55 jaar of ouder was;
  - voor zover het gaat om overwerk op een dag waarop hij een kortere arbeidsduur heeft dan werknemers in vergelijkbare functies in de onderneming;
  - als hij daar vanwege zijn gezondheid niet toe in staat is. Bij verschil van mening over zijn medische geschiktheid moet de werknemer de werkgever een geneeskundige verklaring geven, zo mogelijk met inschakeling van de bedrijfsarts.
- c. Als de werknemer op of na 1 januari 2017 56 jaar is geworden, is de verplichting tot overwerk op twee punten beperkt:
  - hij hoeft maximaal 5 uren per 4 weken over te werken;
  - in nachtploegdienst hoeft hij niet over te werken.

<sup>4</sup> De compensatie/betaling bij overwerk is geregeld in 3.7.2.

<sup>5</sup> Bij wijziging van de werktijdregeling is artikel 27 van de Wet op de ondernemingsraden van toepassing.

## 2.6.2 Vrijaf na overwerk

- a. De werknemer heeft ten minste 11 uren vrijaf na overwerk als het overwerk vóór of op middernacht begint en:
  - hij op die dag al de normale werktijd heeft volgemaakt of
  - die dag een zondag of een feestdag is.
- b. De werkgever mag die 11 uren één keer per periode van zeven keer 24 uren inkorten tot 8 uren.
- c. Voor zover deze 11, respectievelijk 8 uren binnen de normale werkdag vallen, gelden zij als gewerkte uren.

## 2.6.3 Religieuze rust- en feestdagen

De werkgever houdt bij het opdragen van overwerk ernstig rekening met de op grond van het geloof van de werknemer belangrijke wekelijkse rustdag en religieuze feestdagen.

## 2.6.4 Rol vakbonden

Als de vakbonden daarom vragen, overlegt de werkgever met de vakbonden over het overwerk.

---

## Aanbeveling bij 2.6

Cao-partijen bevelen de werkgever aan:

- overwerk waar mogelijk te beperken;
  - bij verplicht overwerk ernstig rekening te houden met de persoonlijke omstandigheden of gezinssituatie van de werknemer als deze aantoonbaar dat die overwerk extra bezwaarlijk maakt/maken;
  - overwerk op zaterdagen en zon- en feestdagen te vermijden.
-



# 3. Inkomen

## 3.1 Functieclassificatie

### 3.1.1 Keuzemogelijkheden

- a. De werkgever gebruikt een vorm van functieclassificatie om iedere functie die in de onderneming wordt uitgeoefend in te delen in één van de salarisgroepen A t/m K.
- b. Bij het invoeren van een vorm van functieclassificatie kan de werkgever kiezen uit het Integraal Systeem van Functiewaardering (ISF; zie [bijlage G](#)) of een systeem uit [bijlage H](#), dan wel een instrument dat is afgeleid van het ISF of een systeem uit [bijlage H](#). Maakt de werkgever geen keuze, dan is hij verplicht het ISF in te voeren.
- c. Voor het invoeren van een andere vorm van functieclassificatie dan bedoeld onder b heeft de werkgever goedkeuring van de ROM nodig. De ROM deelt haar besluit binnen een maand na ontvangst van dit verzoek schriftelijk aan de werkgever mee.

### 3.1.2 Andere vormen van functieclassificatie dan ISF

- a. Bij invoering van een andere vorm van functieclassificatie dan ISF:
  - stelt de werkgever een klachtenprocedure in die gelijkwaardig is aan die in artikel IV van [Bijlage G](#) en
  - licht hij de werknemers voor over de taak en verantwoordelijkheid van de systeemhouder, het doel en de werking van de gekozen vorm van functieclassificatie en de geldende beroepsprocedure.
- b. Als de werkgever een salarissysteem invoert of wijzigt als gevolg van de toepassing van een andere vorm van functieclassificatie dan ISF, doet hij dit in overleg met de werkgeversorganisatie en de vakbonden.

### 3.1.3 Inkomensgaranties bij invoering van een vorm van functieclassificatie

- a. Bij invoering van ISF, ISF + SAO (Systeem voor arbeidsomstandigheden) of een andere vorm van functieclassificatie kan de som van de maandverdiensite en de eventuele arbeidsomstandighedentoeslag van de werknemer lager uitvallen dan oorspronkelijk het geval was. In dat geval heeft de werknemer recht op het oorspronkelijke totaalbedrag. Is de werknemer 55 jaar of ouder, dan past de werkgever dat oorspronkelijke bedrag aan aan de algemene salarisaanpassingen van deze cao.
- b. Het kan zijn dat het functiesalaris van de werknemer als gevolg van de invoering van een andere vorm van functieclassificatie dan ISF of ISF + SAO lager is dan zijn oorspronkelijke salaris. Zo lang dit het geval is, gaat de werkgever uit van het oorspronkelijke salaris bij de vaststelling van de aan het salaris gekoppelde arbeidsvoorwaarden.

### 3.1.4 Procedure functie-indeling

- a. De werkgever legt de functies met salarisgroepindeling vast in een eigen lijst met functies van de onderneming.<sup>6</sup>
- b. Nadat de systeemhouder deze lijst heeft goedgekeurd, maakt de werkgever de functie-indeling.
- c. Vervolgens deelt de werkgever de in de onderneming voorkomende functies in in salarisgroepen. Dit doet hij na overleg met de ondernemingsraad.

### 3.1.5 Rechten werknemer

- a. De werkgever geeft de werknemer - behalve een schriftelijke (bevestiging van de) arbeids-overeenkomst zoals bedoeld in 1.1 - een schriftelijke functieomschrijving of motivering van de functie-indeling. Bij wijziging daarvan geeft hij de werknemer een nieuwe schriftelijke verklaring.
- b. Als de werknemer een klacht heeft over de indeling van zijn functie, wordt die behandeld in de klachtenprocedure binnen de onderneming (zie 3.1.2 en [bijlage G](#)).

<sup>6</sup> Een functielijst kan een lijst zijn met alle functies, met functiereeksen of met voorbeeldfuncties (sleutelfuncties), voorzien van een indeling in salarisgroepen.

## 3.2 Vaststelling salarisgroep en persoonlijke minimum maandverdienste

### 3.2.1 Indeling in een salarisgroep

- Op basis van de functie die de werknemer uitoefent, deelt de werkgever hem in in één van de salarisgroepen A t/m K.
- Gaat het om een werknemer in de leeftijd van 15 t/m 21 jaar, dan kan de werkgever er voor kiezen

hem niet in te delen op basis van de functie die hij uitoefent, maar op basis van zijn opleidingsniveau. Met ingang van 1 juli 2019 geldt dit voor de werknemer in de leeftijd van 15 t/m 20 jaar. De werknemer wordt dan ingedeeld in de salarisgroepen I t/m III. Dit gebeurt volgens de volgende tabel.

Tabel: Indeling in een salarisgroep op basis van opleidingsniveau

<i>leeftijd tot 1/7/2019</i>	<i>leeftijd m.i.v. 1/7/2019</i>	<i>opleidingsniveau</i>	<i>salarisgroep</i>
15 t/m 20	15 t/m 20	lager dan v(m)bo/mavo	I
18 t/m 21	18 t/m 20	v(m)bo/mavo	II
		mbo	III
		v(m)bo/mavo + specialistische opleiding van minimaal 1 jaar*	III
21	n.v.t.	hbo	IV
		havo + SPD I en II, havo + mo**	IV

\* Bijvoorbeeld een praktijkdiploma boekhouden of Nederlandse handelscorrespondentie + handelscorrespondentie in een moderne taal.

\*\* Bijvoorbeeld boekhouden, handelswetenschappen of een moderne taal.

### 3.2.2 Verandering van salarisgroep

- Als de werkgever de werknemer indeelt in een hogere salarisgroep, houdt hij bij het af te spreken functiesalaris en/of de af te spreken verhogingen van dat salaris rekening met de vorige maandverdienste en de binnen de onderneming redelijk geachte verhoudingen.
- Niet eerder dan 1 maand en uiterlijk 2 maanden nadat de werknemer is gaan werken in een functie die is ingedeeld in een hogere salarisgroep,

- ontvangt hij het bij die salarisgroep behorende salaris (eventueel: persoonlijk minimumsalaris). Tot die tijd ontvangt hij het salaris dat hij in zijn vorige functie verdiende. Het voorgaande onder b geldt niet als de werkgever de werknemer in zijn vorige functie herplaatst na een vooraf bepaalde tijd of na afloop van een bepaald werk.
- Gaat de werknemer in een functie werken die is ingedeeld in een lagere salarisgroep, dan blijft hij gedurende een bepaalde periode het salaris ontvangen dat hij in zijn vorige functie verdiende.

De duur van deze periode hangt als volgt samen met de leeftijd van de werknemer:

- jonger dan 45 jaar: de periode van salarisdoorbetaling is gelijk aan de opzegtermijn die de werkgever bij ontslag van de werknemer zou hebben moeten hanteren;
- 45 jaar of ouder: de periode van salarisdoorbetaling is gelijk aan tweemaal de opzegtermijn die de werkgever bij ontslag van de werknemer zou hebben moeten hanteren.

d. Aansluitend aan de voor de werknemer geldende periode blijft hij nog enkele maanden extra het salaris ontvangen dat hij in zijn vorige functie verdiende, als hij op het moment van de

functieverandering ten minste 5 jaar onafgebroken bij de werkgever in dienst is geweest. Zie de volgende tabel.

Het voorgaande onder c en d geldt niet als de werkgever de werknemer in zijn vorige functie herplaatst na een vooraf bepaalde tijd of na afloop van een bepaald werk.

e. Is de werknemer 60 jaar of ouder en moet hij in een functie gaan werken die is ingedeeld in een lagere salarisgroep, dan blijft hij het salaris ontvangen dat hij in zijn vorige functie verdiende.

Tabel: Langere doorbetaling van het oude salaris bij indeling in lagere salarisgroep na ten minste 5 onafgebroken dienstjaren

<i>salarisgroep nieuwe functie</i>	<i>extra maanden hoger salaris</i>	<i>hoogte salaris</i>
1 groep lager dan vorige functie	2 maanden	salarisgroep vorige functie
2 groepen lager dan vorige functie	2 maanden	salarisgroep vorige functie
	+ 1 maand	1 salarisgroep lager dan vorige functie
meer dan 2 groepen lager dan vorige functie	2 maanden	salarisgroep vorige functie
	+ 1 maand	1 salarisgroep lager dan vorige functie
	+ 1 maand	2 salarisgroepen lager dan vorige functie

### 3.2.3 Invloed leeftijd en functiejaren

- a. Als de werknemer de AOW-leeftijd nog niet heeft bereikt, komt de werkgever met hem een salaris overeen dat ten minste gelijk is aan de voor hem geldende persoonlijke minimum maandverdienste volgens 3.3.
- b. Die maandverdienste hangt af van:
  - de salarisgroep waarin de werknemer is ingedeeld;
  - de leeftijd van de werknemer of het aan hem toegekende aantal functiejaren.

### 3.2.4 Peildata leeftijd

Voor de vaststelling van de minimum maandverdienste gelden de volgende peildata:

- a. gedurende de eerste helft van een kalenderjaar: de leeftijd van de werknemer op 1 april;
- b. gedurende de tweede helft van het kalenderjaar: de leeftijd van de werknemer op 1 oktober.

### 3.2.5 Persoonlijk minimumsalaris bij nul functiejaren

- a. Is de werknemer ingedeeld in de salarisgroepen A tot en met H, dan heeft hij uiterlijk op de leeftijd van 22 jaar recht op het persoonlijk minimumsalaris bij nul functiejaren dat hoort bij zijn salarisgroep. Is hij ouder dan 22 jaar, dan heeft hij daar recht op vanaf het moment van indeling in de salarisgroep. Met ingang van 1 juli 2019 verschuift deze leeftijdsgrens in beide gevallen naar 21 jaar.
- b. Als de werknemer is ingedeeld in de salarisgroepen J of K, heeft hij vanaf het moment van indeling in de salarisgroep recht op het bijbehorend persoonlijk minimumsalaris bij nul functiejaren, ongeacht zijn leeftijd.

### 3.2.6 Persoonlijk minimumfunctiesalaris bij het maximaal aantal functiejaren

De volgende tabel geeft aan wanneer de werknemer recht heeft op het persoonlijk minimum functiesalaris dat hoort bij het maximum aantal functiejaren per salarisgroep.

Tabel: Het recht op het persoonlijk minimum functiesalaris per salarisgroep

<i>salarisgroep</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>G</i>	<i>H</i>	<i>J</i>	<i>K</i>
uiterlijk na een aantal functiejaren van	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

## 3.3 Salaristabellen / Salaristabellen

### 3.3.1 Persoonlijke minimum maandverdienste bij voltijdarbeid/ Persoonlijke minimum maandverdienste bij voltijdarbeid

---

#### Toelichting bij 3.3.1

- Op basis van een MB-cao kan worden afgeweken van de systematiek van een hogere persoonlijke minimum maandverdienste bij meer functiejaren. Als daarbij de 10 salarisgroepen van 3.3.1 worden gehandhaafd, moeten het laagste en het hoogste bedrag in iedere salarisgroep worden gerespecteerd.
  - In een MB-cao kan (ook) worden afgeweken van de indeling van 10 salarisgroepen. Dan moet de verhouding tussen het laagste en het hoogste bedrag van de te hanteren salarisgroepen worden bepaald in verhouding tot het laagste en het hoogste bedrag van de salarisgroepen van 3.3.1.
  - Het salarissysteem van de onderneming zal in het algemeen afgestemd zijn op voor die onderneming geldende omstandigheden en verhoudingen. Dit kan betekenen dat andere beginleeftijden en/of aantallen functiejaren worden gehanteerd dan in 3.2.5 en 3.2.6. Dit kunnen zowel hogere als lagere leeftijden zijn en zowel meer als minder functiejaren. De persoonlijke minimum maandverdiensten van 3.3.1 gelden hierbij als ondergrens.
-

Tabel a: Bedragen per 1 februari 2019 bij voltijd\*

salarisgr. functiejr.	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K
0	<b>1.951,62</b>	1.983,45	2.030,22	2.096,46	2.176,40	2.271,28	2.380,41	2.512,29	2.679,86	2.872,85
1	1.978,27	2.017,87	2.072,46	2.143,26	2.229,68	2.331,03	2.447,94	2.587,62	2.762,38	2.964,46
2		2.051,68	2.114,04	2.190,02	2.282,97	2.390,78	2.514,88	2.662,34	2.844,88	3.055,39
3			2.155,62	2.236,81	2.336,23	2.450,60	2.582,45	2.737,04	2.927,43	3.147,00
4				2.284,22	2.389,47	2.509,66	2.649,33	2.811,77	3.009,90	3.238,60
5					2.442,73	2.569,46	2.716,93	2.887,17	3.092,45	3.329,51
6						2.629,22	2.783,82	2.961,85	3.174,95	3.421,18
7							2.851,42	3.036,55	3.257,45	3.512,10
8								3.111,25	3.339,96	3.603,73
9									3.422,47	3.695,32
10										<b>3.786,29</b>

\* De maandverdiens te moet voldoen aan de Wet minimumloon en minimumvakantietoelag. De in deze tabel genoemde bedragen zijn inclusief de voor deze cao-periode geldende, feitelijke salarisverhogingen (zie 3.4).

Tabel b: Bedragen per 1 augustus 2019 bij voltijd\*

salarisgr. functiejr.	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K
0	<b>2.009,62</b>	2.041,45	2.088,22	2.154,46	2.234,40	2.329,28	2.438,41	2.570,29	2.737,86	2.930,85
1	2.036,27	2.075,87	2.130,46	2.201,26	2.287,68	2.389,03	2.505,94	2.645,62	2.820,38	3.022,46
2		2.109,68	2.172,04	2.248,02	2.340,97	2.448,78	2.572,88	2.720,34	2.902,88	3.113,39
3			2.213,62	2.294,81	2.394,23	2.508,60	2.640,45	2.795,04	2.985,43	3.205,00
4				2.342,22	2.447,47	2.567,66	2.707,33	2.869,77	3.067,90	3.296,60
5					2.500,73	2.627,46	2.774,93	2.945,17	3.150,45	3.387,51
6						2.687,22	2.841,82	3.019,85	3.232,95	3.479,18
7							2.909,42	3.094,55	3.315,45	3.570,10
8								3.169,25	3.397,96	3.661,73
9									3.480,47	3.753,32
10										<b>3.844,29</b>

\* De maandverdiens te moet voldoen aan de Wet minimumloon en minimumvakantietoelag. De in deze tabel genoemde bedragen zijn inclusief de voor deze cao-periode geldende, feitelijke salarisverhogingen (zie 3.4).

Tabel c: Bedragen per 1 januari 2020 bij voltijd\*

<i>salarisgr.</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>G</i>	<i>H</i>	<i>J</i>	<i>K</i>
0	<b>2.125,62</b>	2.157,45	2.204,22	2.270,46	2.350,40	2.445,28	2.554,41	2.686,29	2.853,86	3.046,85
1	2.152,27	2.191,87	2.246,46	2.317,26	2.403,68	2.505,03	2.621,94	2.761,62	2.936,38	3.138,46
2		2.225,68	2.288,04	2.364,02	2.456,97	2.564,78	2.688,88	2.836,34	3.018,88	3.229,39
3			2.329,62	2.410,81	2.510,23	2.624,60	2.756,45	2.911,04	3.101,43	3.321,00
4				2.458,22	2.563,47	2.683,66	2.823,33	2.985,77	3.183,90	3.412,60
5					2.616,73	2.743,46	2.890,93	3.061,17	3.266,45	3.503,51
6						2.803,22	2.957,82	3.135,85	3.348,95	3.595,18
7							3.025,42	3.210,55	3.431,45	3.686,10
8								3.285,25	3.513,96	3.777,73
9									3.596,47	3.869,32
10										<b>3.960,29</b>

\* De maandverdiensite moet voldoen aan de Wet minimumloon en minimumvakantietoelag. De in deze tabel genoemde bedragen zijn inclusief de voor deze cao-periode geldende, feitelijke salarisverhogingen (zie 3.4).

### 3.3.2 Een hogere maandverdiensite

Als de feitelijke maandverdiensite hoger is dan het volgens 3.3.1 geldende bedrag, kunnen aan 3.3.1 geen rechten worden ontleend om de onderlinge verhoudingen te veranderen en/of de feitelijke maandverdiensiten te verhogen.



### 3.3.3 Persoonlijke minimum maandverdiens­te voor werknemers t/m 21 jaar, vanaf 1 juli 2019 t/m 20 jaar\*

Tabel: Persoonlijke minimum maandverdiens­te bij voltijdarbeid voor werknemers t/m 21 jaar tot 1 juli 2019\*

bij indeling in	leeftijd	persoonlijke minimum maandverdiens­te per		
		1-2-2019	1-8-2019	1-1-2020
salarisgroep II	t/m 19 jaar	1.449,25	1.507,25	1.623,25
	20 jaar	1.604,47	1.662,47	1.778,47
	21 jaar tot 1 juli 2019	1.759,72		
salarisgroep III	t/m 19 jaar	1.573,44	1.631,44	1.747,44
	20 jaar	1.697,60	1.755,60	1.871,60
	21 jaar tot 1 juli 2019	1.821,82		
salarisgroep IV	21 jaar tot 1 juli 2019	1.972,19		
salarisgroepen D, E	t/m 19 jaar	1.573,44	1.631,44	1.747,44
	20 jaar	1.697,60	1.755,60	1.871,60
	21 jaar tot 1 juli 2019	1.821,82		
salarisgroepen F, G, H	21 jaar tot 1 juli 2019	1.972,19		

\*) De maandverdiens­te moet voldoen aan de Wet minimumloon en minimumvakantietoeslag.

### 3.3.4 Regelmatige functiewisselingen

Als de werknemer regelmatig in verschillende functies werkt die niet in dezelfde salarisgroep zijn ingedeeld, geldt de persoonlijke minimum maandverdiens­te van de salarisgroep van de hoogst gewaardeerde van deze functies.

# 3.4 Salarisaanpassingen in deze cao-periode

## 3.4.1 Salarisverhogingen

De volgende tabel toont op welke datum en waarmee het feitelijke salaris van de werknemer wordt verhoogd. Deze verhogingen zijn verwerkt in de salaristabellen van dit hoofdstuk.

Tabel: Structurele salarisverhogingen

<i>datum</i>	<i>structurele verhoging</i>	<i>voor de voltijder van 22, m.i.v. 1 juli 2019 21 jaar of ouder bedraagt deze verhoging ten minste</i>
1 februari 2019	3,5%	€ 74,04 bruto per maand
1 augustus 2019	€ 58,00	€ 58,00 bruto per maand
1 januari 2020	€ 116,00	€ 116,00 bruto per maand

## 3.4.2 Uitzendkrachten

De salarisverhogingen van 3.4.1 gelden ook voor uitzendkrachten. De werkgever moet zich er van vergewissen of deze salarisverhogingen ook worden toegepast.

## 3.4.3 Verrekening eerdere salarisverhoging als gevolg van loonaanbeveling

Als de werkgever vooruitlopend op de salarisverhogingen van deze cao het feitelijk salaris van de werknemer onverplicht en vrijwillig heeft verhoogd, mag hij die verhoging verrekenen met de in de cao overeengekomen salarisverhoging van februari 2019. Ditzelfde geldt voor een onverplicht verstrekt voorschot op die salarisverhoging. Dit artikel vervalt na afloop van deze cao.

# 3.5 Ondernemings-salarissystemen

## 3.5.1 Randvoorwaarden

- a. Als de werkgever voor zijn onderneming een eigen salarissysteem hanteert, moet hij zich houden aan de bepalingen van 3.1.1, 3.1.4, 3.1.5, 3.2.1 en 3.6.1 a. De persoonlijke minimum maandverdiensten uit 3.3.1 gelden hierbij als ondergrens. De werkgever mag wel afwijken van de hierbij vermelde leeftijden en aantallen functie jaren.
- b. Als de werkgever een nieuw salarissysteem invoert of een bestaand systeem ingrijpend verandert, pleegt hij hierover in een vroeg stadium overleg met de werkgeversorganisatie en de vakbonden. Ten behoeve van dit overleg verstrekt hij deze gesprekspartners de nodige gegevens. De werkgever baseert de salarisschalen op de in de onderneming bestaande betalingsniveaus.

## 3.5.2 Overgangsbepaling ISF

Als door toepassing van ISF een salarissysteem wordt ingevoerd of veranderd, gebeurt dit in overleg tussen de werkgever, de vakbonden en de werkgeversorganisatie.

---

### Toelichting bij 3.5

- Onder salarissysteem wordt in dit verband verstaan:
    - salarisschalen, gebaseerd op een stelsel van regels voor het vaststellen van individuele functiesalarissen op grond van onder meer een salarisgroepindeling, leeftijden en functie jaren, al dan niet in combinatie met een beloningssysteem (salarisdifferentiatie);
    - een stelsel van regels dat onderdeel uitmaakt van de geldende arbeidsverhouding tussen werkgever en werknemer, zowel collectief als individueel.
  - Het initiatief tot een gesprek over de invoering of ingrijpende verandering van een salarissysteem kan zowel uitgaan van de werkgever als van de vakbonden.
-

## 3.6 Afwijkende salarissen

### 3.6.1 Arbeidsmarktprojecten

- a. De werkgever kan, in afwijking van het gestelde in 3.2.1, werknemers die in het kader van het werkervaringsproject een werkervaringsplaats vervullen of deelnemen aan een ander arbeidsmarktproject, nadat daarover met de vakbonden overeenstemming is bereikt, gedurende een periode van 1 jaar indelen in een opstapsalarisgroep. De opstapsalarisgroep komt overeen met het wettelijk minimumloon.
- b. Als de werknemer valt onder de doelgroep loonkostensubsidie Participatiewet, wordt zijn salaris vastgesteld op een bedrag dat ligt tussen 100% en 120% van het wettelijk minimumloon. Bij volledige vervulling van een in de onderneming ingedeelde functie stroomt hij door naar de salaristabellen van 3.3. Bij volledige vervulling van een niet in de onderneming ingedeelde functie, stelt de werkgever een passend salaris vast.

### 3.6.2 Her- en omscholing

- a. Als de werknemer bij indiensttreding aan een herscholingstraject begint, is 3.3.1 de eerste 3 maanden niet van toepassing. Met herscholing wordt hier bedoeld: een opleiding voor het herwinnen van de bekwaamheid in het uitoefenen van een bepaalde functie waarin hij eerder als werknemer of zelfstandige heeft gewerkt.
- b. Als de werknemer bij indiensttreding aan een omscholingstraject begint, is 3.3.1 de eerste 6 maanden niet van toepassing. Bij omscholing naar een functie in salarisgroep D, E of F wordt deze termijn met 6 maanden verlengd tot 12 maanden. Met omscholing wordt hier bedoeld: een opleiding voor een andere functie dan die waarin hij eerder als werknemer of zelfstandige heeft gewerkt.

---

#### Toelichting bij 3.6.2

Het is niet de bedoeling dat het inkomen van de werknemer hierdoor lager wordt dan dat in bijvoorbeeld salarisgroep A. Het is wel de bedoeling dat zijn salaris meestijgt met zijn vorderingen in het her- of omscholingstraject, totdat hij het bij zijn functie passende salaris bereikt.

---

### 3.6.3 Werken na de AOW-leeftijd

- a. Als de werknemer na het bereiken van de AOW-leeftijd een nieuw dienstverband aangaat, betaalt de werkgever hem het salaris dat in de onderneming voor de functie gebruikelijk is.
- b. Dit salaris kan worden verminderd met het bedrag aan premies voor sociale verzekeringen en ouderdomsvoorzieningen die de werknemer niet meer verschuldigd is.

---

#### Toelichting bij 3.6.3 b

De werkgever kan dit bedrag op een spaarrekening zetten om het bij het einde van de arbeidsovereenkomst aan de werknemer uit te keren. Dit laatste kan hij - als de werknemer daarmee instemt - ook doen met eventuele uitkeringen uit een ondernemingspensioenfonds.

---

## 3.7 Toeslagen en vergoedingen / Toeslagen en vergoedingen

### 3.7.1 Vakantietoeslag

#### a. Opbouwperiode en betaling

In de periode van 1 juli tot en met 30 juni bouwt de werknemer vakantietoeslag op. De werkgever betaalt de vakantietoeslag uiterlijk op 1 juli daaropvolgend uit.

#### b. Hoogte van de toeslag

Per maand bedraagt de opbouw van de vakantietoeslag 8% van de maandverdienste over de maand juni van de opbouwperiode. Als het dienstverband vóór juni eindigt, is dit 8% van de laatste maandverdienste.

#### c. Bij regelmatige ploegendienst

Als de werknemer in regelmatige ploegendienst werkt of heeft gewerkt, ontvangt hij daar bovenop 8% van de sinds 1 juli van het voorgaande jaar ontvangen ploegentoeslagen zoals bedoeld in 3.7.3 a en b.

#### d. Handelsreizigers

Voor de handelsreiziger bedraagt de opbouw

van de vakantietoeslag per maand 8% van het totaal van zijn salaris in de maand juni van de opbouwperiode en zijn gemiddelde provisie per maand over de opbouwperiode. Als zijn dienstverband vóór juni eindigt, is dit 8% van het totaal van zijn laatste maandsalaris en zijn gemiddelde provisie per maand over de laatste 12 maanden. De maximale vakantietoeslag voor de handelsreiziger bedraagt 8% van driemaal het wettelijk minimumloon per 30 juni van het lopende kalenderjaar. Maar als 8% van het salaris over de maand juni voor iedere maand dienstverband tussen 1 juli tot en met 30 juni uitkomt op een hoger bedrag, dan geldt dit hogere bedrag.

#### e. Minimumvakantietoeslag

Is de werknemer 22 jaar, vanaf 1 juli 2019 21 jaar of ouder en werkt hij in voltijd, dan gelden de bedragen in de volgende tabel als ondergrens voor de vakantietoeslag per maand dienstverband.

Tabel: Minimumvakantietoeslag per maand bij voltijd, 22 jaar, vanaf 1 juli 2019 21 jaar of ouder

<i>met ingang van</i>	<i>bedrag</i>
1 februari 2019	€ 186,70 bruto per maand
1 augustus 2019	€ 191,34 bruto per maand
1 januari 2020	€ 200,62 bruto per maand

**f. Bij arbeidsongeschiktheid**

Vanaf het moment dat de werknemer arbeidsongeschikt wordt, is de werkgever nog maximaal 2 jaar lang vakantietoeslag verschuldigd. De vakantietoeslag die de werknemer op grond van een sociale verzekeringsuitkering ontvangt, wordt daar van afgetrokken.

**g. Geen vakantietoeslag**

De werkgever is geen vakantietoeslag verschuldigd over de periode waarin de werknemer niet werkt en geen recht heeft op loon.

**c. Resterende meeruren aan het eind van het kalenderjaar**

Voor zover meeruren aan het einde van een kalenderjaar niet in vrije tijd of geld zijn gecompenseerd, neemt de werknemer deze mee naar het volgende jaar en worden ze als compenserende vrije roosteruren toegekend. De werkgever kan in overleg met de werknemer de helft van de niet gecompenseerde uren uitbetalen. Per uitbetaald uur ontvangt de werknemer dan 0,6% van de maandverdienste<sup>7</sup>. Dit is 103,4% van de uurverdienste. De andere helft neemt de werknemer mee naar het volgende jaar en neemt hij in dat jaar op als extra vrije roostertijd.

**d. Overurentoeslag**

Voor bepaalde overuren krijgt de werknemer - naast een compensatie in tijd of geld - een toeslag. Zie de volgende tabel.

### 3.7.2 Meeruren en overuren: compensatie en toeslag

**a. Compensatie in tijd**

Als compensatie per meeruur of overuur heeft de werknemer aanspraak op een vrij uur. De werkgever bepaalt na overleg met de werknemer wanneer deze die vrije uren opneemt. Het moet gaan om een tijdstip waarop de bedrijfssituatie dit toelaat en de werknemer volgens zijn dienstrooster zou hebben moeten werken. Het opnemen van deze vrije uren gebeurt in de vorm van ten minste halve diensten volgens het rooster, bij voorkeur binnen het kwartaal waarin de meeruren en/of overuren zijn gemaakt.

**b. Compensatie in geld**

In overleg tussen de werkgever en de werknemer is ook een compensatie in geld mogelijk. Per meeruur of overuur heeft de werknemer dan aanspraak op de uurverdienste.

<sup>7</sup> Dit percentage geldt bij een uurverdienste van 0,58% van de maandverdienste.

Tabel: Overurentoeslag<sup>8</sup>

<i>overuren waarvoor de toeslag geldt</i>	<i>toeslag per overuur over de</i>	
	<i>maandverdienste</i>	<i>uurverdienste*</i>
de eerste 2 uren, direct voorafgaand aan of aansluitend op de normale werkdag**	0,14%	24,1%
overige uren op maandag t/m vrijdag	0,24%	41,3%
uren op zaterdag tot 14.00 uur	0,27%	46,6%
uren op zaterdag na 14.00 uur	0,37%	63,8%
uren op zondag en in de cao erkende feestdagen	0,48%	82,8%

\* Dit percentage geldt bij een uurverdienste van 0,58% van de maandverdienste.

\*\* De toeslag geldt ook als tussen deze 2 uren en de normale werkdag een wettelijk verplichte of door plaatselijke omstandigheden noodzakelijke rusttijd zit.

e. **Geen compensatie, geen toeslag**

- De werknemer heeft geen aanspraak op een compensatie of toeslag bij overuren die aansluiten op de normale werkdag, bedoeld zijn om de normale dagtaak af te sluiten, zich slechts incidenteel voordoen en niet langer duren dan een half uur. Duren ze wel langer, dan heeft de werknemer recht op een vergoeding over de gehele duur van dit overwerk.
- De werknemer heeft ook geen aanspraak op een compensatie of toeslag bij inhaaluren, dat wil zeggen gewerkte uren buiten de normale werkdag en boven het in zijn dienstrooster vastgestelde aantal uren, bedoeld om:
  - het aantal uren in te halen waarop hij door een bedrijfsstoring niet heeft kunnen werken;
  - volgens plan, samen met de andere werknemers van de onderneming of van een of meer afdelingen, bepaalde uren in te halen waarop niet is of zal worden gewerkt. Dit geldt niet voor vakantiedagen en in de cao erkende

feestdagen. De werkgever mag dergelijke inhaaluren aanwijzen na overleg met de ondernemingsraad.

Voor zover het gaat om inhaaluren wegens onwerkbaar weer, ontvangt de werknemer per winterseizoen over ten hoogste 3 dagen geen vergoeding.

f. **Overwerk bij continuarbeid**

Voor de betaling van overwerk bij continuarbeid (meer dan drie ploegen) stelt de werkgever een regeling vast. Hij doet dit in overleg met de vakbonden en nadat hij de ondernemingsraad heeft gehoord.

<sup>8</sup> De toeslag in procenten van de verdienste per week en per vierwekenperiode staat in [bijlage I](#).



### 3.7.3 Toeslag voor werken in ploegendienst

- a. Als de werknemer in ploegendienst werkt, ontvangt hij een toeslag.
- b. In de volgende tabel staan de ploegendiensttoeslagen bij twee- en drieploegendienst. Voor ploegendienst op zon- en feestdagen geldt de tabel onder d.

Tabel: Ploegendiensttoeslag bij twee- en drieploegendienst

<i>soort ploegendienst</i>	<i>toeslag per</i>	<i>toeslag over de verdiensite per maand/vierweken/week</i>
tweeploegendienst	maand/vierweken/week	13,3%
drieploegendienst	maand/vierweken/week	15,0%

- c. Wordt in de onderneming zowel in twee- als in drieploegendienst gewerkt, dan kan de werkgever daarvoor één uniforme toeslag vaststellen. Dit doet hij met inachtneming van de voorgaande tabel.

#### Toelichting bij 3.7.3 c

De werkgever kan een uniform percentage vaststellen tussen de 13,3% en 15,0%. Daarbij kan hij rekening houden met de mate waarin in twee-, respectievelijk drieploegendienst wordt gewerkt.

- d. Voor werken in ploegendienst op zondagen en in de cao erkende feestdagen gelden de volgende toeslagen.

Tabel: Ploegendiensttoeslag op zondagen en in de cao erkende feestdagen<sup>9</sup>

<i>soort dag</i>	<i>toeslag per</i>	<i>toeslag over de</i>	
		<i>maandverdiensite</i>	<i>uurverdiensite*</i>
zondag	gewerkt uur	0,48%	82,8%
erkende feestdag cao**	gewerkt uur	1,06%	182,8%

\* Dit percentage geldt bij een uurverdiensite van 0,58% van de maandverdiensite.

\*\* Deze toeslag geldt niet voor een feestdag waarop de werknemer 18 uur achter elkaar niet heeft gewerkt.

<sup>9</sup> De toeslag in procenten van de verdiensite per week en per vierwekenperiode staat in [bijlage I](#).

- e. Werkt de werknemer in regelmatige ploegendienst en moet hij gaan werken in dagdienst of in een ander soort regelmatige ploegendienst met een lagere toeslag, dan betaalt de werkgever de oorspronkelijke toeslag nog een beperkte tijd door:
- als de werknemer jonger is dan 45 jaar, is de doorbetalingsperiode gelijk aan de opzegtermijn die zou gelden bij de beëindiging van een dienstverband dat even lang heeft geduurd als de tijd waarin de werknemer onafgebroken in ploegendienst heeft gewerkt;
  - als de werknemer 45 jaar of ouder is, is de doorbetalingsperiode gelijk aan tweemaal deze opzegtermijn.

In beide gevallen wordt de doorbetalingsperiode met 2 maanden verlengd als de werknemer tot dan toe ten minste 5 jaar lang onafgebroken in ploegendienst heeft gewerkt.

### 3.7.4 Betaling van continuarbeid

De werkgever stelt de betalingsregeling vast voor werken in continuarbeid (meer dan drie ploegen). Dit doet hij in overleg met de werkgeversorganisatie en de vakbonden. De betalingsregeling hoort bij de werktijdregeling, bedoeld in 2.4.

### 3.7.5 Toeslag voor afwijkende werktijd

- a. Afwijkende werktijd is werktijd die afwijkt van de vastgestelde normale werkdag, maar niet langer duurt dan het totaal aantal uren dat het dienstrooster voor die dag voorschrijft.
- b. Werkt de werknemer in voltijd en geeft de werkgever hem opdracht om op een afwijkende tijd te werken, dan kan het zijn dat deze werknemer recht heeft op een toeslag. Zie de volgende tabel.

Tabel: Toeslag voor afwijkende werktijd<sup>10</sup>

<i>uren waarvoor de toeslag geldt</i>	<i>toeslag per uur afwijkende werktijd</i>	
	<i>maandverdienste</i>	<i>uurverdienste*</i>
maximaal één uur direct voorafgaand aan of direct aansluitend op de normale werkdag**	geen	geen
het tweede en derde uur direct voorafgaand aan of direct aansluitend op het eerste uur afwijkende werktijd	0,11%	19,0%
het vierde en de volgende uren	0,21%	36,2%

\* Dit percentage geldt bij een uurverdienste van 0,58% van de maandverdienste.

\*\* Een uur geldt ook als 'direct voorafgaand aan' of 'direct aansluitend op' de normale werkdag, als daar een rusttijd tussen zit die wettelijk verplicht of door plaatselijke omstandigheden noodzakelijk is.

- c. Deze toeslag geldt niet voor gewerkte uren buiten de normale werkdag:
- waarmee de werknemer de uren inhaalt die hij die zelfde dag door een bedrijfsstoring niet heeft overgewerkt;
  - waarop de werknemer volgens plan, samen met de andere werknemers van de onderneming of van een of meer afdelingen, bepaalde uren inhaalt die hij die zelfde dag niet werkt of niet heeft kunnen werken. De werkgever mag dergelijke inhaaluren aanwijzen na overleg met de ondernemingsraad.

### 3.7.6 Inhaaluren van oproepkrachten

Is de werknemer oproepkracht en heeft hij in een bepaalde betalingsperiode minder gewerkt dan het afgesproken minimum aantal arbeidsuren waarvoor hij is betaald, dan kan de werkgever hem binnen 3 maanden na afloop van die periode deze uren laten inhalen. Voor deze inhaaluren hoeft de werkgever geen vergoeding te betalen.

<sup>10</sup> De toeslag in procenten van de verdienste per week en per vierwekenperiode staat in [bijlage I](#).

## 3.7.7 Karweiwerk: vergoeding extra reistijd, extra reiskosten en verblijfkosten

---

### Toelichting bij 3.7.7

- Onder karweiwerk valt onder meer: het vervaardigen, installeren en/of onderhouden van producten of installaties en de hiervoor noodzakelijke toezicht-, ontwerp- en constructiewerkzaamheden. Het gaat om werkzaamheden die door hun aard ter plaatse van het karwei moeten worden uitgevoerd.
  - Elke werknemer heeft te maken met reistijd en reiskosten om op zijn werk te komen. Voor de vergoedingen onder 3.7.7 c en d komen uitsluitend de extra reistijd en extra reiskosten als gevolg van karweiwerk in aanmerking. Dit zijn de reistijd en de reiskosten die uitgaan boven de normale reistijd en reiskosten van de werknemer of van vergelijkbare werknemers in de onderneming.
  - Bestaande ondernemingsregelingen die ten minste gelijkwaardig zijn aan die van 3.7.7 c, hoeven niet te worden aangepast.
- 

#### a. Toepassingsgebied

- De bepalingen van 3.7.7 gelden als de werknemer in opdracht van de werkgever karweiwerk doet buiten de terreinen van de onderneming of buiten de terreinen van het (karwei)werk waarvoor de werknemer is aangesteld.
- De bepalingen van 3.7.7 b en c gelden alleen als de werknemer in Nederland, Duitsland, België of Luxemburg karweiwerk doet. Voor karweiwerk in andere landen treft de werkgever een aparte regeling. Dit doet hij in overleg met de vakbonden of de ondernemingsraad.

#### b. Algemene bepalingen

- Soms 6 dagen per week  
Als de werkgever vindt dat bijzondere omstandigheden dit noodzakelijk maken, mag hij de werknemer in de periode tussen 15 oktober en 1 maart 6 dagen per week karweiwerk laten doen. Hij hoeft hierover geen overleg te voeren met de vakbonden.
- 56 jaar of ouder  
Is de werknemer 56 jaar of ouder en heeft hij

voor zijn 56-ste verjaardag af en toe karweiwerk moeten doen, dan kan de werkgever hem niet meer verplichten karweiwerk te doen. Dit geldt ook als de werknemer vóór 1 januari 2017 55 jaar of ouder was.

#### c. Vergoeding reistijd

- Alleen bij extra reistijd buiten werktijd  
Reistijd binnen de normale werkdag geldt als gewerkte tijd en komt niet voor een bijzondere vergoeding in aanmerking. Voor de in verband met karweiwerk noodzakelijke extra reistijd geeft de werkgever de werknemer een vergoeding.
- Berekening van de reistijd
  - Als de werknemer per openbaar vervoer reist: de reistijd volgens de dienstregeling tussen het station van zijn woonplaats en het karweiterrein, heen en weer.
  - Als de werknemer met een ander vervoermiddel reist: de reistijd voor de kortste route van het centrum van zijn woonplaats naar het karweiterrein, heen en weer. De uitkomst

wordt bepaald in een redelijke verhouding tot de reistijd per openbaar vervoer over een vergelijkbare afstand.

- Het aantal vergoede reizen
  - De werknemer krijgt zijn extra reistijd volledig vergoed als hij op één karwei maximaal 1 dag moet werken of als hij voor een karwei buiten zijn woonplaats moet overnachten.
  - 2 uren of minder extra reistijd buiten zijn normale werkdag krijgt hij volledig vergoed als hij langer dan 1 dag op één karwei werkt en dagelijks heen en weer reist. Is deze reistijd langer, dan krijgt hij ten minste 2 uren vergoed.
- Vergoedingspercentages per uur reistijd  
De hoogte van de reistijdvergoeding is afhankelijk van de dag waarop de werknemer reist. De onderstaande percentages gelden bij de normale wekelijkse arbeidsduur.
  - op maandag tot en met zaterdag: 0,48% van de maandverdienste (82,8% van de uurverdienste);
  - op zondag: 0,96% van de maandverdienste (165,5% van de uurverdienste);
  - op een in de cao erkende feestdag: 1,43% van de maandverdienste (246,6% van de uurverdienste)<sup>11</sup>.
- Eén keer per week naar huis
  - Als de werknemer langer dan één week buiten zijn woonplaats moet overnachten, mag hij elke week één keer naar huis. Dit doet hij na afloop van de voor het karwei geldende wekelijkse werktijd. De werkgever mag - na overleg - van deze regel afwijken als dit voor het karwei nodig is of als de reisverbindingen daar aanleiding toe geven.

- Werkt de werknemer volgens dienstrooster op zaterdag, dan mag hij één keer per 2 weken op een zodanig tijdstip vertrekken, dat hij op zaterdag rond 15.00 uur thuis kan zijn. In dat geval hoeft hij de maandag daarop niet eerder dan rond 06.00 uur 's morgens naar het karwei te vertrekken, gerekend vanaf het centrum van zijn woonplaats.

#### d. Vergoeding reis- en verblijfkosten

- Alleen extra kosten  
Voor de in verband met karweiwerk gemaakte, noodzakelijke extra reis- en verblijfkosten geeft de werkgever de werknemer een vergoeding.
- Reiskosten  
De vergoeding wordt bepaald op basis van de kosten bij reizen via de kortst mogelijke route per openbaar vervoer, laagste klasse.
- Overnachtingskosten  
Als de werknemer in verband met de reisverbindingen in een pension moet overnachten, vergoedt de werkgever de overnachtingskosten. Dit gebeurt volgens de hiervoor in de onderneming geldende regels. Voor bijkomende kosten die niet op een andere manier worden vergoed, betaalt de werkgever de werknemer € 3,40 per dag.

### 3.7.8 Vergoeding vakbondscontributie 2019

Werknemers die op 1 januari 2019 lid zijn van een vakvereniging en bij een werkgever in dienst zijn, krijgen de vakbondscontributie over 2019 netto vergoed door de werkgever

<sup>11</sup> Voor de toeslagen bij een salarisbetaling per periode of per week, zie bijlage I.

## 3.8 Inkomen bij arbeidsongeschiktheid

---

### Aanbeveling bij 3.8

Cao-partijen adviseren ondernemingen een plan van aanpak op te stellen voor een integrale aanpak van vermijdbaar ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. Dit in overleg met de ondernemingsraad of de commissie Veiligheid, Gezondheid en Welzijn (VGW). Zo'n plan omvat ten minste de volgende elementen:

- de te realiseren verbeteringen in de kwaliteit van de arbeid, met aandacht voor lawaai, gevaarlijke stoffen en ergonomische en sociale arbeidsomstandigheden;
  - een gericht verzuimbeleid inclusief sociaal-medische begeleiding;
  - een tijdplanning voor de voortgang en evaluatie van het plan.
- 

### 3.8.1 Loondoorbetaling en aanvulling

- Gedurende de eerste 52 weken dat de werknemer arbeidsongeschikt is en geen recht heeft op een Ziektewetuitkering betaalt de werkgever hem een aanvulling op het wettelijk verplichte loon. Deze aanvulling is gelijk aan het verschil tussen het wettelijk verplichte loon en 100% van het volledige Ziektewetdagloon.<sup>12</sup>
- Gedurende de daaropvolgende 52 weken dat de werknemer arbeidsongeschikt is en geen recht heeft op een Ziektewetuitkering betaalt de werkgever hem het wettelijk verplichte loon met een maximum van 70% van het maximum Ziektewetdagloon.
- In afwijking van het bepaalde onder b, moet de werkgever de werknemer gedurende de tweede 52 weken een aanvulling betalen die gelijk is aan het verschil tussen het wettelijk verplichte loon en 80% van het volledige Ziektewetdagloon:
  - zolang de werknemer volgens de werkgever en de bedrijfsarts optimaal meewerkt aan zijn herstel en re-integratie;
  - als de werknemer volledig arbeidsongeschikt is en de bedrijfsarts bepaalt dat deze geen duurzaam benutbare arbeidsmogelijkheden meer heeft.
- De werkgever kan het onder a genoemde percentage met een aantal procentpunten verminderen, desgewenst verdeeld over verschillende tijdvakken. In dat geval moet hij tegelijkertijd het onder b genoemde percentage met hetzelfde aantal procentpunten vermeerderen, desgewenst weer verdeeld over verschillende tijdvakken. De werkgever doet dit in overleg met de vakbonden en met inachtneming van artikel 7:629 lid 1 BW.
- De werkgever hoeft geen aanvulling te betalen als de werknemer de AOW-leeftijd heeft bereikt of als deze rechtens de vrijheid is ontnomen.

<sup>12</sup> Zie ook 3.8.3.

In deze gevallen hoeft de werkgever evenmin het loon door te betalen over de eerste 2 dagen arbeidsongeschiktheid.

### 3.8.2 Afwijkingen

- a. De werkgever maakt geen gebruik van de wettelijke mogelijkheid om met de werknemer af te spreken dat deze bij een ziekmelding een vakantiedag inlevert.
  - b. De werkgever hoeft geen loon en geen aanvulling te betalen over de eerste dag waarop de werknemer arbeidsongeschikt is, als daarvoor binnen de onderneming een regeling is getroffen. Hierbij gaat het om een regeling ter voorkoming van misbruik. Voor een nieuwe regeling op dit gebied is overeenstemming met de ondernemingsraad nodig.
  - c. De werkgever kan een regeling opstellen waarin staat hoe de werknemer bij ziekte moet handelen. Dit doet hij in overleg met de ondernemingsraad. Als in die regeling sancties zijn opgenomen voor overtreding van de controlevoorschriften, mag de werkgever die sancties opleggen. Hij mag daarbij afwijken van de voorgaande bepalingen van 3.8.
- b. Als tijdens de referteperiode voor het Ziektewetdagloon de arbeidsduur van de werknemer toe- of afneemt, geldt een fictief Ziektewetdagloon voor de toepassing van 3.8.1 a en c en 3.8.4 b. Dit fictieve Ziektewetdagloon is gelijk aan het Ziektewetdagloon dat voor de werknemer zou hebben gegolden als zijn arbeidsduur tijdens de hele referteperiode gelijk zou zijn geweest aan zijn arbeidsduur op het moment waarop hij arbeidsongeschikt werd.
  - c. Het - al dan niet fictieve - Ziektewetdagloon wordt aangepast aan de algemene salariswijzigingen in de Metalektro.

### 3.8.4 Re-integratie bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid

### 3.8.3 Ziektewetdagloon

- a. In geval van arbeidsongeschiktheid blijft bij de bepaling van het Ziektewetdagloon het privégebruik van de door de werkgever ter beschikking gestelde auto buiten beschouwing.
- b. Als de werknemer gedeeltelijk arbeidsongeschikt is en weer gaat werken, betaalt de werkgever hem een aanvulling. Dit gebeurt vanaf het moment dat de werknemer begint met:

- passende of eigen, aangepaste werkzaamheden bij de eigen werkgever of
  - passende werkzaamheden met het bijbehorende salaris bij een andere werkgever.
- Deze aanvulling levert de werknemer - samen met zijn salaris, eventuele andere aanvullingen en/of (arbeidsongeschiktheids)uitkeringen - een bedrag op dat overeenkomt met een percentage van het volledige Ziektewetdagloon. Het eerste

jaar is dit 100%; het tweede jaar is dit 90%. De aanvulling duurt maximaal 2 jaar vanaf de datum waarop de werknemer weer is gaan werken.

- c. De werknemer ontvangt de onder b genoemde aanvulling ook als hij - in overleg met de bedrijfsarts - op arbeidstherapeutische basis werkt.

---

### Aanbeveling bij 3.8.4

Cao-partijen vragen ondernemingen de re-integratie van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte werknemers binnen de bedrijfstak te bevorderen door:

- te onderzoeken welke functies binnen de onderneming hier geschikt voor zijn of geschikt te maken zijn;
  - vacatures in dergelijke functies te melden bij een of meer organen die belast zijn met de re-integratie van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte werknemers.
- 

### 3.8.5 Gedifferentieerde WGA-premie: verhaalmogelijkheid

De WGA is de Werkhervattingsregeling gedeeltelijk arbeidsongeschikten. Volgens die wet kan de werkgever de gedifferentieerde WGA-premie op de werknemer verhalen. Gedurende de looptijd van deze cao mag de werkgever dit voor maximaal 50 procent doen.

percentage van 35% tot 80%. De verzekering geeft de werknemer - uiterlijk tot aan de AOW-leeftijd - aanspraak op een periodieke uitkering ter aanvulling op de WGA-vervolguitkering. De uitkering van de verzekering bedraagt 70% van het Ziektewetdagloon tot het maximum Ziektewetdagloon zoals bedoeld in 3.8.3, vermenigvuldigd met het arbeidsongeschiktheidspercentage en verminderd met de WGA-vervolguitkering.

### 3.8.6 WGA-hiaatverzekering

- a. Met ingang van 1 januari 2009 is de werkgever verplicht de werknemer een WGA-hiaatverzekering aan te bieden. Deze verzekering dekt het financiële risico bij een arbeidsongeschiktheids-

- b. De verplichting om een WGA-hiaatverzekering aan te bieden, geldt niet als de werkgever het onder a bedoelde risico zelf draagt of - na advies van de ondernemingsraad - besluit dit te gaan doen.



- c. Tot 1 januari 2011 is deze verzekeringspremie voor rekening van de werknemer. Vanaf 1 januari 2011 betalen de werkgever en de werknemer ieder de helft.
- d. Als de werkgever de werknemer al op 1 november 2007 een WGA-hiaatverzekering heeft aangeboden, is hij verplicht die verzekering bij de eerste contractverlenging na 1 januari 2009 aan te passen aan het bepaalde onder a en c.

### 3.8.7 WIA-bodemverzekering<sup>13</sup>

Als de werknemer deelneemt aan een door de ROM te bepalen WIA-bodemverzekering, betaalt de werkgever 50% van de verzekeringspremie. Dit geldt met ingang van 1 januari 2009.

---

#### Toelichting bij 3.8.7

Sinds 1 januari 2009 wordt in de bedrijfstak een WIA-bodemverzekering aangeboden. De werknemer kan er voor kiezen daar aan deel te nemen. Deze verzekering dekt het financiële risico bij een arbeidsongeschiktheidspercentage van 15% tot 35%. De periodieke uitkering bedraagt 100% van het Ziektewetdagloon tot aan het maximum Ziektewetdagloon, vermenigvuldigd met het arbeidsongeschiktheidspercentage gedurende een bepaalde periode (Ziektewetdagloon: zie 3.8.3).

---

<sup>13</sup> WIA staat voor Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

## 3.9 Inkomen bij werkloosheid tijdens dienstverband

### 3.9.1 Tijdens de eerste 6 maanden van de arbeidsovereenkomst

Gedurende de eerste 6 maanden van de arbeidsovereenkomst wordt de toepassing van het eerste lid van artikel 7:628 BW beperkt tot één week. De werkgever betaalt maximaal één week het salaris van de werknemer door.

### 3.9.2 Werktijdverkorting bij onwerkbaar weer of ongunstige waterstand

Bij onderbreking van het werk op grond van de ‘Algemene machtiging tot werktijdverkorting bij onwerkbaar weer of ongunstigen waterstand’

(Beschikking College van Rijksbemiddelaars d.d. 6 december 1945, Stcrt. 1945, nr. 129) wordt de toepassing van artikel 7:628 BW beperkt tot één week. De werkgever betaalt maximaal één week het salaris van de werknemer door. Dit geldt voor elke periode van werkonderbreking opnieuw.

### 3.9.3 Tijdelijke werktijdverkorting

Als de werkgever met goedkeuring van de hiertoe bevoegde instantie een tijdelijke werktijdverkorting invoert, betaalt hij geen salaris over de uren waarin de werknemer niet heeft gewerkt. Het eerste lid van artikel 7:628 BW is in dit geval niet van toepassing.

---

### Aanbeveling bij 3.9.3

Cao-partijen adviseren de werkgever om voorafgaand aan de invoering van een tijdelijke werktijdverkorting op basis van artikel 8 BBA overleg te plegen met de werkgeversorganisatie, de vakbonden en de ondernemingsraad.

---

### 3.9.4 WW-uitkering

- a. Heeft de werknemer recht op een WW-uitkering, omdat de werkgever op grond van het bepaalde onder 3.9.1, 3.9.2 of 3.9.3 niet of niet langer verplicht is zijn salaris te betalen, dan vult de werkgever deze uitkering aan tot het bedrag van dit salaris.
- b. Als de werknemer in de situaties, zoals bedoeld onder 3.9.2 of 3.9.3 geen recht heeft op een WW-uitkering, omdat hij niet voldoet aan de voorwaarden van de artikelen 15 t/m 21 van de Werkloosheidswet, betaalt de werkgever het salaris door.

## 3.10 Pensioen

### 3.10.1 Verplichte deelname

De werknemer neemt verplicht deel in de pensioenregeling van de Stichting Pensioenfonds van de Metalektro (PME), tenzij PME de werkgever van deze verplichting heeft vrijgesteld.

### 3.10.2 Eigen pensioenregeling

De werkgever die aan het bestuur van de Stichting Pensioenfonds van de Metalektro (PME) vrijstelling heeft gevraagd van deelname aan de in de Metalektro verplicht gestelde pensioenregeling en aan wie deze vrijstelling is verleend, is verplicht om vóór 1 januari 2008 een regeling te treffen en vervolgens in stand te houden die dezelfde voorwaardelijke extra pensioenaanspraken toekent als die in artikel 1.1.33 “Overgangsregeling VPL PME” van het op 1 januari 2015 geldende pensioenreglement van PME, overeenkomstig de regeling die cao-partijen hebben vastgelegd in de Overeenkomst inzake VPL met betrekking tot de bedrijfstak Metalektro, worden toegekend aan deelnemers geboren in de periode 1950 tot en met 1972. In deze door de werkgever te treffen regeling wordt tevens bepaald, dat bij individuele en collectieve verandering van dienstbetrekking binnen de Metalektro geen verlies van voorwaardelijke extra pensioenaanspraken zal optreden, echter uitsluitend indien en voor zover

in de regeling van de nieuwe werkgever deze aanspraken nog niet (vervroegd) zijn ingekocht en derhalve onvoorwaardelijk zijn geworden. De financiering van deze overgangsregeling kan plaatsvinden uit een vast te stellen premie. De bijdrage van de werknemer aan deze premie bedraagt maximaal 50% van het verschil tussen deze premie en de voor PME vastgestelde premie voor het voorwaardelijk extra pensioen.

# 3.11 Uitkering bij overlijden

## 3.11.1 Overlijdensuitkering

Na het overlijden van de werknemer ontvangen zijn nabestaanden een overlijdensuitkering in een bedrag ineens. Dit is geregeld in artikel 7:674 BW. Daar staat ook wie hierbij tot de nabestaanden worden gerekend.

## 3.11.2 Berekening uitkeringsbedrag

In afwijking van artikel 7:674 BW wordt deze uitkering berekend over de periode vanaf de dag na het overlijden tot en met de laatste dag van de tweede maand na de maand van het overlijden.

## 3.11.3 Uitbetaling

De uitkering wordt door de werkgever betaald, voor zover dit niet gebeurt door een uitvoeringsorgaan van de Ziektewet, WAO of WIA.

---

### Toelichting bij 3.11

Heeft de werknemer een arbeidsovereenkomst van voor 31 december 1970, waarin op dit punt gunstiger afspraken staan, dan hebben zijn nabestaanden daar recht op.

---

# 4. Vakantie, roostervrij, verzuim en verlof

## 4.1 Vakantie

### 4.1.1 Het begrip ‘vakantiedagen’

Vakantiedagen zijn dagen die de werkgever als zodanig vaststelt volgens de procedure in artikel 4.1.6.

### 4.1.2 Opbouw van vakantiedagen/-uren

- a. De werknemer bouwt vakantiedagen op naar evenredigheid van de duur van zijn dienstverband gedurende het kalenderjaar. Als hij een heel kalenderjaar in voltijd werkt, heeft hij recht op 27 vakantiedagen (216 uren). Dit is niet het geval als de werknemer in aanmerking komt voor de Overgangsregeling extra vakantie voor senioren uit 4.1.5. Dan heeft hij recht op 25 vakantiedagen (200 uren).
- b. De in 1991 en 1992 afgesproken uitbreiding van 23 vakantiedagen (184 uren) naar 25 vakantiedagen (200 uren) per jaar geldt voor de werknemer niet als de werkgever destijds met de vakbonden een overeenkomst heeft gesloten op grond waarvan de Basis Jaarlijkse Arbeidsduur (BJA) in de onderneming korter is dan de cao voorschrijft. In die overeenkomst moeten nadere afspraken

zijn gemaakt over de consequenties van die kortere BJA.

- c. Voor de opbouw van vakantiedagen worden feestdagen die op werkdagen vallen en vakantiedagen als gewerkte dagen beschouwd.

### 4.1.3 Extra vakantiedag wegens langdurig dienstverband

- a. De werknemer ontvangt per kalenderjaar 1 vakantiedag (8 uren) extra als hij 25 jaar of langer ononderbroken in dienst is bij zijn huidige werkgever. Zo nodig wordt over de toepassing van het begrip ‘ononderbroken’ overleg gepleegd met de ondernemingsraad.
- b. De extra vakantiedag wegens langdurig dienstverband wordt aan de werknemer toegekend met ingang van het kalenderjaar waarin hij 25 jaar in dienst is. De extra dag valt niet op een zaterdag.
- c. De werknemer komt niet in aanmerking voor de extra vakantiedag wegens langdurig dienstverband, als hij voldoet aan de voorwaarden van de Overgangsregeling extra vakantie voor senioren en op 1 januari 2009 50 jaar of ouder was. Zie 4.1.5.

---

## Toelichting bij 4.1.3

Als 'ononderbroken dienstverband' wordt in dit verband ook beschouwd: een dienstverband met onderbrekingen die voor de toepassing van 4.1.3 redelijkerwijs buiten beschouwing moeten worden gelaten. Dergelijke onderbrekingen worden niet meegeteld bij de berekening van het aantal dienstjaren.

---

### 4.1.4 Extra vakantiedagen bij een zesdaagse werkweek

- a. Als de werknemer volgens zijn normale dienstrooster per 52 weken regelmatig 6 dagen per week werkt, heeft hij recht op extra vakantiedagen. Zie de volgende tabel. Deze extra vakantiedag/

dagen valt/vallen op een zaterdag waarop de werknemer volgens zijn normale dienstrooster zou werken.

Voor de opbouw van deze vakantie-rechten worden feestdagen die op werkdagen vallen en vakantiedagen beschouwd als gewerkte dagen.

Tabel: Extra vakantie bij regelmatig 6 dagen werken volgens dienstrooster

<i>aantal zesdaagse werkweken per 52 weken volgens het normale dienstrooster</i>	<i>extra vakantie per 52 weken</i>
t/m 13 weken	1 dag (8 uren)
14 t/m 26 weken	2 dagen (16 uren)
27 t/m 39 weken	3 dagen (24 uren)
40 of meer weken	4 dagen (32 uren)

- b. Als de werknemer nog geen vol kalenderjaar in dienst is, hanteert hij de volgende tabel voor het opnemen van de extra vakantiedagen op zaterdag(en):

Tabel: Opname van extra vakantiedagen op zaterdag(en) bij een dienstverband korter dan een kalenderjaar

aantal zesdaagse werkweken per 52 weken	bij een totaal aantal vakantiedagen in het kalenderjaar van																												
	1-8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29							
t/m 13 weken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	-	-	-						
14 t/m 26 weken	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	-	-							
27 t/m 39 weken	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	-								
40 of meer weken	0	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4								

#### 4.1.5 Overgangsregeling extra vakantie voor senioren

- a. Was de werknemer op 1 januari 2009 al in dienst van zijn werkgever? En was hij op die datum 40 jaar of ouder? Dan heeft hij per kalenderjaar recht op extra vakantiedagen volgens b of c. Deze dagen vallen niet op een zaterdag.

- b. Als de werknemer op 1 januari 2009 40 jaar of ouder was, maar jonger dan 50 jaar, heeft hij recht op extra vakantiedagen. Zie de volgende tabel. Het aantal extra dagen waar de werknemer per 1 januari 2009 recht op had, blijft onveranderd zolang hij bij zijn huidige werkgever in dienst blijft.

Tabel: Extra vakantiedagen voor de werknemer die op 1/1/2009 40 t/m 49 jaar oud was

leeftijd op 1 januari 2009	extra vakantiedagen (-uren)
40 t/m 44 jaar	3 dagen (24 uren)
45 t/m 49 jaar	4 dagen (32 uren)

c. Als de werknemer op 1 januari 2009 50 jaar of ouder was, heeft hij recht op extra vakantiedagen. Zie de volgende tabel. Het aantal extra dagen

waar de werknemer recht op heeft, neemt toe met het stijgen van zijn leeftijd.

Tabel: Extra vakantiedagen voor de werknemer die op 1/1/2009 50 jaar of ouder was

<i>leeftijd op 1 juli</i>	<i>extra vakantiedagen (-uren)</i>
59 jaar	10 dagen (80 uren)
60 jaar	12 dagen (96 uren)
61 jaar	13 dagen (104 uren)
62	17 dagen (136 uren)
63 jaar of ouder	22 dagen (176 uren)

#### 4.1.6 Vaststellen van vakantie

De werkgever stelt de vakantiedagen en de aaneengesloten vakantie van de werknemer vast. Hij houdt zich hierbij aan de volgende regels.

a. **Relatie met opbouwjaar**

De vakantie valt bij voorkeur in het jaar waarin de werknemer de vakantiedagen opbouwt.

b. **Religieuze feestdagen**

De werkgever houdt ernstig rekening met de geloofsovertuiging van de werknemer als het gaat om werken op Goede Vrijdag, 15 augustus, 1 november en op de overige religieuze feestdagen die voor de werknemer van belang zijn.

c. **Individuele vakantiedagen (snipperdagen)**

Deze dagen stelt de werkgever vast na tijdig overleg met de werknemer. Als de werknemer arbeidsongeschikt is, volgt de werkgever daarbij de wensen van de werknemer.

d. **Individuele aaneengesloten vakantie**

Deze vakantie stelt de werkgever vast na tijdig overleg met de werknemer. Hij volgt daarbij de wensen van de werknemer, tenzij er gewichtige redenen zijn daar van af te wijken. De werkgever heeft maximaal 2 weken de tijd om die redenen schriftelijk aan de werknemer te melden, gemeten vanaf het moment dat de werknemer zijn wensen schriftelijk aan hem bekend heeft gemaakt. Heeft de werkgever dit niet gedaan, dan is de vakantie volgens de wensen van de werknemer vastgesteld. Als de werknemer arbeidsongeschikt is, voldoet de werkgever aan de wensen van de werknemer.

e. **Collectieve vakantiedagen**

De werkgever kan ook collectieve vakantiedagen vaststellen. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- één dag per kalenderjaar: na overleg met de ondernemingsraad;
- een tweede en derde dag per kalenderjaar: met instemming van de ondernemingsraad;



- een vierde en iedere volgende dag per kalenderjaar: nadat daar met de ondernemingsraad overeenstemming over is bereikt. Daaraan voorafgaand raadpleegt de ondernemingsraad de medewerkers.

**f. Collectieve aaneengesloten vakantie**

Een collectieve aaneengesloten vakantie stelt de werkgever vast nadat hij daar met de ondernemingsraad overeenstemming over heeft bereikt. Het raadplegen van de medewerkers is hier niet verplicht.

**g. Tijdige vaststelling**

De werkgever stelt een eventuele collectieve aaneengesloten vakantie of collectieve vakantiedagen zo mogelijk vast vóór 1 december voorafgaand aan het jaar waarin die vakantie wordt opgenomen.

**h. Aanpassen vakantiedata**

Als daar gewichtige redenen voor zijn, kan de werkgever - na overleg met de werknemer - een door hem vastgestelde vakantie veranderen. De werkgever vergoedt de schade die de werknemer daardoor lijdt.

## Aanbevelingen bij 4.1.6 en 4.1.7

Cao-partijen bevelen aan om:

- De voorkeur te geven aan individuele aaneengesloten vakanties, mits die voldoende in de tijd zijn gespreid en het bedrijfsbelang zich daar niet tegen verzet. Dit in verband met de wenselijkheid van een ruime vakantiespreiding.
- Bij de vaststelling van een aaneengesloten vakantie rekening te houden met vakantieverplichtingen die de werknemer eerder is aangegaan.

### 4.1.7 Aaneengesloten vakanties

- Een aaneengesloten vakantie duurt in de regel 2 opeenvolgende weken en begint zo mogelijk tussen 30 april en 1 oktober.
- Als de werkgever een collectieve aaneengesloten vakantie van minder dan 2 weken vaststelt, duurt deze ten minste 8 opeenvolgende kalenderdagen, zaterdagen en zondagen meegerekend.
- Bij het vaststellen van de duur van een collectieve aaneengesloten vakantie houdt de werkgever ernstig rekening met de geloofsovertuiging van werknemers die vrijaf willen op Goede Vrijdag, 15 augustus, 1 november en op andere religieuze feestdagen die voor hen van belang zijn.
- Werkt de werknemer in ploegdienst of continudienst, dan bevat een aaneengesloten vakantie ten minste één zondag en 2 volle weekenden.

## 4.1.8 Doorbetaling salaris en verrekening vakantiedagen

- a. De werknemer behoudt tijdens zijn vakantie aanspraak op zijn salaris.
- b. Als de werkgever een voorschot heeft verleend op de vakantiedagen van de werknemer, mag hij het tekort verrekenen met de nog door de werknemer op te bouwen vakantie. Dit geldt ook bij een collectieve vakantie.
- c. Zolang het dienstverband duurt, mag het recht op vakantie slechts worden vervangen door een uitkering in geld voor zover het gaat om bovenwettelijke vakantiedagen.

## 4.1.9 Dagen die niet als vakantie gelden<sup>14</sup>

- a. Als vakantie worden niet beschouwd:
  - in de cao erkende feestdagen;
  - de dagen/uren die de werknemer in verband met zijn arbeidsongeschiktheid niet werkt, behalve als het gaat om:
    - (gedeelten van) vakantiedagen die de werkgever heeft vastgesteld volgens 4.1.6 d;
    - (gedeelten van) collectieve vakantiedagen waarop de werknemer vrij wilde zijn van zijn re-integratieverplichtingen.
- b. Evenmin wordt als vakantie beschouwd, de dagen/uren waarop de werknemer:
  - afwezig is wegens kort verzuim (4.4) of vakbondsverlof (4.6);
  - niet werkt wegens zwangerschap of bevalling;

- als jeugdige werknemer niet werkt omdat de werkgever hem in de gelegenheid stelt onderwijs te volgen op grond van de wet of deze cao;
  - niet werkt vanwege nakoming van een verplichting, voortvloeiend uit de wet of een verbintenis tussen de werknemer en de overheid; die verplichting of verbintenis moet betrekking hebben op de landsverdediging of bescherming van de openbare orde; deze bepaling geldt niet voor een oproep voor eerste oefening of als de werknemer de bedoeling heeft in dienst te treden bij de krijgsmacht of een andere overheidsdienst.
- c. Verkeert de werknemer tijdens een vastgestelde vakantie in omstandigheden zoals bedoeld onder b én stelt hij de werkgever daar voorafgaand aan die vakantie van op de hoogte, dan geldt de desbetreffende dag niet als vakantiedag.
  - d. Is de werknemer tijdens een vastgestelde vakantie arbeidsongeschikt en betaalt de werkgever het loon in verband daarmee door, dan gelden de dagen waarop de werknemer arbeidsongeschikt is niet als vakantie. Hierbij geldt de voorwaarde dat de werknemer zijn arbeidsongeschiktheid onmiddellijk op de voorgeschreven manier meldt.

<sup>14</sup> Met 'niet werkt' wordt in 4.1.9 bedoeld: de bedongen arbeid niet verricht.

## 4.2 Vrije roosteruren

### 4.2.1 Het aantal vrije roosteruren

- a. De werknemer bouwt vrije roosteruren op naar evenredigheid van de duur van zijn dienstverband gedurende het kalenderjaar. Een heel kalenderjaar geeft recht op 104 vrije roosteruren. Dit zijn 13 vrije roosterdagen.
- b. In overleg met de ondernemingsraad kan de werkgever besluiten voor een kalenderjaar minder of geen vrije roosteruren vast te stellen. Dit kan hij doen voor de hele onderneming, voor één of meer afdelingen, of voor één of meer groepen werknemers.
- c. Als de werkgever van deze mogelijkheid gebruik maakt, verhoogt hij het feitelijke salaris van de werknemer over dat kalenderjaar met 0,383% voor elke 8 vrije roosteruren die deze minder krijgt dan 104 uren per kalenderjaar.

---

#### Toelichting bij 4.2.1 c

Over deze tijdelijke salarisverhoging ontvangt de werknemer vakantietoeslag en – indien van toepassing – ploegentoeslag. Bovendien moet er pensioenpremie over worden betaald.

---

- d. De werkgever informeert de werknemer uiterlijk in de maand november over een eventueel lager aantal vrije roosteruren in het volgende kalenderjaar. De werknemer behoudt zijn recht op 104 vrije roosteruren als hij de werkgever binnen 3 weken na deze kennisgeving schriftelijk laat weten dat hij niet met de verlaging akkoord gaat.

## 4.2.2 De vaststelling van vrije roosteruren

- a. De werkgever wijst vrije roosteruren aan in de vorm van halve diensten volgens het dienstrooster. Hij kan hiervan afwijken op grond van bedrijfseconomische, organisatorische en/of arbeidsmarkttechnische redenen.
  - b. De werkgever stelt - na overleg met de werknemer - de vrije roosteruren van de werknemer vast.
  - c. De werkgever informeert de werknemer over de voor hem geldende vrije roosteruren. Dit doet hij ten minste 14 kalenderdagen voordat het dienstrooster van de werknemer ingaat. Hij kan hier met de ondernemingsraad een andere termijn voor afspreken.
  - d. De werkgever kan - na overleg met de ondernemingsraad - 24 vrije roosteruren aanwijzen voor (bijna) alle werknemers. Het aanwijzen van méér vrije roosteruren doet hij alleen na instemming van de ondernemingsraad. Daaraan voorafgaand raadpleegt de ondernemingsraad de medewerkers.
- Het raadplegen van de medewerkers is niet verplicht als het gaat om een collectieve aaneengesloten vakantie.
- e. De instemming van de ondernemingsraad is nodig als de werkgever verandering wil brengen in de binnen de onderneming gebruikelijke vorm waarin de vrije roosteruren worden aangewezen of de gebruikelijke verdeling van die uren over het jaar. Dit geldt ook als deze verandering voor een afdeling van de onderneming is bedoeld.
  - f. De onder c, d en e genoemde instemming van de ondernemingsraad is niet nodig als de werknemer moet werken buiten het eigen bedrijf, maar hij op die werkplek niet kan werken vanwege een daar geldend collectief vrijaf. Voor dergelijke situaties gebruikt de werkgever eerst de 24 vrije roosteruren, genoemd onder d.
  - g. In andere situaties dan bedoeld bij e en f kan de werkgever alleen na overleg met de werknemer afwijken van de aanwijzing van vrije roosteruren in de vorm van halve roosterdiensten.

---

### Toelichting bij 4.2

Bij arbeidsongeschiktheid tijdens vastgestelde vrije roosteruren heeft de werknemer geen recht op vervangende vrije tijd.

---

## 4.3 Ander gebruik vakantie, vrije roosteruren en overuren

### 4.3.1 Tijdsparregeling

- a. De werkgever kan in overleg met de vakbonden en/of de ondernemingsraad een tijdsparregeling instellen.
- b. Bronnen die de werknemer kan gebruiken om tijd te sparen zijn: vrije roosteruren, bovenwettelijke vakantiedagen en overuren.
- c. De werkgever en de werknemer kunnen met elkaar afspreken dat de werknemer binnen het kader van de tijdsparregeling per jaar meer dan 6 bovenwettelijke vakantiedagen kan sparen in de vorm van tijd of geld.
- d. Deelname aan de tijdsparregeling is vrijwillig, met dien verstande dat de cao-bepalingen voor het vaststellen van vrije roosteruren, vakantie en overuren van toepassing blijven.
- e. Als de werkgever een tijdsparregeling hanteert, stelt hij zekerheid. Bijvoorbeeld door middel van het oprichten van een fonds en/of door herverzekering.
- f. De aanspraken van de werknemer op gespaarde uren in het kader van een tijdsparregeling verjaren niet.

### 4.3.2 Individueel tijdsparen

- a. De werknemer heeft het recht om na overleg met de werkgever maximaal 12 dagdelen vrije roostertijd om te zetten in geld en in te zetten voor de (vroeg)pensioenvoorziening.
- b. Dit recht geldt niet, of wordt beperkt tot minder dan 12 dagdelen vrije roostertijd voor zover:
  - de werkgever conform 4.2.2 d - ook voor de werknemer - meer dan 14 dagdelen vrije roostertijd collectief heeft aangewezen;
  - de werkgever conform 4.2.2 e - ook voor de werknemer - meer dan 14 dagdelen vrije roostertijd anders inzet dan in de vorm van halve diensten in het dienstrooster;
  - het - ondanks het voorgaande onder b - redelijkerwijs niet van de werkgever gevegd kan worden dat hij de werknemer dit recht toekent. Is de werkgever van mening dat dit het geval is, dan deelt hij dit de werknemer schriftelijk en gemotiveerd mee.

### 4.3.3 Dagen kopen, sparen en verkopen

- a. De werknemer heeft het recht per jaar maximaal 10 verlofdagen te kopen. Hij neemt deze dagen op na overleg met de werkgever.
- b. De werknemer mag bovenwettelijke vakantiedagen sparen tot een maximum van dertien maal zijn normale arbeidsduur per week. Deze gespaarde dagen verjaren niet.
- c. Op verzoek van de werknemer kunnen de werkgever en de werknemer met elkaar afspreken dat de werknemer maximaal 6 bovenwettelijke vakantiedagen per jaar verkoopt voor een ander doel dan de (vroeg)pensioenvoorziening of een tijdspaarregeling.

### 4.3.4 Levensloopregeling en verlof

Als de werknemer zijn levenslooptegoed wil gebruiken voor verlof in een situatie die niet in de wet is geregeld, gelden de volgende bepalingen:

- a. De werknemer kan het verlof opnemen in voltijd of in deeltijd.
- b. Hij dient bij de werkgever een schriftelijke verlofaanvraag in. Hierbij houdt hij zich aan de volgende termijnen:
  - ten minste 3 maanden voorafgaand aan een verlof van minder dan 3 maanden;
  - ten minste 6 maanden voorafgaand aan een verlof van 3 maanden of langer.
- c. De werkgever neemt - na overleg met de werknemer - een beslissing over de verlofaanvraag. Dit doet hij binnen één maand na ontvangst van het verzoek.
- d. Als de werknemer een verzoek indient om maximaal 2 jaar direct voorafgaand aan zijn AOW-leeftijd met verlof te gaan, willigt de werkgever dit verzoek in.

---

#### Toelichting bij 4.3.4

Het gaat hier bijvoorbeeld over onbetaald verlof voor de zorg voor hulpbehoevende ouders, studie of een sabbatical leave. Het gaat hier niet over verlofvormen die zijn geregeld in de Wet Arbeid en Zorg: zwangerschaps- en bevallingsverlof, geboorteverlof, adoptieverlof, calamiteitenverlof, kortverzuimverlof, kortdurend zorgverlof en ouderschapsverlof.

---

## 4.4 Kort verzuim

### 4.4.1 De regeling

- a. Als de werknemer in verband met bijzondere omstandigheden binnen de arbeidstijd (kort) moet verzuimen, staat de werkgever dit toe, voor zover dit in het bedrijf gebruikelijk is.
- b. Uit de tabel op de volgende pagina blijkt over hoeveel uren/dagen de werkgever bij dit verzuim het salaris van de werknemer doorbetaalt.

### 4.4.2 Levenspartner

- De levenspartner is de echtgenoot/echtgenote van de werknemer of degene met wie de werknemer ongehuwd samenwoont en een gezamenlijke huishouding voert en die de werknemer tevoren bij de werkgever als zodanig bekend heeft gemaakt. Bloedverwanten in de eerste graad zijn hiervan uitgezonderd.
- Levenspartners voeren een gezamenlijke huishouding als zij hun hoofdverblijf in dezelfde woning hebben en er blijk van geven zorg te dragen voor elkaar. Bijvoorbeeld door bij te dragen in de kosten van de huishouding.

### 4.4.3 Afwijkende afspraken

Over eventuele afwijkingen van de tabel op de volgende pagina – bijvoorbeeld op grond van regionale of plaatselijke gebruiken – wordt in de onderneming overleg gepleegd.

### 4.4.4 Verzuim om medische redenen

De werkgever maakt voor de onderneming een regeling voor verzuim in verband met bezoek aan een huisarts, tandarts of specialist, dan wel nabehandeling van ziekte.

Tabel: Kort verzuim

<i>aard van de omstandigheden</i>	<i>doorbetaling salaris gedurende</i>
<b>Huwelijk e.d.</b>	
de werknemer gaat in ondertrouw	een redelijke tijd, max. 1 dag
hij sluit een huwelijk of notariële samenlevingsovereenkomst dan wel partnerschapsregistratie	2 dagen
het huwelijk van zijn kind	1 dag
het huwelijk van zijn broer, zus of kleinkind	in totaal max. 1 dag per kalenderjaar*
zijn 25- of 40-jarig huwelijksjubileum	1 dag
<b>Geboorte en adoptie</b>	
de bevalling van zijn levenspartner**	1 dag
de adoptie van een kind***	1 dag
<b>Overlijden</b>	
de levenspartner	4 dagen
een inwonend kind	4 dagen
een niet-inwonend kind	2 dagen
een van zijn ouders	2 dagen
<b>Overlijden of bijwonen begrafenis</b>	
de levenspartner van zijn kind	1 dag
zijn kleinkind	1 dag
een ouder van zijn levenspartner	1 dag
een grootouder van hem of zijn levenspartner	1 dag
zijn broer of zus	1 dag
de levenspartner van zijn broer of zus	1 dag
de zus of broer van zijn levenspartner	1 dag
<b>Vakexamen</b>	
het afleggen van een vakexamen voor een erkend diploma, als dit in het belang is van zijn bedrijf	een redelijke tijd, max. 1 dag
<b>Overige situaties</b>	
een bij wettelijk voorschrift of door de overheid opgelegde verplichting die hij persoonlijk moet uitvoeren, voor zover daar geen financiële vergoeding tegenover staat	een redelijke tijd, max. 1 dag
zijn keuring voor de militaire dienst	1 dag
de priesterwijding van zijn kind, broer of zus	in totaal max. 1 dag per kalenderjaar*
de aflegging van een kloostergelofte door zijn kind, broer of zus	in totaal max. 1 dag per kalenderjaar*

\* Voor deze omstandigheden heeft de werknemer recht op in totaal 1 dag kort verzuim per jaar.

\*\* Hiernaast heeft de werknemer een wettelijk recht op geboorteverlof.

\*\*\* In aanvulling op de wettelijke verlofrechten van de werknemer.



## 4.5 Bijzonder verzuim

### 4.5.1 Gevolgen voor de BJA

- a. Er zijn uren waarop de werknemer niet werkt en die toch als gewerkte uren worden meegeteld voor zijn Basis Jaarlijkse Arbeidsduur (BJA). Dit is het geval bij de vormen van bijzonder verzuim uit de volgende tabel en (bij arbeidsongeschiktheid) 4.5.3. In de tabel wordt verwezen naar de cao-bepalingen waarin deze vormen van verzuim zijn geregeld.
- b. Het aantal uren van het dienstrooster van de werknemer voor die dag/dagen telt dan volledig mee voor zijn BJA. Heeft de werknemer geen dienstrooster, dan zijn dit 8 uren per werkdag.
- c. Het verschuldigde loon over deze verzuimde uren zit soms wel en soms niet in de maandverdienste van de werknemer. Zie de laatste kolom van de tabel en (bij arbeidsongeschiktheid) 4.5.3 c.

Tabel: Bijzonder verzuim en loon

<i>vormen van bijzonder verzuim die als gewerkte uren gelden voor de BJA</i>	<i>cao-bepaling</i>	<i>loon inbegrepen in de maandverdienste: ja / nee</i>
vrijaf na overwerk	2.6.2 c	ja
vrijaf als compensatie voor overuren of meeruren	3.7.2	ja
werkloosheid tijdens dienstverband		
• artikel 7:628 BW	3.9.1	ja <sup>15</sup>
• onwerkbaar weer/ongunstige waterstand	3.9.2	ja <sup>16</sup>
• tijdelijke werktijdverkorting	3.9.3	nee <sup>17</sup>
extra vakantie wegens		
• langdurig dienstverband	4.1.3	ja
• overgangsregeling senioren	4.1.5	ja
kort verzuim	4.4	ja
vakbondsverlof	4.6	ja
kopen van dagen	4.3.3	nee
duurzame inzetbaarheidsdag	5.1	ja
opleidingsdagen	5.3	ja
zwangerschap en bevalling		nee
herhalingsoefening		nee <sup>18</sup>

<sup>15</sup> Maximaal gedurende 1 week. Zie ook 3.9.3.

<sup>16</sup> Maximaal gedurende 1 week voor elke periode van werkonderbreking opnieuw. Zie ook 3.9.2.

<sup>17</sup> Aanvulling van de WW-uitkering tot het salaris. Zie ook 3.9.4.

<sup>18</sup> De werknemer ontvangt zijn inkomen in de vorm van een UWV-uitkering.

## 4.5.2 Bij regelmatige ploegendienst

Is het loon van de werknemer over de verzuimde uren volgens 4.5.1 inbegrepen in de maandverdienste en werkt hij in regelmatige ploegendienst, dan ontvangt hij over de verzuimde uren bovendien de gemiddelde ploegentoeslag per uur, berekend over de 3 voorafgaande maanden.

## 4.5.3 Bij arbeidsongeschiktheid

a. Bij arbeidsongeschiktheid worden de daardoor verzuimde uren voor de BJA als gewerkte uren beschouwd als het gaat om uren tijdens een in het dienstrooster van de werknemer vastgelegde vakantie.

- b. Deze verzuimde uren worden *niet* als gewerkte uren beschouwd als het gaat om:
- (gedeelten van) vakantiedagen die de werkgever heeft vastgesteld volgens 4.1.6 d;
  - (gedeelten van) collectieve vakantiedagen waarop de werknemer vrij wilde zijn van zijn re-integratieverplichtingen.
- c. Het verschuldigde loon over de door arbeidsongeschiktheid verzuimde uren zit soms wel en soms niet in de maandverdienste van de werknemer:
- tijdens een in zijn dienstrooster vastgelegde vakantie is dit *wel* het geval;
  - na de periode van de wettelijk verplichte loondoorbetaling is dit *niet* het geval.

---

### Toelichting bij 4.5.3

Bij arbeidsongeschiktheid tijdens vastgestelde vrije roosteruren heeft de werknemer geen recht op vervangende vrije tijd.

---

## 4.6 Vakbondsverlof / Vakbondsverlof

### 4.6.1 Vrijaf met behoud van salaris

Als de werknemer lid is van een vakbond, geeft de werkgever hem - onder de in 4.6.2 genoemde voorwaarden - vrijaf met behoud van salaris voor:

- a. het als officieel afgevaardigde deelnemen aan een bondscongres, bondsraad, algemene vergadering of vergelijkbare organen;
- b. het als officieel afgevaardigde deelnemen aan cao-onderhandelingen in de ROM;
- c. het deelnemen aan cursussen die door de vakbonden worden georganiseerd.

#### Toelichting bij 4.6.1 a

Vergelijkbare organen zijn:

- voor FNV Metaal: Ledenparlement, Sectorraad en Bedrijfsgroepafdeling;
- voor CNV Vakmensen: Sectorraad Industrie, Cao-commissie Metalektro en Districtskadergroep Industrie/Metalektro;
- voor De Unie: Bestuursraad en Landelijk Bestuur Metaalsector.

### 4.6.2 Voorwaarden

- a. De vakbond van de werknemer moet dit vakbondsverlof tijdig bij de werkgever hebben aangevraagd.
- b. Voor de deelname aan vakbondscursussen zoals bedoeld in 4.6.1 c krijgt de werknemer alleen vrij als het bedrijfsbelang zich daar niet tegen verzet. Bovendien geldt hiervoor per onderneming in beginsel een maximum van 2 dagen per 2 jaar per 9 werknemers die lid zijn van de vakbonden.

#### Toelichting bij 4.6

Van het bepaalde in 4.6 mag in een MB-cao alleen worden afgeweken voor werknemers die lid zijn van een vakbond die feitelijk is betrokken bij de totstandkoming van die MB-cao en deze feitelijk heeft gesloten.



# 5. Opleiden en ontwikkelen

## 5.1 Werken aan duurzame inzetbaarheid

### 5.1.1 Eén dag per jaar

De werknemer heeft elk kalenderjaar recht op 1 inzetbaarheidsdag (8 uren). De werkgever betaalt het salaris over deze dag door.

### 5.1.2 Het gebruik

De werknemer gebruikt deze dag om actief en autonoom te werken aan zijn duurzame inzetbaarheid. Hierbij gaat het om scholing, ontwikkeling en gezondheid.

De werknemer bepaalt na overleg met de werkgever wanneer hij zijn inzetbaarheidsdag opneemt.

## 5.2 Loopbaangesprek

### 5.2.1 Eenmaal per jaar

De werknemer heeft elk kalenderjaar recht op een loopbaangesprek.

## 5.3 Opleidingsdagen

### 5.3.1 Aantal dagen

Per kalenderjaar bouwt de werknemer 2 opleidingsdagen (16 uren) op. De opbouw gebeurt naar evenredigheid van de duur van zijn dienstverband in het kalenderjaar.

### 5.3.2 Gebruik

De werknemer hoeft zijn opleidingsdagen (-uren) niet te gebruiken in het jaar waarin hij ze opbouwt. Hij kan

ze sparen tot een maximum van 5 dagen (40 uren). Gespaarde dagen boven dit aantal vervallen. Maar de werknemer kan met de werkgever afspreken deze dagen langer aan te houden.

### 5.3.3 Keuze en planning opleiding

De werknemer kiest in overleg met de werkgever voor welke opleiding hij zijn opleidingsdagen gebruikt. In goed overleg stellen zij samen de dagen en uren vast waarop de werknemer de opleiding gaat volgen.

---

#### Toelichting bij 5.3

Mocht de werknemer op problemen stuiten bij het gebruikmaken van zijn recht op opleidingsdagen, dan kan hij die ter behandeling melden bij de ROM.

---

## 5.4 Studiekostenregeling

### 5.4.1 Vaststelling door werkgever

De werkgever stelt een studiekostenregeling vast.

# 5.5 Erkenning Verworven Competenties (EVC)

## 5.5.1 Vergoeding

De werknemer heeft vanaf 1 januari 2013 één keer per 5 kalenderjaren recht op een vergoeding van de gemaakte kosten van een EVC-test. De werkgever betaalt hiervoor maximaal € 850 bruto.

# 5.6 Generatiepact

## 5.6.1 Doel en opzet

- a. De regeling Generatiepact maakt het mogelijk dat:
  - een (oudere) werknemer korter gaat werken,
  - tegen een bepaald percentage van het oorspronkelijke salaris en
  - met behoud van de volledige pensioenopbouw.
- b. De regeling is een pilot voor de looptijd van deze cao.
- c. Het Uitvoeringsreglement, de technische uitwerking van het Generatiepact, is opgenomen in [bijlage C](#) van deze cao.
- b. De werknemer die niet in regelmatige ploegendienst werkt en 62 jaar of ouder is en een jaarsalaris heeft van maximaal € 70.000 bruto kan de werkgever verzoeken variant 80-90-100 toe te passen. De werkgever dient het verzoek in te willigen.
- c. De werknemer van 62 jaar of ouder met een jaarsalaris van maximaal € 70.000 bruto kan de werkgever verzoeken om variant 70-85-100 toe te passen. De werkgever kan het verzoek inwilligen of afwijzen (dubbele vrijwilligheid).
- d. De werknemer van 63 jaar of ouder – of zoveel eerder als op bedrijfsniveau is afgesproken – met een jaarsalaris boven € 70.000 bruto kan de werkgever verzoeken om van één van de varianten gebruik te mogen maken. De werkgever kan het verzoek inwilligen of afwijzen (dubbele vrijwilligheid).

## 5.6.2 Varianten

- a. De werknemer die in regelmatige ploegendienst\* werkt en 60 jaar of ouder is en een jaarsalaris heeft van maximaal € 70.000 bruto kan de werkgever verzoeken om variant 80-90-100 toe te passen. De werkgever dient het verzoek in te willigen.
- e. Mochten er op bedrijfsniveau voor werknemers positief afwijkende afspraken worden gemaakt ten aanzien van de leeftijd waarop de werknemer gebruik kan maken van dit generatiepact, dan wordt de pensioenuitvoerder en/of verzekeraar gemandateerd om daar technische uitvoering aan te geven.

\*Regelmatige ploegendienst is ploegendienst die ten minste gedurende 1 jaar, volgens een vooraf vastgesteld rooster is of moet worden uitgeoefend.

---

### Toelichting bij 5.6.1

Het Generatiepact zorgt ervoor dat oudere werknemers de gelegenheid krijgen om minder te werken en gezond hun pensioen te halen en tegelijkertijd dat jongeren de kans krijgen in te stromen. Uitgangspunt is dat de uren die vrijvallen door de kortere werkweken van ouderen worden ingevuld door instromers met een (vaste) arbeidsovereenkomst.

---



# 6. Aanvullende bepalingen

## 6.1 Sociaal beleid

### 6.1.1 Sociaal jaarverslag

Het sociaal jaarverslag dat de werkgever aan de ondernemingsraad verstrekt, verstrekt hij ook aan de vakbonden. Als zij daarom vragen, voert hij met hen een gesprek over de verstrekte gegevens.

### 6.1.2 Interne vacatures

- Bij vacatures in de onderneming geeft de werkgever de werknemer gelegenheid te solliciteren.
- Als de werknemer gebruikmaakt van een interne sollicitatieprocedure, maar niet volledig aan de functie-eisen voldoet, stelt de werkgever hem zo mogelijk in de gelegenheid om alsnog aan deze eisen te voldoen.

## 6.2 Winstdelingsregelingen

### 6.2.1 Verandering van een bestaande regeling

De werkgever verandert een in de onderneming geldende, geregementeerde winstdelingsregeling alleen na overleg met de vakbonden en met instemming van de ondernemingsraad.

### 6.2.2 Invoering van een regeling

Het invoeren van een winstdelingsregeling met elementen van prestatiebeloning doet de werkgever na overleg met de vakbonden.

# 6.3 Raad van Overleg in de Metalektro

## 6.3.1 ROM

Er is een Stichting Raad van Overleg in de Metalektro (ROM). De ROM-statuten maken onderdeel uit van deze cao.

## 6.3.2 Werkgeversbijdrage

De werkgever is aan de ROM een bijdrage verschuldigd. In de jaren 2019 en 2020 bedraagt deze 0,03% van de in dat jaar voor de onderneming geldende Loosom Wfsv. Deze heffing is bedoeld voor secretariaatskosten op bedrijfstakniveau.

## 6.3.3 Voorschot

De werkgever is verplicht een voorschot op zijn ROM-bijdrage te betalen. In de jaren 2019 en 2020 doet hij dit voor een door de ROM vast te stellen datum, maar uiterlijk op 15 oktober van het desbetreffende jaar. De ROM bepaalt de hoogte van het voorschot op basis van een redelijke schatting van de op die datum voor de onderneming geldende Loosom Wfsv. De definitieve afrekening over 2019 vindt uiterlijk plaats op 15 augustus 2020; die over 2020 vindt uiterlijk plaats op 15 augustus 2021.

## 6.3.4 Informatieplicht

De werkgever is verplicht aan de ROM de gegevens te verstrekken die noodzakelijk zijn voor de berekening van de (voorschot)bijdrage.

## 6.3.5 Rente bij te late betaling

Als de werkgever deze (voorschot)bijdrage niet op tijd betaalt, is hij vanaf de uiterste betaaldatum de dan geldende wettelijke rente verschuldigd.

## 6.4 Sociaal Fonds

### 6.4.1 SSF

De Stichting Sociaal Fonds in de Metalektro (SSF) is ingesteld door de Raad van Overleg in de Metalektro (ROM). De SSF-statuten maken onderdeel uit van deze cao.

### 6.4.2 Werkgeversbijdrage

De werkgever is aan de SSF een bijdrage verschuldigd. In 2019 en 2020 bedraagt deze 0,07% van de in dat jaar voor de onderneming geldende Loonsom Wfsv.

### 6.4.3 Voorschot

De werkgever is verplicht een voorschot op zijn SSF-bijdrage te betalen. In de jaren 2019 en 2020 doet hij dit voor een door de ROM vast te stellen datum, maar uiterlijk op 15 oktober van het desbetreffende jaar. De ROM bepaalt de hoogte van het voorschot op basis van een redelijke schatting van de op die datum voor de onderneming geldende Loonsom Wfsv. De definitieve afrekening over 2019 vindt uiterlijk plaats op 15 augustus 2020; die over 2020 vindt uiterlijk plaats op 15 augustus 2021.

### 6.4.4 Informatieplicht

De werkgever is verplicht aan de ROM de gegevens te verstrekken die noodzakelijk zijn voor de berekening van de (voorschot)bijdrage.

### 6.4.5 Rente bij te late betaling

Als de werkgever de (voorschot)bijdrage niet op tijd betaalt, is hij vanaf de uiterste betaaldatum de dan geldende wettelijke rente verschuldigd.

# 6.5 Bescherming personeelsvertegenwoordigers

## 6.5.1 Geen benadeling

Als de werknemer is gekozen als personeelsvertegenwoordiger in een orgaan van de onderneming, mag de werkgever hem vanwege het uitoefenen van die functie niet benadelen in zijn positie als werknemer.

---

### Toelichting bij 6.5.1

Het gaat hierbij niet alleen om ontslag, maar ook om nadelige invloed op de beloning en promotiemogelijkheden.

---

## 6.5.2 Bemiddeling

Als de werknemer vindt dat de werkgever handelt in strijd met 6.5.1, kan hij een beroep doen op de in 7.9 bedoelde Bemiddelingsprocedure. Daarbij kunnen van [bijlage E](#), artikel 4 onder A, de leden 2, 3, 4 en 5 buiten toepassing blijven.

## 6.6 Vakbondswerk in de onderneming

### 6.6.1 Overleg met de vakbonden

De werkgever overlegt met de vakbonden als die laten weten dat zij:

- a. het vakbondswerk binnen de onderneming willen invullen en/of
- b. hun delegatie voor het overleg over arbeidsvoorwaarden en alle andere zaken die gewoonlijk met de vakbonden worden geregeld, (onder andere) willen laten bestaan uit leden van de vakbonden die bij de onderneming in dienst zijn.

Dit overleg gaat over de gevolgen van deze voornemens. De vakbonden mogen zich hierbij laten vertegenwoordigen door een kaderlid dat in de onderneming werkt, tenzij anders is afgesproken.

### 6.6.2 Vakbondsfaciliteiten

In verband met 6.6.1 verleent de werkgever aan de vakbonden faciliteiten voor het onderhouden van contacten met hun leden in de onderneming.

De werkgever en de vakbonden overleggen over welke faciliteiten worden verleend en de mate en de vorm waarin dit gebeurt. Voorbeelden van faciliteiten zijn:

- a. het toestaan van aankondigingen op publicatieborden van vakbondsbijeenkomsten voor leden die werkzaam zijn in het bedrijf;
- b. het vrijaf geven van kaderleden van de vakbonden die in ploegendienst werken voor het bijwonen van voor hen bestemde vakbondsbijeenkomsten over bedrijfsaangelegenheden;
- c. het beschikbaar stellen - als regel buiten bedrijfstijd - van bedrijfsruimte voor vakbondsvergaderingen over bedrijfsaangelegenheden;
- d. het - alleen in dringende gevallen - beschikbaar stellen van bedrijfsruimte in bedrijfstijd voor contacten van vakbondsleden met vertegenwoordigers van de vakbonden;
- e. het aantal uren per jaar dat beschikbaar is voor vakbondswerk binnen de onderneming.

#### Toelichting bij 6.6.2

- Bij de bepaling van het aantal uren vakbondswerk kan de werkgever rekening houden met het aantal vakbondsleden in de onderneming.
- Bij het gebruik van de faciliteiten moeten de spelregels worden gevolgd die in de onderneming gelden.

### 6.6.3 Geen benadeling kaderleden

- a. Kaderleden zijn leden van vakbonden die optreden:
  - als lid van het bestuur van de bedrijfsleden-groepen;
  - in grote ondernemingen:
    - als lid van sectiebesturen die vallen onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de bedrijfsledengroep;
    - eventueel als lid van een onderhandelings-delegatie.
- b. Het uitoefenen van de functie van kaderlid mag geen nadelige gevolgen hebben voor de positie van de betrokken werknemer. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
  - het in 6.6.1 bedoelde overleg heeft plaatsgevonden;
  - de in 6.6.2 bedoelde vakbondsfaciliteiten zijn verleend en
  - de vakbonden hebben de werkgever vooraf schriftelijk laten weten welke werknemers als kaderlid optreden.
- c. Is de werknemer kaderlid, dan mag de werkgever hem alleen ontslaan, als hij dit ook zou hebben gedaan als de werknemer geen kaderlid was geweest.
- d. Als de werkgever van plan is deze werknemer te ontslaan, voert hij daar eerst een gesprek over met een bezoldigd bestuurder van de vakbond van deze werknemer. In dit gesprek proberen zij samen een oplossing voor het probleem te vinden.
- e. Als de werknemer vindt dat de werkgever zich niet heeft gehouden aan de voorgaande punten a t/m c, kan hij gebruik maken van zijn recht op bemiddeling. Zie 7.9.2 d.
- f. Gaat het om ontslag en heeft de Bemiddelingsinstantie aan het eind van de ontslagtermijn nog geen uitspraak gedaan, dan wordt het eventuele ontslag opgeschort totdat deze instantie uitspraak heeft gedaan.
- g. Heeft de werkgever de werknemer ontslagen wegens dringende reden, zoals bedoeld in artikel 7: 678 BW en is de Bemiddelingsinstantie van mening dat dit ontslag is gegeven omdat de werknemer kaderlid is, dan wordt het dienstverband van de werknemer geacht niet onderbroken te zijn geweest.

---

#### Toelichting bij 6.6.3

Is de werknemer gekozen of benoemd in organen of commissies die binnen de onderneming actief zijn, dan is het een beginsel van goed beleid dat de werkgever hem niet ontslaat of in zijn mogelijkheden of kansen binnen de onderneming belemmert, uitsluitend omdat hij een dergelijke functie vervult. Bijvoorbeeld door het beperken van zijn beloning en promotiemogelijkheden. Dit beginsel geldt ook als de werknemer vakbondskaderlid is. De wettelijke voorzieningen voor ontslag zijn gewoon van toepassing. Een verschil van mening tussen de werkgever en de werknemer moet eerst worden voorgelegd aan de wederzijdse organisaties. Daarna kan zo nodig een beroep worden gedaan op de Bemiddelingsinstantie.

---

# 6.7 Vakbondscontributie

## 6.7.1 Werkkostenregeling

De werknemer die lid is van een vakbond, heeft in 2019 en 2020 het recht zijn vakbondscontributie te laten onderbrengen in de fiscale vrijstelling van de Werkkostenregeling (WKR) in de onderneming.

# 6.8 Inschakeling organisatiebureau, fusie, reorganisatie en bedrijfssluiting

## 6.8.1 Inschakeling organisatiebureau

Voordat de werkgever een definitieve opdracht verleent aan een organisatiebureau om onderzoek te doen naar de organisatie van de onderneming, pleegt hij hierover overleg met de ondernemingsraad. In dit overleg besteedt hij aandacht aan de uitvoering van het onderzoek en de manier waarop het personeel over het onderzoek wordt geïnformeerd. Als bij dit onderzoek werknemers zijn betrokken, informeert hij ook de vakbonden.

## 6.8.2 Fusie

Als de werkgever overweegt een fusie aan te gaan, betreft hij de sociale gevolgen daarvan bij het nemen van zijn besluit. In verband daarmee doet hij het volgende.

- a. Hij geeft de werkgeversorganisatie en de vakbonden zo snel mogelijk informatie over de overwogen maatregelen.
- b. Uiterlijk één week hierna informeert hij de ondernemingsraad en de werknemers. In overleg met de vakbonden kan hij van de laatstgenoemde termijn afwijken. Voor de werkgeversorganisatie, de vakbonden en de werkgever zelf geldt een geheimhoudingsplicht ten aanzien van de overwogen maatregelen totdat de werkgever de ondernemingsraad heeft geïnformeerd.

- c. Vervolgens bespreekt hij de overwogen maatregelen en de eventuele gevolgen daarvan voor werknemers met de werkgeversorganisatie, de vakbonden en de ondernemingsraad. Daarmee stelt hij deze organisaties in de gelegenheid hun zienswijze naar voren te brengen en (eventueel) zijn beslissing te beïnvloeden. Hij maakt de resultaten van deze bespreking(en) bekend aan zijn Raad van Commissarissen of een daarmee vergelijkbare beleidsinstantie.

## 6.8.3 Bedrijfssluiting of inkrimping

Als de werkgever overweegt een bedrijf of bedrijfs-onderdeel te sluiten en/of de personeelsbezetting ingrijpend te veranderen, betreft hij de sociale gevolgen bij zijn besluit. In verband daarmee doet hij het volgende.

- a. Verwacht hij dat bepaalde ontwikkelingen de omvang van de werkgelegenheid in de onderneming ernstig in gevaar brengen, dan informeert hij de werkgeversorganisatie en de vakbonden hier zo snel mogelijk over en nodigt hij ze uit voor een gesprek. In dit gesprek geeft hij inzicht in de aard en mogelijke gevolgen van deze ontwikkelingen.
- b. Uiterlijk één week hierna informeert hij de ondernemingsraad en de werknemers. In overleg met de vakbonden kan hij van de laatstgenoemde



termijn afwijken. Voor de werkgeversorganisatie, de vakbonden en de werkgever zelf geldt een geheimhoudingsplicht ten aanzien van de overwogen maatregelen totdat de werkgever de ondernemingsraad heeft geïnformeerd.

- c. Vervolgens bespreekt hij met de werkgeversorganisatie en de vakbonden:
- welke maatregelen hij van plan is te nemen om de personeelsbezetting aan te passen;
  - binnen welke termijn die maatregelen moeten worden genomen;
  - hoe hij - met medewerking van de betrokkenen - invulling geeft aan het streven gedwongen

ontslagen te voorkomen door middel van om-, her- en bijscholing, overplaatsing en herplaatsing. Hierbij bespreekt hij onder meer maatregelen ter bevordering van de herplaatsing binnen het bedrijf of daarbuiten en de manier waarop daar invulling aan wordt gegeven.

- d. Verder bespreekt hij de te treffen maatregelen met de ondernemingsraad, om die in de gelegenheid te stellen een zienswijze naar voren te brengen en (eventueel) zijn beslissing te beïnvloeden. Hij maakt de resultaten van deze bespreking bekend aan zijn Raad van Commissarissen of een daarmee vergelijkbare beleidsinstantie.

---

### Toelichting bij 6.8.3

Cao-partijen gaan er vanuit dat de werkgever de vakbonden en de ondernemingsraad voldoende gelegenheid geeft voor overleg met de werknemers over de te treffen maatregelen en de eventuele gevolgen daarvan voor de werknemers.

---

### 6.8.4 Sociaal plan

- a. Als de in 6.8.2 en 6.8.3 genoemde gevolgen voor werknemers zijn te verwachten, stelt de werkgever in overleg met de werkgeversorganisatie en de vakbonden een sociaal plan op. In dit plan komt te staan met welke werknemersbelangen in het bijzonder rekening moet worden gehouden en welke voorzieningen hiertoe kunnen worden getroffen.
- b. In verband met het sociaal plan vraagt de werkgever - als de vakbonden dit wensen - de visie van UWV WERKbedrijf op de plaatsbaarheid van de betrokken werknemers. Is te verwachten dat het aantal ontslagen gevolgen zal hebben voor de plaatselijke arbeidsmarkt, dan bespreekt de werkgever in het overleg met de werkgeversorganisatie en de vakbonden de mogelijkheid om het regionaal platform arbeidsmarkt advies te vragen.

## 6.9 Uitzendbureaus

### 6.9.1 NEN-certificaat

De werkgever schakelt voor werkzaamheden in Nederland alleen een uitzendbureau in dat:

- beschikt over een geldig NEN-certificaat en
- is opgenomen in het register van de Stichting Normering Arbeid.

## 6.10 Niet in dienst zijnde werknemers / Niet in dienst zijnde werknemers

### 6.10.1

- a. De werkgever draagt in zijn onderneming zonder voorafgaand overleg met de ondernemingsraad aan niet in dienst zijnde werknemers geen werkzaamheden op welke naar hun aard door werknemers in zijn dienst plegen te worden verricht, noch direct noch indirect via (onder) aannemers.
- b. Het algemeen beleid van de onderneming inzake het gebruik maken van niet in dienst zijnde werknemers zal ten minste tweemaal per jaar met de ondernemingsraad worden besproken.
- c. Onder 'niet in dienst zijnde werknemer' wordt in dit artikel verstaan de natuurlijke persoon, die werkzaamheden verricht in de onderneming van een werkgever met wie hij geen dienstverband heeft aangegaan.

### 6.10.2

De werkgever zal bij het in 6.10.1 a bedoelde overleg de ondernemingsraad informeren omtrent:

- naam en adres van degene(n) bij wie de niet in dienst zijnde werknemers in dienst zijn dan wel van degene(n) die de niet in dienst zijnde werknemers ter beschikking stelt (stellen);
- aard en geschatte duur van de werkzaamheden;
- aantal, namen en leeftijden van de niet in dienst zijnde werknemers;
- de arbeidsvoorwaarden van de niet in dienst zijnde werknemers.

### 6.10.3

**De bepalingen in deze cao met betrekking tot de persoonlijke minimum maandverdiensten, de betaling van de overwerktoeslagen, de ploegen-toeslagen en de kostenvergoedingen zijn van overeenkomstige toepassing op uitzendkrachten.**

## 6.10.4

Wanneer vaststaat dat het totaal van arbeidsvoorwaarden van de niet in dienst zijnde werknemers gemiddeld per functie en leeftijd meer dan 10% ligt boven dan wel 10% beneden dat van de vergelijkbare eigen werknemers in dezelfde salarisgroep, zal de werkgever van deze niet in dienst zijnde werknemers geen gebruik maken resp. het gebruik beëindigen, tenzij in overleg met de vakbonden dit verschil in arbeidsvoorwaarden tot ten hoogste 10% wordt teruggebracht. In alle gevallen dient het totaal van arbeidsvoorwaarden ten minste gelijk te zijn aan het totaal van de arbeidsvoorwaarden van deze cao. Bij deze vergelijking van arbeidsvoorwaarden wordt ten aanzien van de niet in dienst zijnde werknemers uitgegaan van het totale inkomen uit deze arbeid, omgerekend naar de in de onderneming gebruikelijke betalingsperiode. Onder dit totale inkomen worden alle, op geld waardeerbare elementen, hoe ook genaamd, begrepen.

Ten aanzien van de eigen werknemers wordt bij deze vergelijking uitgegaan van het gemiddelde salaris in de salarisgroep, zo nodig afzonderlijk berekend voor werknemers in vergelijkbare leeftijdscategorieën. Hierbij wordt het jaarinkomen, waarin alle vaste toeslagen en/of vaste gratificaties worden begrepen, vastgesteld en omgerekend naar de in de onderneming gebruikelijke betalingsperiode.

Onder arbeidsvoorwaarden worden mede begrepen:

- a. vakantierechten;
- b. vergoedingen voor reizen, reiskosten, koffiegeld, e.d.;
- c. andere vergoedingen en toeslagen;
- d. het geheel of gedeeltelijk achterwege laten van de inhouding van premies voor sociale verzekeringen en pensioenvoorzieningen;
- e. duidelijke, kwantificeerbare verstrekkingen aan de betrokken werknemers zoals kleding, schoeisel en gereedschap;
- f. duidelijke, kwantificeerbare voorzieningen voor de betrokken werknemers zoals pensioenvoorziening en ziektekostenverzekering;
- g. uitkeringen in het lopende jaar verband houdende met de winst, zodra de hoogte van de uitkering bekend is.

## 6.10.5

Het bepaalde in 6.10.4 is vanaf 1 januari 2014 niet van toepassing op bij de werkgever gedetacheerde werknemers met een jaarsalaris vermeerderd met de vakantietoeslag van € 60.000 bruto of meer.

## 6.10.6

De werkgever moet zich ten aanzien van de beloning van uitzendkrachten ervan vergewissen dat het bepaalde in 6.10.3 en 6.10.4 wordt toegepast.

## 6.10.7

Wanneer de werkgever in de ondernemingsraad aantoonbaar dat sprake is van:

- a. aanneming van werk, indien de werkzaamheden geschieden door personeel in dienst van de betreffende (onder)aannemer en waarbij
  1. de (onder)aannemer aansprakelijk is voor het opgeleverde werk;
  2. de werknemers onder rechtstreeks toezicht en verantwoordelijkheid van de (onder)aannemer staan;
  3. de (onder)aannemer economisch risico loopt ten aanzien van prijs, kwaliteit of levertijd;
- b. collegiaal uitlenen zonder winstoogmerk;
- c. werkzaamheden door werknemers in dienst van de leverancier ter zake van montage ingebruikstelling en onderhoud van een geleverd product;
- d. een gemeenschappelijk door ondernemers in de Metalektro in stand gehouden arbeidsreserve zonder winstoogmerk,

is het bepaalde in 6.10.2 tot en met 6.10.6 niet van toepassing. In dit geval zal de werkgever de ondernemingsraad niettemin informeren omtrent:

- naam en adres van degene(n) bij wie de niet in dienst zijnde werknemers in dienst zijn;
- aard en geschatte duur van de werkzaamheden.

# 7. Over de cao en cao-partijen

## 7.1 Looptijd cao

### 7.1.1 2018-2020

Deze cao geldt voor de periode van 1 juni 2018 tot en met 30 november 2020 en eindigt zonder dat daarvoor opzegging nodig is.

### 7.1.2 Geen nawerking eerdere cao's

Rechten die voortvloeien uit eerdere cao's komen met het in werking treden van deze cao te vervallen. In plaats daarvan gelden de rechten die voortvloeien uit deze cao. Deze cao heeft - voor zover deze mindere aanspraken geeft - voorrang op de voorgaande cao's.

## 7.2 Werkingsfeer

### 7.2.1 Bijlage A

De bepalingen over de werkingsfeer zijn opgenomen in [bijlage A](#). Deze bijlage maakt onderdeel uit van de cao.

## 7.3 Definities / Definitities

### Afwijkende werktijd

Dit is de werktijd die afwijkt van de vastgestelde normale werkdag, maar niet langer duurt dan het totaal aantal uren dat het dienstrooster voor die dag voorschrijft.

### AOW-leeftijd

De pensioengerechtigde leeftijd zoals bedoeld in de Algemene ouderdomswet.

### Basis Jaarlijkse Arbeidsduur (BJA)

Het saldo van het aantal dagen in een kalenderjaar verminderd met:

- het aantal zaterdagen en zondagen;
- het aantal vakantiedagen, zoals bedoeld in 4.1.2 a en de extra vakantiedagen bij een zesdaagse werkweek, zoals bedoeld in 4.1.4 a;
- het aantal feestdagen dat niet op een zaterdag of zondag valt;
- 13 dagen vrije roostertijd (104 vrije roosteruren).

De uitkomst in dagen wordt vermenigvuldigd met 8 uur.

De volgende tabel toont de omvang van de BJA voor de jaren 2018 tot en met 2020.

Tabel: De BJA in 2018 t/m 2020

<i>kalenderjaar</i>	<i>BJA voor de werknemer die recht heeft op de overgangsregeling extra vakantie voor senioren uit 4.1.5</i>	<i>BJA voor de overige werknemers</i>
2018	1728	1712
2019	1736	1720
2020	1744	1728

### Basis-cao

Cao Metalektro: Basis

### Bedragen

Alle geldbedragen in de cao zijn brutobedragen, tenzij anders is vermeld.

### Beloningssysteem

Een systeem waarbij de wijze van taakvervulling (individueel, groepsgewijs of collectief) wordt vastgesteld volgens één of meer kwantificeerbare factoren, of volgens een samenstel van factoren waarvan de meeste respectievelijk de belangrijkste kwantificeerbaar zijn (prestatiebelonings- of prestatiebeoordelingssystemen). Bij deze systemen zijn fluctuaties mogelijk.

### Cao, de/deze

Met 'de cao' of 'deze cao' wordt bedoeld de Cao Metalektro: Basis.

### Cao-partijen

De ondertekenaars van deze cao, te weten: Vereniging FME, FNV, CNV Vakmensen.nl en De Unie.

### Deeltijd

Het aantal per kalenderjaar te werken uren, minder dan de BJA.

### Dienstrooster

Het rooster van werk- en rusttijden, vrije roosteruren en vakantie-uren dat de werkgever voor de werknemer vaststelt.

### Feestdagen

**Nieuwjaarsdag, tweede paasdag, Hemelvaartsdag, tweede pinksterdag, eerste en tweede kerstdag en de nationale feestdag (27 april).**

### Functiejaren

De hele jaren die de werknemer heeft gewerkt in de salarisgroep waarin hij is ingedeeld, gerekend vanaf het moment dat hij de minimumleeftijd voor die salarisgroep heeft bereikt. Of - als de werknemer ouder is dan die minimumleeftijd - gerekend vanaf het moment dat hij in die salarisgroep is ingedeeld. Onder functiejaren worden ook verstaan de fictieve jaren die de werkgever aan de werknemer heeft toegekend:

- bij de invoering van een salarissysteem in de onderneming;
- op grond van de vroegere werkzaamheden van de werknemer in een lagere salarisgroep in dezelfde onderneming; hierbij is de hoogte van het salaris in deze salarisgroep medebepalend voor het aantal toe te kennen jaren;
- bij indiensttreding, op grond van de ervaring die de werknemer in een andere onderneming heeft opgedaan.

### Jaarsalaris

**Het tussen de werkgever en de werknemer overeengekomen, per betalingsperiode aan de werknemer te betalen salaris berekend op jaarbasis.**

### Jaarverdienste

Het jaarsalaris vermeerderd met de vaste oververdienste of - als sprake is van een wisselende oververdienste - met de gemiddelde oververdienste in het laatst verstreken kalenderjaar. De jaarverdienste heeft betrekking op het door de werknemer in het kalenderjaar te werken aantal uren, de in de cao erkende feestdagen en de voor hem geldende vrije roosteruren en vakantie-uren.

### Loonsom Wfsv

**Het totaal van het loon als omschreven in artikel 16 van de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv).**

### Maandverdienste

**Het twaalfde deel van de jaarverdienste.**

### Meeruren

De gewerkte uren die de werknemer in opdracht van de werkgever heeft gewerkt boven de BJA.

### Overuren

De gewerkte uren die de werknemer in opdracht van de werkgever heeft gewerkt:

- boven het aantal te werken uren volgens dagrooster, voor zover het aantal gewerkte uren meer bedraagt dan 8;
- op roostervrije zaterdagen en zondagen;
- op feestdagen.

Zon- en feestdagen duren een etmaal, van middernacht tot middernacht.

### Oververdiensite

Het bedrag dat de werknemer - eventueel op grond van een beloningssysteem - per betalingsperiode verdient bovenop zijn overeengekomen salaris voor diezelfde periode. Onder de term 'oververdiensite' vallen niet: vakantietoeslag, winstdeling, gratificatie en andere eindejaarsuitkeringen, overwerk-, ploegen-, arbeidsomstandigheden- en andere inconveniënten-toeslagen.

### Ploegendienst

De werknemer werkt in ploegendienst als hij:

- arbeid verricht in een systeem waarin de werktijden van twee of meer groepen werknemers op elkaar aansluiten of - uitsluitend om de werkzaamheden over te dragen - elkaar in geringe mate overlappen en
- in regelmaat (bijvoorbeeld wekelijks) gedurende een langere termijn van dienst wisselt.

Regelmatige ploegendienst is ploegendienst die ten minste gedurende 1 jaar, volgens een vooraf vastgesteld rooster is of moet worden uitgeoefend.

### ROM

**De stichting Raad van Overleg in de Metalektro (ROM), gerechtigd tot de taken die de cao haar opdraagt.**

### Salaris

**Het tussen de werkgever en de werknemer overeengekomen bedrag dat de werknemer per betalingsperiode ontvangt als vaste beloning voor de werkzaamheden die hij in zijn functie uitoefent.**

### Uurverdiensite

0,58% van de maandverdiensite.

### Vakbonden

FNV Metaal, CNV Vakmensen en De Unie.

### Voltijd

Het aantal uren dat de werknemer per kalenderjaar werkt, gelijk aan de BJA.

### Vrije roosteruren

Vrije roosteruren zijn uren binnen het vastgestelde dienstrooster waarop de werkgever de werknemer vrijstelt van dienst.

### Werkgever

**De natuurlijke persoon of rechtspersoon voor wie de werknemer pleegt te werken.**



### Werkgeversorganisatie

FME, ondernemersorganisatie voor de technologische industrie.

### Werknemer

Werknemer in de zin van deze cao is degene die:

- een arbeidsovereenkomst heeft in de zin van artikel 7: 610 van het Burgerlijk Wetboek of
- in aangenomen werk persoonlijk arbeid verricht, al dan niet als thuiswerker, maar niet in de zelfstandige uitoefening van een bedrijf of beroep.

### Werkdag, normale

De uren waarop de werknemer op een kalenderdag volgens het vastgestelde dienstrooster moet werken.

## 7.4 Afwijken van deze cao / Flexibilisering

### 7.4.1 Hoofddregels

- a. De werkgever kan in voor werknemers gunstige zin afwijken van cao-bepalingen.
- b. De werkgever kan niet in voor werknemers ongunstige zin afwijken van cao-bepalingen.

### 7.4.2 Terugdraaien van een afwijking in gunstige zin

Als de werkgever in zijn onderneming arbeidsvoorwaarden hanteert die voor alle of voor één of meer groepen werknemers in gunstige zin afwijken van de cao en hij deze arbeidsvoorwaarden in ongunstige zin wil veranderen, voert hij eerst overleg met de ondernemingsraad en de vakbonden.

---

### Toelichting bij 7.4.2

Dit punt heeft betrekking op de overlegprocedure bij voorgenomen wijzigingen in arbeidsvoorwaarden voor groepen werknemers. Daarnaast zijn op de arbeidsovereenkomsten de algemene bepalingen van het Burgerlijk Wetboek van toepassing zoals genoemd in de artikelen 6:248 en 6:258.

---

### 7.4.3 Uitzondering: afwijken in ongunstige zin

- a. De werkgever kan wel in ongunstige zin afwijken van de cao als hij daar belangrijke redenen voor heeft, zoals de continuïteit van de onderneming en/of de daarmee verband houdende werkgelegenheid in de onderneming. Dit kan hij voor alle werknemers doen of voor één of meer groepen werknemers.
- b. De werkgever kan dit doen nadat hij hierover op ondernemingsniveau overeenstemming heeft bereikt met de werkgeversorganisatie en de vakbonden. Het resultaat van dit overleg wordt gemeld aan de ROM.
- c. Voor zover en voor zolang in de overeengekomen regeling is afgeweken van cao-bepalingen, gelden die bepalingen niet.

- d. De werkgever informeert de betrokken werknemers schriftelijk over de overeengekomen regeling. Verder informeert hij hen over de cao-bepalingen waarvan wordt afgeweken en de periode waarvoor dit gebeurt.

### 7.4.4 Doorwerking van een afwijkende regeling

- a. Een afwijkende regeling die op basis van 7.4.1, 7.4.2 en 7.4.3 uit een vorige cao is overeengekomen, blijft van kracht voor de duur van de looptijd van die regeling.
- b. Dit geldt ook als de cao-bepalingen waarvan in die regeling is afgeweken, inmiddels zijn veranderd.

## 7.5 Afwijken in een MB-cao

### 7.5.1 Afwijken van B- en/of A-bepalingen

- a. Bij of krachtens een MetalektroB-cao (MB-cao) kan worden afgeweken van de B-bepalingen in deze cao.
- b. Van A-bepalingen kan bij MB-cao uitsluitend worden afgeweken in voor werknemers gunstige zin. A-bepalingen zijn in deze cao vetgedrukt.

### 7.5.2 Rol vakbonden

De vakbonden die partij zijn bij deze cao, zijn ook partij bij het overeenkomen van een MB-cao. Een vakbond kan ervan afzien daarbij betrokken te zijn.

### 7.5.3 Begin- en einddatum bij afwijken van B-bepalingen

- a. Voor zover bij MB-cao is afgeweken van de B-bepalingen in de cao, gelden deze bepalingen niet voor de betrokken werkgever(s) en zijn (hun) werknemers vanaf het moment waarop de desbetreffende MB-cao van kracht is geworden.
- b. Wordt na afloop van een MB-cao geen nieuwe MB-cao afgesloten, dan worden de B-bepalingen waar bij MB-cao van is afgeweken weer van kracht één jaar nadat de looptijd van de MB-cao is verstreken, tenzij partijen bij de MB-cao anders zijn overeengekomen.

### 7.5.4 Gevolgen wijziging cao-bepalingen

- a. In een MB-cao kan worden bepaald wat de consequenties zijn van wijzigingen in B-bepalingen van de cao voor de lopende MB-cao.

- b. Een MB-cao die is overeengekomen op basis van een vorige cao blijft gedurende de looptijd van de MB-cao van kracht, ook als de cao-bepalingen waar in die MB-cao van is afgeweken, intussen zijn veranderd. Dit met inachtneming van 7.5.3 b en 7.5.4 a.

### 7.5.5 Informatieplicht werkgever

De werkgever stelt de betrokken werknemers schriftelijk in kennis van de gesloten MB-cao, de cao-bepaling(en) waar de afwijking betrekking op heeft, de ingangsdatum en de duur van de MB-cao.

### 7.5.6 Verplichtingen partijen bij de MB-cao

Partijen bij de MB-cao melden de MB-cao aan bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en sturen een exemplaar ter informatie aan de ROM.

## 7.6 Naleving en aansprakelijkheid

### 7.6.1 Naleving

Cao-partijen staan er voor in dat zij deze cao nauwgezet en loyaal zullen nakomen. Dit doen zij gezamenlijk en elk voor zich.

### 7.6.2 Aansprakelijkheid

Iedere cao-partij is bovendien aansprakelijk voor gedragingen van haar leden waardoor inbreuk wordt gemaakt op bepalingen van deze cao. Dit geldt niet als de cao-partij van die gedragingen geen voorkennis heeft gehad, ze niet door haar toedoen zijn gebeurd of als ze in strijd waren met haar besluiten.

# 7.7 Stakingen, acties en uitsluiting

## 7.7.1 Actie- en uitsluitingsverbod

- a. De vakbonden en hun leden die onder de cao vallen, zien tot 1 december 2020 af van werkstaking of andere acties (verder te noemen: acties) die een belemmering vormen voor het normaal functioneren van de onderneming(en) van de leden van de werkgeversorganisatie. De uitzonderingen op dit actieverbod staan in 7.7.2.
- b. De werkgeversorganisatie en haar leden passen tijdens de looptijd van de cao geen uitsluiting toe op de leden van de vakbonden, zolang de (leden van de) vakbonden geen acties voeren bij één of meer werkgevers.

## 7.7.2 Uitzonderingen op het actieverbod

Het actieverbod geldt niet:

- a. als de acties betrekking hebben op de onderhandelingen over de nieuwe pensioenregeling, die per 1 januari 2020 zal moeten worden ingevoerd;
- b. als de acties betrekking hebben op een onderwerp dat in de cao is geregeld: 4 weken nadat aan de Bemiddelingsinstantie een verzoek tot bemiddeling en/of beoordeling is gedaan;
- c. als de acties betrekking hebben op een onderwerp dat niet in of krachtens de cao is geregeld: 4 weken na kennisgeving van de voorgenomen acties aan de andere vakbonden en de werkgeversorganisatie;
- d. zodra de Bemiddelingsinstantie binnen de in b en c genoemde termijnen een schriftelijk oordeel

- heeft gegeven of er schriftelijk kennis van heeft gegeven geen oordeel te kunnen vellen;
- e. als de voorgenomen acties betrekking hebben op een MB-cao en:
    - gericht zijn op het aangaan van een volgende MB-cao of
    - georganiseerd worden door één of meer vakbonden die partij zijn bij deze cao, maar niet betrokken zijn bij het sluiten van de MB-cao, zonder daarvan te hebben afgezien, of
    - gericht zijn op het wijzigen van een lopende MB-cao na wijziging van B-bepalingen in deze cao, voor zover de MB-cao in dit verband voorziet in tussentijdse onderhandelingen: 3 weken na kennisgeving van de voorgenomen acties aan de andere betrokken vakbonden en de betrokken werkgever(s).
  - f. als een onderneming of een concern overweegt of heeft besloten:
    - een fusie aan te gaan,
    - een bedrijf of bedrijfsonderdeel te sluiten en/of
    - de personeelsbezetting ingrijpend te reorganiserenen de vakbonden daar zeer ernstige bezwaren tegen hebben. De vakbonden en hun leden die van plan zijn acties tegen deze onderneming of dit concern te voeren, moeten daarover eerst met de werkgever overleggen. Is de werkgever lid van de werkgeversorganisatie, dan informeren de vakbonden het bestuur van de werkgeversorganisatie vooraf over de acties. Na afloop van de conflictsituatie kan iedere daarbij betrokken partij de Bemiddelingsinstantie

vragen daar een oordeel over te geven.  
De werkgeversorganisatie kan dit ook doen.

### 7.7.3 Procedure bij voorgenomen acties

- a. Een vakbond die van plan is acties te voeren, geeft de andere vakbonden en de werkgeversorganisatie daar kennis van.
- b. Zo spoedig mogelijk daarna overleggen cao-partijen over de voorgenomen acties, de mogelijke gevolgen ervan en de mogelijkheden om de acties te voorkomen.
- c. Iedere cao-partij kan de Bemiddelingsinstantie vragen in een dergelijke zaak te bemiddelen en/of er een oordeel over te geven.

## 7.8 Geschillen

### 7.8.1 Geschillencommissie

Er is een Geschillencommissie voor de Metalekto. Deze commissie behandelt geschillen over de toepassing of nakoming van de cao, inclusief de beweerde niet-nakoming van verplichtingen die de cao oplegt. Dit gebeurt met inachtneming van het Reglement Geschillen. Zie [bijlage D](#) bij deze cao.

### 7.8.2 Indienen van klachten

Iedere persoon of organisatie die partij is bij een geschil zoals bedoeld in 7.8.1 heeft het recht bij de commissie een schriftelijke, gemotiveerde klacht in te dienen. De hiervoor geldende procedure staat in het Reglement Geschillen.

### 7.8.3 Bindend advies

De uitspraak van de Geschillencommissie heeft de kracht van een bindend advies.

### 7.8.4 Relatie met bemiddeling

Het gestelde in 7.8.1 en 7.8.2 geldt niet vanaf het moment dat een geschil over een voorgenomen actie, zoals bedoeld in 7.7, is of wordt voorgelegd aan de Bemiddelingsinstantie. Als een dergelijk geschil al bij de Bemiddelingsinstantie aanhangig is gemaakt, stopt de Geschillencommissie de (verdere) behandeling, zodra van de Bemiddelingsinstantie een afschrift is ontvangen van het verzoek om het geschil in behandeling te nemen.

# 7.9 Bemiddeling

## 7.9.1 Bemiddelingsinstantie

Er is een Bemiddelingsinstantie voor de Metalekro. Deze instantie werkt met inachtneming van het Reglement Bemiddelingsinstantie. Zie [bijlage E](#) bij deze cao.

## 7.9.2 Taken

### a. Bemiddeling:

- bij een klacht van een werknemer of een groep werknemers over de arbeidsverhouding, namelijk op verzoek van de betrokken werknemer(s) en/of de werkgever;
- bij een verschil van mening tussen één of meer vakbonden enerzijds en een werkgever anderzijds over het gevoerde of te voeren sociaal beleid van de onderneming, namelijk op verzoek van de betrokken werkgever, werkgeversorganisatie en/of vakbond(en);

een en ander met inachtneming van artikel 4 A van [bijlage E](#) bij deze cao.

### b. Bemiddeling en/of oordeel:

- bij voorgenomen acties, zoals bedoeld in 7.7, namelijk op schriftelijk verzoek van één of meer vakbonden en/of de werkgeversorganisatie.

### c. Oordeel achteraf:

- bij uitgevoerde acties, zoals bedoeld in 7.7.2 e, namelijk op schriftelijk verzoek van de betrokken werkgever, de vakbond(en) en/of de werkgeversorganisatie.

### d. Overige taken:

- behandeling van een klacht van een personeelsvertegenwoordiger, zoals bedoeld in 6.5.2.
- behandeling van een klacht van een kaderlid, zoals bedoeld in 6.6.3 e.

## 7.9.3 Procedure

De procedure voor het indienen van verzoeken tot bemiddeling en/of het geven van een oordeel is beschreven in het Reglement Bemiddelingsinstantie.

## 7.9.4 Behandeling van verzoeken na afloop van de cao

- Als de aanleiding tot het verzoek zich heeft voorgedaan tijdens de looptijd van de cao, wordt de behandeling van dat verzoek na afloop van de cao voortgezet of zo nodig alsnog opgestart. Dit ongeacht op welk moment de klacht aan de Bemiddelingsinstantie is voorgelegd.
- Als de aanleiding zich heeft voorgedaan na afloop van de cao, kan het verzoek met instemming van cao-partijen alsnog aan de Bemiddelingsinstantie worden voorgelegd.

# Ondertekening van de cao

Deze cao is overeengekomen en in viervoud getekend door:

## Vereniging FME

Mr. I. Dezentjé Hamming-Bluemink (voorzitter)

Ir. A. Woudstra (directeur Business Solutions)

## FNV

P. J. M. Bolster-Damen (landelijk bestuurder FNV Metaal)

Drs. J. van Stigt (landelijk bestuurder FNV Metaal)

## CNV Vakmensen.nl

P.S. Fortuin (voorzitter)

L. H. E. Bezemer-Videler (bestuurder)

## De Unie

R. Castelein (voorzitter)

A. H. Meeuwissen (senior belangenbehartiger)

# Bijlagen

## Bijlage A. Werkingssfeer behorende bij deze cao

### Werkingsfeer

1. Deze overeenkomst is van toepassing op de arbeidsovereenkomsten van werknemers in dienst van een werkgever in een onderneming in de Metalektro.
2. Een onderneming die activiteiten verricht als beschreven in 6 tot en met 7 valt onder de werkingssfeer van deze overeenkomst als in hoofdzaak Metalektro-activiteiten worden verricht.
3. Of in hoofdzaak activiteiten binnen de Metalektro worden verricht, wordt bepaald aan de hand van het aantal arbeidsuren dat door werknemers van de onderneming aan die activiteiten wordt besteed. Van “in hoofdzaak” is sprake als dat gewoonlijk meer dan 50% is van de in de onderneming met de werknemers overeengekomen arbeidsuren.
4. Tot de Metalektro-activiteiten behoren zowel de specifieke activiteiten genoemd in 6 tot en met 7 als werkzaamheden van werknemers die, in een al dan niet ondersteunende functie
  - waartoe mede wordt verstaan werknemers in de ‘overhead’ -, werkzaam zijn ten behoeve van die specifieke activiteiten.
5. Voor zover werknemers al dan niet in een ondersteunende functie - waartoe mede wordt verstaan werknemers in de ‘overhead’ - werkzaam zijn zowel ten behoeve van de Metalektro-activiteiten als ten behoeve van andere ondernemingsactiviteiten, wordt het aantal arbeidsuren van deze werknemers naar evenredigheid toegerekend aan de verschillende activiteiten van de onderneming.
6. Tot de ‘Metalektro’ behoren – voor zover niet genoemd in 7 en 8 – ondernemingen waarin, rekening houdende met het in de bedrijfstak geldende normale aantal arbeidsuren, in de regel gedurende ten minste 1200 uren per week door bij die onderneming in dienst zijnde werknemers als bedoeld in paragraaf 7.3 van deze overeenkomst\*, doch met inachtneming van het gestelde onder 9 t/m 18 en 22, werkzaamheden worden verricht en waarin:

\* Zie beschikking van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 7 juni 1990 (Stcrt. 1990, 112).



a. uitsluitend of in hoofdzaak het bedrijf van be- en/of verwerken van metalen wordt uitgeoefend, waaronder onder meer wordt verstaan:

1e het 3D-printen, aanleggen, assembleren, construeren, demonteren, draaien, emailleren, extruderen, forceren, frezen, gieten, herstellen, honen, kotten, lasercladden, (laser) lassen, leppen, monteren, onderhouden (waaronder onder meer preventief), ontwerpen, ontwikkelen, persen, pletten, samenstellen, slopen, smeden, smelten, snijden, trekken, vervaardigen, verscheuren en/of vermalen, (vonk-)verspanen, walsen, zagen van metaal (waaronder onder meer te verstaan: aluminium, blik, brons, koper, lood, messing, staal, tin, ijzer, zink en legeringen of composities hiervan) of metalen voorwerpen, alles in de ruimste zin van het woord, zoals: apparaten, appendages, automaten, beelden, benzinepompen, beregeningsinstallaties, bliksemafleiders, blikwaren, bouten, brandkasten, bromfietsen, bruggen, buizen, capsules, containers niet zijnde carrosserieën, draad, draadnagels, drijfwerk, elektriciteitsmeters, elektroden, gaas, gasmeters, gemotoriseerde rijwielen, gereedschappen, haarden, instrumenten (waaronder optische apparaten), jaloezieën, kachels, ketels (o.a. voor centrale verwarming), kinderwagens, klinknagels, knopen, kroonkurken, machines, matrassen, matrijzen, meters (o.a. gas-, elektriciteits-, water- en taximeters), meubelen, moeren, motoren,

motorrijwielen, muziekinstrumenten, onderdelen, ovens, radiatoren, ramen, reservoirs, rolhekken, rollend materieel, rolluiken, rijwielen, schaatsen, schepen (alle vaartuigen hoe dan ook genaamd en van welke aard ook), schroeven, schuifhekken, sierhekken, sluitingen, stempels, stoomketels, tanks, taximeters, toestellen, tuben, uurwerken, voorwerpen, watermeters, werktuigen (waaronder mede begrepen kracht- en arbeidswerktuigen, landbouwmachines, -tractoren en -werktuigen) en zonweringen;

2e het ontwerpen, ontwikkelen, vervaardigen en/of herstellen van apparaten, installaties, stoffen, toestellen, voorwerpen en dergelijke - dit alles ongeacht de aard van het materiaal, die elektrische energie of haar componenten afgeven, bewaren, gebruiken, meten, omzetten, overbrengen, schakelen, transformeren, verbruiken, verdelen, voortbrengen of waarneembaar maken, zoals analyseapparatuur, bioreactoren, elektromotoren, elektrische huishoudelijke en industriële toestellen met en zonder elektrische bewegingskracht, elektrische ovens, fornuizen, apparatuur voor het elektrisch lassen en accumulatoren, producten dienende tot het ondergronds transport van elektrisch arbeidsvermogen (grondkabel), isolerend draad, installatiemateriaal (waaronder smeltveiligheden) en alle overige elektronische apparatuur daaronder begrepen elektro-medische toestellen, instrumenten en computers;

- 3e het staalblazen en/of zandstralen;
- 4e het verzinken en/of vertinnen, voor zover dit niet langs galvanotechnische weg geschiedt;
- 5e het reviseren van verbrandingsmotoren en/of onderdelen daarvan in de ruimste zin;
- b. uitsluitend of in hoofdzaak het elektrotechnische scheepsinstallatiebedrijf wordt uitgeoefend;
- c. uitsluitend of in hoofdzaak rechtstreeks voor derden het bedrijf wordt uitgeoefend van het:
  1. wikkelen of herstellen van elektrotechnische machines en gebruiks- en verbruikstoestellen voor sterk- en zwakstroominstallaties (elektrotechnisch wikkelbedrijf);
  2. monteren en bedraden van elektrotechnische en elektronische apparatuur van bedienings-, schakel- en signaleringspanelen (elektrotechnisch paneelbouwbedrijf);
  3. demonteren, repareren, monteren, vervangen, wijzigen, onderhouden, gebruiksgereed opleveren van apparaten, installaties, toestellen, voorwerpen e.d. die elektrische energie afgeven, bewaren, gebruiken, meten, omzetten, overbrengen, schakelen, transformeren, verbruiken, verdelen, voortbrengen of waarneembaar maken (elektrotechnisch reparatiebedrijf);
- d. uitsluitend of in hoofdzaak werknemers ter beschikking worden gesteld als bedoeld in artikel 7: 690 B.W. van ondernemingen waarin uitsluitend of in hoofdzaak het bedrijf van be- en/of verwerken van metalen wordt uitgeoefend dan wel die op grond van de overige bepalingen van dit artikel worden geacht te

behoren tot de Metalektró; echter, niet tot de Metalektró worden geacht te behoren ondernemingen waarin uitsluitend het bedrijf van het ter beschikking stellen van werknemers van derden wordt uitgeoefend indien de betreffende onderneming:

- werknemers voor 25% of meer van de arbeidsuren van de in dienst zijnde werknemers ter beschikking stelt van derden die niet uitsluitend of in hoofdzaak het bedrijf van be- en/of verwerken van metalen uitoefenen dan wel niet op grond van de overige bepalingen van dit artikel worden geacht te behoren tot de Metalektró;
- én voor 15% of meer van het totale premieplichtige loon op jaarbasis werknemers ter beschikking stelt van derden op basis van uitzendovereenkomsten met uitzendbeding als bedoeld in artikel 7: 691 lid 2 B.W., zoals laatstelijk nader gedefinieerd in Bijlage 1, behorend bij artikel 5.1 van de Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Financiën van 2 december 2005, Directie Sociale Verzekeringen, SV/F&W/05/96420, ter uitvoering van de Wet financiering sociale verzekeringen (Regeling Wfsv), gepubliceerd in de Staatscourant nummer 242 van 13 december 2005. De onderneming heeft aan dit criterium voldaan indien en voor zover dit door de uitvoeringsinstelling (Belastingdienst), die voor de sociale verzekeringen is belast met het indelen van ondernemingen bij sectoren, als zodanig is vastgesteld;

- én geen onderdeel uitmaakt van een groep van ondernemingen die geacht wordt te behoren tot de Metalektro;
  - én geen door werkgevers- en werknemers (organisatie(s)) tot stand gebrachte arbeidspool is;
- e. anders dan in hoofdzaak het bedrijf van het be- en/of verwerken van metalen en/of een of meer van de in 7 genoemde bedrijven wordt uitgeoefend en daarnaast anders dan in hoofdzaak werknemers ter beschikking worden gesteld als bedoeld in artikel 7: 690 B.W. van ondernemingen waarin uitsluitend of in hoofdzaak het bedrijf van be- en/of verwerken van metalen wordt uitgeoefend dan wel die op grond van de overige bepalingen van dit artikel worden geacht te behoren tot de Metalektro, indien in de betreffende onderneming het

grootste deel van het totale premieplichtige loon op jaarbasis wordt aangewend ten behoeve van deze activiteiten gezamenlijk.

Onder “vervaardigen” dient eveneens te worden verstaan het assembleren, monteren en samenstellen uit van derden betrokken onderdelen.

Ontwerpen en/of ontwikkelen wordt alleen dan tot de werkingssfeer geacht te behoren indien en voor zover dit plaatsvindt ten dienste van een of meer overige zelf te verrichten activiteiten als onder a tot en met d omschreven.

Onder ontwerpen, ontwikkelen wordt verstaan, uitgaande van een programma van eisen, het omzetten van dit programma in een technische specificatie, waaronder mede wordt verstaan schets, blauwdruk of prototype, enz.

---

### Toelichting bij 6:

De werkzaamheden in een onderneming vallen in hoofdzaak onder de Metalektro, indien het aantal overeengekomen arbeidsuren dat de in dienst zijnde werknemers direct en indirect betrokken zijn bij de werkzaamheden zoals vermeld in 6a tot en met e meer dan 50% bedraagt van het totaal aantal met alle in dienst zijnde werknemers overeengekomen arbeidsuren.

---

7. Ongeacht het aantal arbeidsuren gedurende welke in de regel per week door bij die ondernemingen in dienst zijnde werknemers werkzaamheden worden verricht, worden, behoudens het bepaalde in 6 tevens geacht tot de Metalektro te behoren ondernemingen waarin uitsluitend of in hoofdzaak een of meer van de volgende bedrijven worden uitgeoefend:
- het walsen van staal;
  - het ijzer- en staalgietersbedrijf;
  - het ontwerpen, ontwikkelen, vervaardigen en/of herstellen van vliegtuigen;
  - het ontwerpen, ontwikkelen, vervaardigen en/of herstellen van liften.

Onder “vervaardigen” dient eveneens te worden verstaan het assembleren, monteren en samenstellen uit van derden betrokken onderdelen.

Ontwerpen en/of ontwikkelen wordt alleen dan tot de werkingssfeer geacht te behoren indien en voor zover dit plaatsvindt ten dienste van een of meer overige zelf te verrichten activiteiten als onder a tot en met d omschreven.

Onder ontwerpen, ontwikkelen wordt verstaan, uitgaande van een programma van eisen, het omzetten van dit programma in een technische specificatie, waaronder mede wordt verstaan schets, blauwdruk of prototype, enz.

---

### Toelichting bij 7:

In ondernemingen wordt in hoofdzaak één van de onder a tot en met d vermelde bedrijven uitgeoefend, indien het aantal overeengekomen arbeidsuren dat de in dienst zijnde werknemers direct en indirect betrokken zijn bij de werkzaamheden van dat bedrijf meer dan 50% bedraagt van het totaal aantal met alle in dienst zijnde werknemers overeengekomen arbeidsuren.

---

8. Niet onder de werkingssfeer van deze overeenkomst ressorteren ondernemingen, die weliswaar onder de omschrijving van 7 vallen, doch waarop met goedkeuring van de daartoe bevoegde instantie een (algemeen verbindend verklaarde) collectieve arbeidsovereenkomst of regeling van arbeidsvoorwaarden in de Metaal en Technische Bedrijfstakken (MTB) van toepassing is.

9. Een onderneming, die in verband met het aantal arbeidsuren van haar werknemers behoort tot de Metalektro, behoort, indien het bedoeld aantal arbeidsuren per week in de onderneming, rekening houdende met het in de bedrijfstak geldende normale aantal arbeidsuren, gedurende een ononderbroken periode van onderscheidenlijk 3, 2, of 1 jaar, te rekenen vanaf 1 januari van enig jaar, minder heeft bedragen dan onderscheidenlijk 1200, 800 of 400, na

afloop van die periode, met inachtneming van het hierna in 10 bepaalde, tot het metaalbewerkingsbedrijf.\*\*

\*\* Als bedoeld in artikel 77, eerste lid van het besluit van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 14 december 1983 (Stcrt 1983, 246).

10. De in 9 bedoelde onderneming behoort tot het metaalbewerkingsbedrijf met ingang van de eerste dag van het eerstvolgende kalenderjaar aanvangende na afloop van de hiervoor onder 9 genoemde perioden.
11. Ondernemingen waarvan de bedrijfsuitoefening uitsluitend of in hoofdzaak behoort tot de in 6 genoemde takken van bedrijf waarop het tot 1 januari 1985 geldende criterium van het aantal werknemers van toepassing is en die zijn ingeschreven bij de sector Metaalindustrie of de sector Elektrotechnische Industrie (voorheen Bedrijfsvereniging voor de Metaalindustrie en de Elektrotechnische Industrie), doch waarbij op of voor genoemde datum gelet op dat criterium aansluiting bij de Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid (thans de sector Metaal en Technische Bedrijfstakingen) had moeten plaatsvinden, worden geacht te behoren tot de Metalektro.
12. In geval van rechtsopvolging van een onderneming als hiervoor in 9 en 11 bedoeld, wordt voor de toepassing van het in 9 en 11 bepaalde aangenomen dat sprake is van eenzelfde aansluiting.
13. Indien een onderneming als bedoeld in 11 in het kader van het bepaalde bij of krachtens de Regeling Wfsv (Wet financiering sociale verzekeringen) van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Financiën van 2 december 2005, Directie Sociale Verzekeringen, Nr. SV/F&W/05/96420, gepubliceerd in de Staatscourant nummer 242 van 13 december 2005, overgaat naar de sector Metaal en Technische Bedrijfstakingen behoort die onderneming met ingang van dezelfde datum tot het metaalbewerkingsbedrijf.
14. Een onderneming, die in verband met het aantal arbeidsuren van haar werknemers behoort tot het metaalbewerkingsbedrijf, behoort, indien het bedoeld aantal arbeidsuren per week in de onderneming, rekening houdende met het in de bedrijfstak geldende normale aantal arbeidsuren, gedurende een ononderbroken periode van onderscheidenlijk 3, 2 en 1 jaar, te rekenen vanaf 1 januari van enig jaar, ten minste heeft bedragen onderscheidenlijk 1200, 2000 of 3000, na afloop van die periode, met inachtneming van het hierna in 15 bepaalde, tot de Metalektro.
15. De in 14 bedoelde onderneming behoort tot de Metalektro met ingang van de eerste dag van het eerstvolgende kalenderjaar aanvangende na afloop van de hiervoor in 14 genoemde perioden.

16. Ondernemingen waarvan de bedrijfsuitoefening uitsluitend of in hoofdzaak behoort tot de in 6 genoemde takken van bedrijf waarop het tot 1 januari 1985 geldende criterium van het aantal werknemers van toepassing is en die zijn ingeschreven bij de sector Metaal en Technische Bedrijfstakken (MTB) (voorheen Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid), doch waarbij op of voor genoemde datum gelet op dat criterium aansluiting bij de Bedrijfsvereniging voor de Metaalindustrie en de Elektrotechnische Industrie (thans de sector Metaalindustrie en de sector Elektrotechnische Industrie) had moeten plaatsvinden, worden geacht te behoren tot het metaalbewerkingsbedrijf.
17. In geval van rechtsopvolging van een onderneming als hiervoor in 14 en 16 bedoeld, wordt voor de toepassing van het in 14 en 16 bepaalde aangenomen dat sprake is van een zelfde aansluiting.
18. Indien een onderneming als bedoeld in 16 in het kader van het bepaalde bij of krachtens de Regeling Wfsv (Wet financiering sociale verzekeringen) van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Financiën van 2 december 2005, Directie Sociale Verzekeringen, Nr. SV/F&W/05/96420, gepubliceerd in de Staatscourant nummer 242 van 13 december 2005, overgaat naar de sector Metaalindustrie of de sector Elektrotechnische Industrie behoort die onderneming met ingang van dezelfde datum tot de Metalektro.
19. De Commissie Werkingssfeer\* ziet toe op de toepassing van de met betrekking tot de indeling en de overgang van ondernemingen in 6 en 9 tot en met 18 gestelde regelen.
- \* De Commissie Werkingssfeer is samengesteld door de Stichting Raad van Overleg in de Metalektro en de Stichting Vakraad Metaal en Techniek. Het secretariaat van de Commissie Werkingssfeer is gevestigd: Postbus 93235, 2509 AE Den Haag, telefoon 070-3160325. In de commissie hebben tevens zitting, het Pensioenfonds van de Metalektro (PME) en het Pensioenfonds Metaal en Techniek (PMT).
20. Deze overeenkomst is niet van toepassing op arbeidsovereenkomsten met werknemers die werkzaam zijn in lithografische afdelingen van ondernemingen in de Metalektro en daar grafische vakarbeid verrichten voor zo ver deze werknemers onder de cao Grafimedia vallen.
21. Deze overeenkomst is niet van toepassing op arbeidsovereenkomsten met werknemers die een functie vervullen boven het niveau van de in deze overeenkomst opgenomen salarisgroepen. In afwijking van het bepaalde in de vorige volzin zijn de paragrafen 6.3 en 6.4 ook van toepassing op werknemers die een functie vervullen boven dat niveau met uitzondering van de bestuurders van de onderneming en de functionarissen die rechtstreeks bij het bepalen van het ondernemingsbeleid zijn betrokken.
22. Deze overeenkomst is niet van toepassing op: Nedtrain B.V. te Utrecht, Rollepaal B.V. te Dedemsvaart, Océ Technologies B.V. te Venlo, NXP Semiconductors Netherlands B.V. te

Nijmegen en Eindhoven en Philips en de met deze vennootschap in concernverband verbonden ondernemingen. De Raad van Overleg in de Metalektro kan te allen tijde deze overeenkomst wel van toepassing verklaren op deze ondernemingen indien de grond voor het uitzonderen van de toepassing vervalt. Tijdens de looptijd van deze overeenkomst kan de Raad van Overleg in de Metalektro (bepalingen van) deze overeenkomst desgevraagd niet van toepassing verklaren op andere ondernemingen. Een gemotiveerd schriftelijk verzoek tot dispensatie van (bepalingen van) deze overeenkomst dient te worden ingediend bij de ROM (Postbus 407, 2260 AK te Leidschendam). De ROM zal dit verzoek behandelen met inachtneming van het reglement dispensatie. Dit reglement is opgenomen als [bijlage B](#) van deze overeenkomst.

## Bijzondere bepalingen werkingsfeer

- Deze overeenkomst is gedeeltelijk van toepassing op arbeidsovereenkomsten met werknemers wier dienstverband met zich meebrengt dat werkdagen van afwisselende duur worden gemaakt, zoals b.v. conciërges, loopjongens, chauffeurs van personenauto's. Ten aanzien van deze werknemers zijn niet van toepassing de 4.2, 1.3, 2.2, 2.1, 4.2, 2.6, 2.3, 2.5, 5.3, 5.4, 5.5, 4.3.2, 4.3.3 4.3.1 en 4.3.3, met uitzondering van 2.6.2, en 3.7.2 a t/m e. Op handelsreizigers zijn niet van toepassing 4.2, 1.3, 2.2, 2.1, 4.2, 2.6, 2.3, 2.5, 5.3, 5.4, 5.5, 4.3.2, 4.3.3, 4.3.1 en 4.3.3, met uitzondering van 2.6.2, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.5, 3.6, 3.7.2, 3.7.3, 3.7.4, 3.7.5, 3.7.6, 3.8, 3.9, 4.5, met uitzondering van 3.7.6, en 3.7.7.
- De onder 1 uitgezonderde arbeidsvoorwaarden van aldaar bedoelde werknemers kunnen op initiatief van de v.v. of de betrokken werkgever ondernemingsgewijs worden geregeld met de v.v. en de w.v. De werkgever zal met de v.v. daarover overleg voeren, indien de v.v. daartoe de wens te kennen geven.
- Past de werkgever een andere vorm van functieclassificatie toe dan ISF, dan gelden niet: 3.1.1.a de woorden "in één van de salarisgroepen A t/m K", 3.1.1.b en c, 3.1.2 en 3.1.3, in 3.2.1.a de woorden "in de salarisgroepen van A t/m K", 3.2.1.b, 3.2.3, 3.2.5, 3.2.6 en 3.3.3, 3.3.1 en 3.3.2, en 3.5.1.a voor zover wordt verwezen naar delen die niet gelden. Het bepaalde in 3.2.5, 3.3.3, 3.3.1 en 3.3.2 geldt voor zover nodig om te bepalen of de werknemer ten minste de persoonlijke minimum maandverdienste is toegekend.

# Bijlage B. Reglement Dispensatie (als bedoeld onder 22 van bijlage A werkingsfeer)

## Artikel 1

1. De ROM doet uitspraak over een verzoek tot dispensatie als bedoeld onder 22 van [bijlage A](#) Werkingssfeer.
2. De werkgroep Werkingssfeer van de ROM adviseert de ROM over een ingediend dispensatieverzoek.

## Artikel 2

1. De werkgroep Werkingssfeer bestaat uit één lid van de ROM van werkgeverszijde en één lid van de ROM van werknemerszijde.
2. De leden van de werkgroep Werkingssfeer worden benoemd door de ROM.

## Artikel 3

1. Een verzoek tot dispensatie van (bepalingen van) deze overeenkomst kan worden ingediend door een werkgever of groep van werkgevers. Uit het verzoek moet duidelijk blijken of het verzoek mede namens één of meer verenigingen van werknemers wordt gedaan.

2. Het verzoek wordt schriftelijk ingediend bij het secretariaat van de ROM (Postbus 407, 2260 AK Leidschendam).
3. Het verzoek dient ten minste te bevatten:
  - a. de naam en het adres van de verzoeker;
  - b. de ondertekening door verzoeker;
  - c. een nauwkeurige beschrijving van de aard en het bereik van het dispensatieverzoek;
  - d. de motivering van het verzoek;
  - e. de dagtekening.

## Artikel 4

1. Na ontvangst van het verzoek wordt door het secretariaat van de ROM binnen twee weken beoordeeld of het verzoek in behandeling kan worden genomen. Indien nodig krijgt verzoeker de gelegenheid om het verzoek aan te vullen.
2. Een verzoek wordt in behandeling genomen nadat de verstrekte informatie voldoende is voor de beoordeling van het verzoek.



## Artikel 5

1. De verzoeker ontvangt bericht van het in behandeling nemen van het verzoek. Nadat het verzoek in behandeling is genomen, wordt de beslissing op het verzoek binnen 2 maanden genomen.
2. De termijn bedoeld in het eerste lid kan met hoogstens 2 maanden worden verlengd, indien naar het oordeel van de ROM resp. de werkgroep Werkingssfeer aanvullende informatie nodig is voor de beoordeling van het verzoek. De verzoeker krijgt binnen die termijn 2 weken voor het overleggen van de aanvullende informatie.

## Artikel 6

1. De beslissing van de ROM wordt met redenen omkleed.
2. Bij de beslissing op het verzoek zal de ROM beoordelen of er (tijdelijk) sprake is van bijzondere omstandigheden, zoals de continuïteit van de onderneming en/of de daarmee verband houdende werkgelegenheid in de onderneming, op grond waarvan het gerechtvaardigd is dat deze overeenkomst (of bepalingen daarvan) niet onverkort wordt toegepast.
3. Het secretariaat van de ROM zendt zo spoedig mogelijk de schriftelijke beslissing aan verzoeker.

## Artikel 7

Door de ROM worden aan derden geen mededelingen gedaan over een ingediend dispensatieverzoek.

## Artikel 8

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de ROM.

# Bijlage C. Reglement Generatiepact (par. 5.6 Basis-cao en HP-cao)

## 1. Definities

### Aanvulling arbeidsovereenkomst

Cao-partijen adviseren de afspraken met betrekking tot het generatiepact vast te leggen in een aanvullende arbeidsovereenkomst.

### Cao

De collectieve arbeidsovereenkomst in de Metalektro 2018/2020 (looptijd van 1 juni 2018 tot 1 december 2020).

### Jaarsalaris

Het Jaarsalaris zoals gedefinieerd in de cao Metalektro.

### Nieuwe Maandverdienste

De Maandverdienste die de Werknemer ontvangt na ingang van één van de Varianten.

### Oorspronkelijke Arbeidsduur

De Arbeidsduur zoals gold vóór het toepassen van één van de Varianten.

### Oorspronkelijke Deeltijdfactor

De Deeltijdfactor zoals die gold vóór het toepassen van één van de Varianten. De Deeltijdfactor is van belang voor de pensioenopbouw en wordt gedefinieerd in het pensioenreglement.

### Oorspronkelijk Maandverdienste

De voor de Werknemer geldende Maandverdienste zoals gold voor het toepassen van één van de Varianten.

### Pensioengevend Salaris

Het Pensioengevend Salaris zoals opgenomen in het pensioenreglement. Het Pensioengevend Salaris wijzigt niet door de toepassen van één van de Varianten.

### Pensioenregelingen

De van toepassing zijnde pensioenregeling met bijbehorende afgesproken aanvullende regelingen. Bij PME zijn dat de basispensioenregeling, VPL-regeling en de door de werkgever afgesloten aanvullende regelingen (de Pensioenopbouw boven de Salarisgrens, Pensioenopbouw over Variabel loon en de WIA-excedentregeling).

### Pensioenuitvoerder

De uitvoerder die de pensioenregelingen van de Werkgever en de Werknemer uitvoert.

### Varianten

- 80% Oorspronkelijke Arbeidsduur-90% Oorspronkelijke Maandverdienste-100% Oorspronkelijke Pensioenopbouw (= 80-90-100)
- 70% Oorspronkelijke Arbeidsduur-85% Oorspronkelijke Maandverdienste-100% Oorspronkelijke Pensioenopbouw (= 70-85-100)

**Verzekeraar**

De uitvoerder die de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen van de Werkgever en de Werknemer uitvoert.

**Werkgever**

Een werkgever zoals gedefinieerd in de cao Metalektro.

**Werknemer**

Een werknemer zoals gedefinieerd in de cao Metalektro.

## 2. Algemene bepalingen

- 2.1. De regeling treedt op 5 juli 2019 in werking en eindigt op 30 november 2020.
- 2.2. De Werkgever moet de aanvraag van de Werknemer die valt onder artikel 2.3 of 2.4 van dit reglement invoeren binnen een bepaalde termijn, zie de volgende tabel!<sup>1</sup>

Tabel: Datum van aanvraag en invoering Generatiepact voor werknemers die recht hebben op deelname

<i>Datum aanvraag</i>	<i>invoeren binnen</i>	<i>uiterlijk invoeren</i>
juli 2019	4 maanden	november 2019
augustus 2019	4 maanden	december 2019
september 2019	4 maanden	januari 2020
oktober 2019	3 maanden	januari 2020
november 2019	2 maanden	januari 2020
december 2019	2 maanden	februari 2020

Vanaf januari 2020 is de invoeringstermijn 2 maanden.

Werkgever en werknemer kunnen samen een andere invoeringsperiode overeenkomen.

- 2.3. De Werknemer die in regelmatige ploegendienst\* werkt en 60 jaar of ouder is en een Jaarsalaris heeft van maximaal € 70.000 bruto kan de Werkgever verzoeken om Variant 80-90-100 toe te passen. De Werkgever dient het verzoek in te willigen.
- 2.4. De Werknemer die niet in regelmatige ploegendienst werkt en 62 jaar of ouder is en een Jaarsalaris heeft van maximaal € 70.000 bruto kan de Werkgever verzoeken Variant 80-90-100 toe te passen. De Werkgever dient het verzoek in te willigen.
- 2.5. De Werknemer van 62 jaar of ouder met een Jaarsalaris van maximaal € 70.000 bruto kan de

\* Regelmatige ploegendienst is ploegendienst die ten minste gedurende 1 jaar, volgens een vooraf vastgesteld rooster is of moet worden uitgeoefend.

<sup>1</sup> Deze tabel geldt alleen indien de werknemer recht heeft op deelname volgens 2.3 en 2.4, dus niet bij 'dubbele vrijwilligheid'

Werkgever verzoeken om Variant 70-85-100 toe te passen. De Werkgever kan het verzoek inwilligen of afwijzen (dubbele vrijwilligheid).

- 2.6. De Werknemer van 63 jaar of ouder – of zoveel eerder als op bedrijfsniveau is afgesproken – met een Jaarsalaris boven € 70.000 bruto kan de Werkgever verzoeken om van één van de Varianten gebruik te mogen maken. De Werkgever kan het verzoek inwilligen of afwijzen (dubbele vrijwilligheid).
- 2.7. Mochten er op bedrijfsniveau voor werknemers positief afwijkende afspraken worden gemaakt ten aanzien van de leeftijd waarop de Werknemer gebruik kan maken van dit generatiepact, dan wordt de Pensioenuitvoerder en/of Verzekeraar gemandateerd om daar technische uitvoering aan te geven.

### 3. Deelname

- 3.1. Gebruikmaking van één van de Varianten kan alleen indien de Werknemer tenminste 3 diensten gemiddeld per week feitelijk werkzaam blijft. Van deze bepaling kan op een voor Werknemer positieve wijze worden afgeweken.
- 3.2. Bij gebruikmaking van één van de Varianten worden eventuele aanspraken van de Werknemer op basis van 4.1.5 Basis-cao (overgangsregeling extra vakantie voor senioren) met de helft verminderd. Indien de Werknemer geen recht heeft op deze dagen vindt er geen andere verrekening plaats.

- 3.3. Bij deelname worden de feitelijke werktijden door de werkgever vastgesteld na overleg met de werknemer. De nieuwe werktijden sluiten zoveel mogelijk aan bij de oorspronkelijke werktijden.
- 3.4. De Werknemer die gebruik maakt van één van de Varianten mag geen nieuwe betaalde nevenwerkzaamheden gaan verrichten of bestaande uitbreiden.
- 3.5. Werknemer en Werkgever kunnen samen afspreken dat de Variant waaraan wordt deelgenomen wordt gewijzigd.
- 3.6. Als de arbeidsduur van de Werknemer minder dan één jaar vóór gebruikmaking van één van de Varianten is verhoogd, geldt voor toepassing van de Variant de arbeidsduur van voor de verhoging.

### 4. Pensioenen en arbeidsongeschiktheidsverzekering

- 4.1. Bij gebruikmaking van één van de Varianten neemt de Werknemer deel aan de Pensioenregelingen op basis van de Oorspronkelijke Deeltijdfactor en het Pensioengevend Salaris. Hiermee blijven de pensioenopbouw, dekkingen voor overlijden en arbeidsongeschiktheid en de te betalen premies hetzelfde als in de oorspronkelijke situatie

- 4.2. De Werkgever heeft het recht de gebruikelijke inhoudingen van de pensioenpremies op het salaris voort te zetten.
- 4.3. De Werkgever dient de deelname van een Werknemer aan één van de Varianten door te geven aan de pensioenuitvoerder/verzekeraar. Bij PME moet de deelname doorgegeven worden via het aanmeldingsformulier<sup>2</sup> op het Inzendportaal.

## 5. Vergoedingen

- 5.1. De Werknemer die deelneemt aan één van de Varianten wordt deeltijder.
- 5.2. Bij gebruikmaking van één van de Varianten geldt dat tijd voor tijd wordt vergoed waarbij het percentage van de arbeidsduur van de Variant bepalend is.

Voorbeeld: bij gebruikmaking van de Variant 80-90-100 wordt de opbouw van de vakantiedagen gebaseerd op 80%.

- 5.3. Bij gebruikmaking van één van de Varianten geldt dat geld voor geld wordt vergoed waarbij de Nieuwe Maandverdiensite van de Variant bepalend is.

Voorbeeld: bij gebruikmaking van de Variant 80-90-100 wordt de vakantietoeslag gebaseerd op 90%.

- 5.4. Voor vakantiedagen geldt dat dagen (uren) blijven dagen (uren) en opgebouwde en op te bouwen vakantiedagen worden (conform de regelgeving zoals opgenomen in de cao) uitbetaald, indien en voor zover van toepassing, tegen het uurtarief van de Oorspronkelijke Maandverdiensite verhoogd met de cao-verhogingen en andere verhogingen.

## 6. Overige bepalingen

- 6.1. De Werknemer kan geen gebruikmaken van één van de Varianten als hij een (deeltijd) pensioenuitkering ontvangt.
- 6.2. Gebruikmaking van één van de Varianten tijdens de looptijd van dit reglement blijft in stand ook na afloop van dit reglement totdat de deelname aan de regeling eindigt.
- 6.3. Deelname aan de regeling eindigt door: einde dienstverband, overlijden, een afspraak tussen Werknemer en Werkgever over einde van de deelname. Deelname eindigt ook per de datum dat er een (deeltijd)pensioenuitkering plaatsvindt.

<sup>2</sup> Dit formulier ook gebruiken voor doorgeven wijziging variant en beëindiging deelname.

# Bijlage D. Reglement Geschillen (par. 7.8 van de Basis-cao en par. 7.6 van de HP-cao)

## Artikel 1

1. De Geschillencommissie (hierna te noemen: Commissie) bestaat uit acht leden en acht plaatsvervangende leden, door de Raad van Overleg te benoemen, zodanig dat zowel van de leden als van de plaatsvervangende leden de helft bestaat uit werkgeversleden en de helft uit werknemersleden.
2. De leden en de plaatsvervangende leden worden benoemd voor de tijd van drie jaar. Na afloop van deze termijn treden zij gezamenlijk af; zij zijn opnieuw benoembaar.
3. Bij voorziening in een tussentijdse vacature heeft het in deze vacature benoemde lid zitting voor de tijd gedurende welke zijn voorganger nog zitting zou hebben gehad.

## Artikel 2

1. De Commissie wijst uit haar midden tot voorzitters aan één der werkgeversleden en één der werknemersleden.
2. De voorzitters treden om beurten, telkens voor een jaar, als zodanig op; de eerste beurt wordt door

het lot bepaald. Bij afwezigheid van de fungerende voorzitter treedt de andere als zodanig op.

3. De Commissie wijst uit haar midden of daarbuiten een secretaris aan, die van alle vergaderingen der Commissie notulen houdt. Deze notulen worden, na vaststelling door de Commissie, ondertekend door de voorzitter.
4. Indien de secretaris geen lid is der Commissie, heeft hij een adviserende stem.
5. Voor de benoeming van een secretaris, die geen lid is van de Commissie, is de goedkeuring vereist van de Raad van Overleg.

## Artikel 3

1. Een lid of plaatsvervangend lid van de Commissie, dat rechtstreeks bemoeienis heeft gehad met het geschil, voordat dit bij de Commissie werd aangebracht, mag aan de behandeling ervan en aan de beslissing niet deelnemen.
2. Een lid of plaatsvervangend lid, dat aan de behandeling van het geschil door de Commissie deelneemt, mag zich daarover noch direct, noch indirect, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, inlaten

met partijen, hun vakvereniging of hun raadslieden, noch andere geschriften, op het geschil betrekking hebbende, dan processtukken, aannemen.

3. Voor het nemen van een rechtsgeldige beslissing over een geschil is de aanwezigheid vereist van ten minste vier leden der Commissie.
4. De leden der Commissie oordelen zonder last of ruggespraak.
5. In de vergadering der Commissie brengt ieder lid één stem uit.
6. De Commissie beslist bij gewone meerderheid der geldig uitgebrachte stemmen. Blanco stemmen worden niet als geldig uitgebrachte stemmen beschouwd.
7. Wanneer bij het nemen van een beslissing de stemmen staken, wordt het geschil in een binnen twee weken daarna te houden vergadering wederom aan de orde gesteld.
8. Wanneer de stemmen dan opnieuw staken, zal binnen vier weken een derde vergadering worden gehouden, alwaar een door de Commissie aan te wijzen rechtsgeleerde de behandeling van het geschil zal bijwonen. De voorzitter zal deze tijdig in de gelegenheid stellen kennis te nemen van de aanhangige zaak.
9. Staken de stemmen der Commissieleden opnieuw, dan beslist de rechtsgeleerde.

## Artikel 4

1. Een geschil wordt aanhangig gemaakt bij gemotiveerd klaagschrift, waarin duidelijk is aangegeven welke uitspraak van de Commissie wordt gevraagd.
2. Een klaagschrift, als bedoeld in lid 1, kan door de betrokken partij zelf worden ingediend of door tussenkomst van de contracterende vakvereniging waarbij zij is aangesloten\*.
 

\* Het is gewenst dat de werkgever of werknemer vóór het indienen van een klaagschrift, daaromtrent overleg pleegt met de contracterende vakvereniging, waarbij hij is aangesloten.
3. Alvorens het klaagschrift in behandeling wordt genomen, zal de klagende partij, ten genoegen van de voorzitter, dienen aan te tonen dat zij ernstig heeft getracht het geschil in der minne te regelen, zowel binnen het kader van de onderneming als in overleg met de betrokken vakverenigingen van werkgevers en werknemers.
4. De Commissie is bevoegd een klaagschrift in behandeling te nemen betreffende een geschil, waarbij een of meer niet bij een der contracterende vakverenigingen aangesloten partijen zijn betrokken. De Commissie maakt van deze bevoegdheid in geen geval gebruik, indien niet
  - a. door de klagende partij een bedrag van € 11,34 wegens kosten wordt gestort;
  - b. beide partijen schriftelijk verklaren zich te onderwerpen aan de bepalingen van dit reglement.

## Artikel 5

1. Het klaagschrift moet zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen zes maanden nadat de beweerde overtreding van een bepaling der collectieve arbeidsovereenkomst heeft plaatsgevonden, worden ingediend bij de secretaris van de Commissie.
2. Wanneer de klacht betrekking heeft op een regelmatig herhaalde overtreding of op een voortdurende overtreding, moet het klaagschrift worden ingediend uiterlijk zes maanden nadat de klagende partij de wederpartij schriftelijk van de beweerde overtreding in kennis heeft gesteld.
3. Het tijdvak, waarover te weinig ontvangen salaris kan worden gevorderd, gaat niet verder terug dan ten hoogste acht maanden, te rekenen vanaf de in het vorige lid genoemde kennisgeving.
4. De in lid 1 en 2 bedoelde termijnen worden door de Commissie niet ambtshalve toegepast.
5. Wanneer de aangeklaagde partij zich beroept op overschrijding van de termijn door de klagende partij, kan de Commissie desondanks, indien zij daartoe termen aanwezig acht, genoegen nemen met die overschrijding, mits het klaagschrift is ingediend binnen twaalf maanden nadat de beweerde overtreding heeft plaatsgevonden c.q. nadat de klagende partij de wederpartij schriftelijk van de beweerde overtreding in kennis heeft gesteld.

## Artikel 6

1. De secretaris stelt onverwijld na ontvangst van het klaagschrift de voorzitter van de Commissie hiervan in kennis.
2. Indien de voorzitter de zaak voor minnelijke schikking vatbaar acht, is hij gerechtigd de betrokken partijen op te roepen teneinde een schikking te beproeven.

## Artikel 7

1. Wanneer de voorzitter geen schikking beproeft, of wanneer een schikkingspoging geen resultaat heeft gehad, zendt de secretaris zo spoedig mogelijk een afschrift van het klaagschrift toe aan de aangeklaagde partij en aan elk der leden van de Commissie.
2. De aangeklaagde partij heeft gedurende twee maanden, te rekenen vanaf de in lid 1 bedoelde verzending van het afschrift van het klaagschrift, gelegenheid om een gemotiveerd verweerschrift in te zenden bij de secretaris van de Commissie. De in dit lid genoemde termijn wordt door de Commissie niet ambtshalve toegepast.
3. Wanneer de klagende partij zich beroept op overschrijding van de termijn door de aangeklaagde partij kan de Commissie desondanks, indien zij daartoe termen aanwezig acht, genoegen nemen met die overschrijding, mits het verweerschrift is ingezonden binnen drie maanden, te rekenen



vanaf de in lid 1 bedoelde verzending van het afschrift van het klaagschrift.

4. De secretaris zendt zo spoedig mogelijk een afschrift van het verweerschrift toe aan de klagende partij en aan elk der leden van de Commissie. De voorzitter belegt zo spoedig mogelijk een zitting van de Commissie op een door hem te bepalen tijd en plaats en doet de betrokken partijen oproepen om aldaar te verschijnen. Deze oproepingen geschieden bij aangetekende brieven, die uiterlijk op de tiende dag aan de zittingsdag voorafgaande, ter post moeten zijn bezorgd.
5. Wanneer binnen drie maanden, te rekenen vanaf de verzending van het afschrift van het klaagschrift aan de aangeklaagde partij, deze laatste geen gemotiveerd verweerschrift heeft ingezonden, kan de Commissie toch een beslissing nemen. In dat geval kan zij afzien van het horen van partijen als in artikel 8 lid 1 omschreven.

## Artikel 8

1. De Commissie hoort de betrokken partijen, voorzover zij ter zitting zijn verschenen en bepaalt de wijze, waarop het geding verder zal worden gevoerd.
2. Partijen kunnen ter zitting getuigen of deskundigen meebrengen alsmede zich doen vertegenwoordigen en door raadsleden doen bijstaan.

3. Partijen, die zich ter zitting door getuigen of deskundigen wensen te doen vergezellen, zijn verplicht de secretaris der Commissie en de wederpartij hiervan ten minste drie dagen voor de zitting in kennis te stellen, onder opgave van namen en woonplaatsen.
4. De Commissie is bevoegd getuigen of deskundigen op te roepen.
5. Zij, die als partij of deskundige worden opgeroepen teneinde door de Commissie te worden gehoord, zijn verplicht aan deze oproep gehoor te geven.

## Artikel 9

1. De Commissie doet uitspraak naar goede trouw en billijkheid.
2. De beslissingen der Commissie worden met redenen omkleed.
3. De Commissie doet uitspraak in hoogste ressort.
4. De uitspraak der Commissie heeft de kracht van een bindend advies.
5. De Commissie is bevoegd een tussentijdse uitspraak te doen. Daarbij wordt, zo enigszins mogelijk, een termijn gesteld, waarbinnen de behandeling van het geschil zal worden voortgezet.

## Artikel 10

De Commissie zal de aangeklaagde partij, van wie gebleken is dat zij enige bij de collectieve arbeidsovereenkomst opgelegde verplichting niet is nagekomen, veroordelen om deze alsnog na te komen en/of aan de klagende partij een schadevergoeding te betalen.

## Artikel 11

1. De Commissie bepaalt het bedrag der kosten (zowel van de Commissie als van de betrokken partijen), welke door het geding zijn veroorzaakt en bepaalt in hoeverre en in welke verhouding partijen die zullen dragen.
2. Onder de kosten worden niet begrepen kosten van eventuele rechtskundige of andere bijstand van partijen.

# Bijlage E. Reglement Bemiddelingsinstantie (par. 7.9 van de Basis-cao en par. 7.7 van de HP-cao)

## Artikel 1 – Benoeming

1. De Bemiddelingsinstantie bestaat uit acht leden, t.w.:
  - een voorzitter;
  - een plaatsvervangend voorzitter;
  - drie leden voorgedragen door de Vereniging FME;
  - drie leden voorgedragen door de werknemersvakverenigingen.
2. De leden worden benoemd voor een periode van drie jaar, met de mogelijkheid van herbenoeming.
3. Bij voorziening in een tussentijdse vacature heeft het in deze vacature benoemde lid zitting voor de tijd gedurende welke zijn voorganger nog zitting zou hebben gehad.
4. Het lidmaatschap eindigt automatisch bij het bereiken van de leeftijd van 72 jaar.
5. Het secretariaat van de Bemiddelingsinstantie berust bij het secretariaat van de Raad van Overleg.

## Artikel 2 – Werkwijze

1. Zodra een verzoek bij de Bemiddelingsinstantie aanhangig is gemaakt, stelt het secretariaat de voorzitter op de hoogte van de aard en inhoud.
2. De voorzitter overlegt met de plaatsvervangend voorzitter wie van hen als fungerend voorzitter zal optreden.
3. Naargelang de aard van het verzoek beslist de fungerend voorzitter hoeveel leden en welke leden hij zal verzoeken zich met de behandeling van de klacht te belasten. Bij deze keuze zal het aantal leden, voorgedragen door de Vereniging FME gelijk dienen te zijn aan het aantal leden, voorgedragen door de werknemersvakverenigingen.
4. Afhankelijk van de beslissing van de fungerend voorzitter zal het aantal leden dat het verzoek gaat behandelen, inclusief de voorzitter, drie of vijf bedragen.

5. Indien daaraan behoefte bestaat kan deze groep, nadat het oordeel is gevormd, dit alvorens aan partijen mee te delen, ter bespreking voorleggen aan de voltallige Bemiddelingsinstantie.
6. In alle gevallen geldt het oordeel van de groep als oordeel van de Bemiddelingsinstantie.
7. Voor de behandeling van het verzoek ontvangen de fungerend voorzitter en de leden die de klacht behandelen een door de Raad van Overleg vastgestelde vergoeding.
8. Alle op het verzoek betrekking hebbende stukken worden ter kennisgeving toegezonden aan de voltallige Bemiddelingsinstantie.

### **Artikel 3 – Geen arbitrage en geen publicatie**

1. De Bemiddelingsinstantie kan geen arbitrage-taak op zich nemen, en kan uit dien hoofde in contracten niet met een arbitrerende taak worden belast.
2. De Bemiddelingsinstantie kan een verzoek wel in behandeling nemen en haar oordeel geven indien de bij het geschil betrokken partijen van tevoren met elkaar afspreken dat zij zich bij dit oordeel zullen neerleggen.
3. Door de Bemiddelingsinstantie worden aan derden geen mededelingen gedaan over een door haar behandelde klacht.

### **Artikel 4 – Situaties waarin de Bemiddelingsinstantie kan worden ingeschakeld**

#### **A. Klachten van een werknemer of een groep van werknemers inzake de arbeidsverhouding:**

1. De werknemer dient eerst zijn klacht te bespreken in de onderneming, waarbij achtereenvolgens de volgende fasen worden doorlopen:
  - directe chef;
  - eventueel hogere chef;
  - directie of haar gemachtigde (al of niet via de bemiddeling van een lid van de ondernemingsraad).
2. Is langs de in lid 1 aangegeven weg binnen een redelijke termijn geen bevredigende oplossing verkregen, dan kan de werknemer, die is aangesloten bij een van de v.v. zijn klacht voorleggen aan de daartoe door zijn organisatie aangewezen vertegenwoordiger, waarna de betrokken organisatie de klacht bij de werkgever in bespreking brengt.
3. Indien tussen die organisatie en de werkgever geen overeenstemming kan worden verkregen, kan zowel de werkgever als de betrokken werknemer zijn organisatie verzoeken de klacht ter bemiddeling voor te leggen aan de Bemiddelingsinstantie.
4. Indien de organisatie aan dit verzoek gevolg geeft, stelt zij de andere bij het verzoek betrokken partij en diens organisatie daarvan in kennis.

5. Indien één van de betrokken partijen geen lid is van de w.v. of een der v.v. kan de klacht rechtstreeks aan de Bemiddelingsinstantie worden voorgelegd. De Bemiddelingsinstantie neemt de klacht slechts in behandeling, indien beide partijen en partijen bij de cao daarmee instemmen.
6. Indien de klager geen lid is van een der v.v. neemt de Bemiddelingsinstantie de klacht slechts in behandeling wanneer de klager zich tevoren bereid heeft verklaard de kosten van de bemiddeling te dragen.

#### B. Verschil van mening tussen werknemersvakvereniging(en) en een werkgever:

1. Indien over het in de onderneming gevoerde of te voeren sociaal beleid verschil van mening is tussen een werkgever, die is aangesloten bij de w.v., en een of meer werknemersvakverenigingen, dan kan dit meningsverschil zowel door de werkgever als door de werknemersvakvereniging(en) worden voorgelegd aan de besturen van de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties.
2. Indien de bemoeiingen onder sub 1 genoemd niet tot resultaat leiden, kan elk der organisaties het meningsverschil ter bemiddeling voorleggen aan de Bemiddelingsinstantie.
3. Indien de betrokken werkgever geen lid is van de w.v., wordt het verschil van mening rechtstreeks aan de Bemiddelingsinstantie voorgelegd. De Bemiddelingsinstantie neemt het verschil van mening slechts in behandeling, indien partijen bij

de cao daarmee instemmen.

#### C. Het voornemen bij een of meer werknemersvakverenigingen tot werkstaking of andere acties:

1. Indien er een onderwerp is, naar aanleiding waarvan een of meer werknemersvakverenigingen en/of haar (hun) leden werkstaking of acties zou(den) willen toepassen, die het normaal functioneren van een onderneming belemmeren, dan kan dit onderwerp zowel door de betrokken werkgever(s), die is (zijn) aangesloten bij de w.v., als door de werknemersvakvereniging(en) en/of haar (hun) leden worden voorgelegd aan de besturen van de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties.
2. Indien van het voornemen tot werkstaking of andere acties kennis is gegeven aan de w.v. kan (kunnen) zowel een of meer werknemersvakverenigingen als de w.v. aan de Bemiddelingsinstantie bemiddeling en/of beoordeling verzoeken. De Bemiddelingsinstantie zendt onverwijld afschrift van bovenvermeld verzoek aan de betrokken werkgever(s), de v.v., de w.v. en de Geschillencommissie.

## Artikel 5 – Procedure

1. De Bemiddelingsinstantie hoort:
  - a. in geval van klachten van een werknemer of een groep van werknemers: de betrokken werknemer(s) en de werknemersvakvereniging(en) die het geschil aanhangig heeft (hebben) gemaakt en, indien de w.v. de klacht ter bemiddeling hebben voorgelegd, de w.v.;

- b. in geval van verschil van mening tussen werknemersvakvereniging(en) en een werkgever:
- de betrokken werkgever;
  - indien de werkgever is aangesloten bij de w.v.: de betrokken organisatie;
  - de betrokken werknemersvakvereniging(en);
- c. in geval van het voornemen bij een of meer werknemersvakverenigingen tot werkstaking of andere acties: de w.v. en de werknemersvakverenigingen.
2. De Bemiddelingsinstantie kan alle ter zake dienende inlichtingen inwinnen en alle personen als getuigen of deskundigen horen, die naar haar oordeel gewenst zijn.
- Partijen zullen aan verzoeken van de Bemiddelingsinstantie tot het verstrekken van inlichtingen voldoen.
- Partijen zullen bevorderen dat de personen, welke de Bemiddelingsinstantie als getuigen of deskundigen wenst te horen, aan een daartoe strekkend verzoek gevolg geven.
3. De Bemiddelingsinstantie zal, na van alle daarop betrekking hebbende gegevens kennis te hebben genomen, tussen partijen trachten te bemiddelen.
4. Indien de bemiddelingspogingen binnen twee maanden, nadat de klacht c.q. het verschil van mening c.q. het voornemen aan de Bemiddelingsinstantie is voorgelegd, niet tot resultaat hebben geleid, zal de Bemiddelingsinstantie binnen twee weken na het verstrijken van de hiervoor

genoemde termijn schriftelijk haar oordeel geven. Van vorengenoemde termijn van twee maanden kan worden afgeweken in overleg tussen de Bemiddelingsinstantie en de betrokken partijen. In geval van het voornemen bij een of meer werknemersvakverenigingen tot werkstaking of andere acties zal de Bemiddelingsinstantie er naar streven binnen 4 weken haar bemiddeling te voltooien dan wel schriftelijk haar oordeel te geven.

5. Het schriftelijk oordeel wordt door de Bemiddelingsinstantie toegezonden aan de betrokken partijen alsmede, indien de werkgever is aangesloten bij de w.v., aan zijn organisatie. Publicatie van het oordeel is toegestaan na verloop van een week na ontvangst. Publicatie van een oordeel met betrekking tot het voornemen van een of meer werknemersvakverenigingen en/of haar (hun) leden tot werkstaking of andere acties, is toegestaan direct na ontvangst. De publicatie bevat het volledige oordeel van de Bemiddelingsinstantie, behoudens eventuele door de Bemiddelingsinstantie niet voor publicatie vrijgegeven passages. Namen van personen, ondernemingen en organisaties kunnen desgewenst worden weggelaten.

# Bijlage F. Integraal Systeem van Functiewaardering

## I. – Integraal Systeem van Functiewaardering (ISF) / Integraal Systeem van Functiewaardering (ISF)

De in het ISF gebruikte salarisgroepstructuur ten aanzien van salarisgroepen en de daarbij behorende punten luidt als volgt:

Salarisgroep A.	<b>0</b> - 130 punten
Salarisgroep B.	131 - 180 punten
Salarisgroep C.	181 - 230 punten
Salarisgroep D.	231 - 280 punten
Salarisgroep E.	281 - 330 punten
Salarisgroep F.	331 - 380 punten
Salarisgroep G.	381 - 430 punten
Salarisgroep H.	431 - 480 punten
Salarisgroep J.	481 - 535 punten
Salarisgroep K.	536 - <b>590</b> punten

# Bijlage G. Nadere regels voor ISF en/of SAO

## I. – Systeemhouderschap

Partijen zijn overeengekomen dat het systeemhouderschap van het ISF en SAO berust bij FME.

Daarbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

1. Voor zover het ISF wordt toegepast worden ondernemingsfunctielijsten opgezet onder begeleiding van deskundigen van FME.
2. Voor zover het SAO wordt toegepast worden de arbeidsomstandighedenlijsten opgezet onder begeleiding van deskundigen van FME.
3. Deze deskundigen zullen met betrekking tot de indeling van de functies over de nieuwe ondernemingsfunctielijsten een eindoordeel geven.  
Wanneer de v.v. het noodzakelijk achten de ondernemingsfunctielijsten te beoordelen, geschiedt zulks uitsluitend door deskundigen van de v.v.
4. De indeling van de functies en de arbeidsomstandigheden alsmede de beoordeling daarvan geschiedt uitsluitend door deskundigen van FME en van de v.v.
5. De bewaking van het ISF en SAO berust bij de Commissie Beloningsstructuur, ingesteld door de ROM, welke zich zal bezighouden met:
  - besturing van het systeem;
  - aanvulling van het referentiemateriaal;
  - klachtenbehandeling.
6. Indien groeperingen buiten de Metalektro het ISF en SAO wensen toe te passen dan zullen de v.v. daaraan geen medewerking verlenen zonder overleg met en uitdrukkelijke toestemming van FME.  
Deze toestemming zal worden verleend indien met de betreffende groeperingen afspraken worden gemaakt inzake onder meer:
  - de wijze van toepassing;
  - de bewaking;
  - het onderhoud van het systeem.Anderzijds zal FME de v.v. informeren over een voorgenomen toepassing van het systeem buiten de Metalektro.



## II. – Procedure-afspraken

1. Bij de toepassing van het ISF en/of SAO wordt ervan uitgegaan dat:
  - partijen het ISF en SAO naar inhoud en gevolgen aanvaarden;
  - de voorbeeldfuncties onderdeel vormen van het nieuwe systeem;
  - het aantal voorbeeldfuncties in de loop der tijd zal worden uitgebreid en als referentiefunctielijst aan het ISF en/of SAO wordt toegevoegd;
  - door middel van een brochure informatie zal worden verstrekt over doel en werking van het systeem;
  - per onderneming voorlichting zal worden gegeven omtrent:
    - taak en verantwoordelijkheid van de systeemhouder;
    - doel en werking van het systeem;
    - de taken van een eventuele stuurgroep of graderingscommissie;
    - de klachtenprocedure.
2. Afhankelijk van de situatie in een onderneming kan het proces van de toepassing van het systeem worden begeleid door een stuurgroep waarvan de samenstelling representatief dient te zijn voor alle geledingen van de organisatie. Het aantal leden zal uit een oogpunt van doelmatigheid dienen te worden beperkt. De stuurgroep heeft tot taak het begeleiden van het totale proces van de functiewaardering: introductie, invoering en vervolgens onderhoud.

Een interne graderingscommissie, bestaande uit interne deskundigen, heeft tot taak de functies te analyseren en te graderen. Zowel leden van de stuurgroep als interne deskundigen zullen door FME deskundigen worden opgeleid en in het algemeen begeleid.

## III. – Indeling van de functies en van de arbeidsomstandigheden

- De in de onderneming voorkomende functies en arbeidsomstandigheden worden ingedeeld in salarisgroepen resp. trappen.
- De functies en arbeidsomstandigheden met hun indeling worden vastgelegd in een ondernemingsfunctielijst, waarbij de functies en de arbeidsomstandigheden worden gespreid over de verschillende soorten functies en arbeidsomstandigheden en hun indelingen ter bereiking van een goed referentiekader.
- Van elk van de functies, opgenomen in de ondernemingsfunctielijst, resp. arbeidsomstandigheden opgenomen in een arbeidsomstandighedenlijst wordt een omschrijving opgenomen.
- Na opstelling van de functie-omschrijving wordt deze ter verificatie voorgelegd aan de betrokken werknemer(s) en hun chef(s).
- Als deze akkoord gaat (gaan) met de functie-omschrijving, kan de functie vervolgens worden gewaardeerd.
- Van iedere werknemer, vallende onder de werkingssfeer van de cao's, wordt de door hem uitgeoefende functie ingedeeld.

- De werknemer wordt schriftelijk in kennis gesteld in welke salarisgroep zijn functie is ingedeeld met de functieomschrijving, resp. de motivering op grond waarvan.
- Werknemers kunnen inzage krijgen in de functie-informatie, welke betrekking heeft op de functies in de ondernemingsfunctielijst.
- Werknemers kunnen te allen tijde verzoeken de indeling te herzien, indien zich wijzigingen in de functie-inhoud en/of de arbeidsomstandigheden hebben voorgedaan.

#### **IV. – Klachtenprocedure**

In de onderneming zal overleg worden gepleegd met de v.v. over de wijze waarop een werknemer beroep kan aantekenen tegen de indeling van de door hem uitgeoefende functie. Indien een werknemer in beroep gaat tegen de indeling van de functie op basis van ISF en/of SAO, zal de uitkomst hiervan gemotiveerd en schriftelijk aan betrokkene worden meegedeeld. Indien naar de mening van betrokkene deze procedure niet tot een voor hem bevredigende oplossing leidt, kan hij, indien hij lid is van één van de v.v., zich wenden tot zijn vakvereniging. In een dergelijk geval zal een deskundige van de v.v. tezamen met een deskundige van FME de klacht onderzoeken. Op basis van het door hen ingestelde onderzoek zullen deze deskundigen een bindende uitspraak doen, welke schriftelijk zal worden bevestigd. Indien deze uitspraak leidt tot een indeling in een hogere salarisgroep dient nabetaling plaats te vinden vanaf het moment waarop de klacht schriftelijk bij de onderneming is ingediend.

#### **V. – Informatie**

De onderneming verstrekt aan de v.v. alle nodige informatie voor de invoering van ISF en/of SAO.

# Bijlage H. Systemen van functieclassificatie (par. 3.1 van de Basis-cao)

## Systemen van functieclassificatie

- CATS (De Leeuw Consultancy)
- Hay (Hay Consultancy)
- ORBA (AWVN)
- USB (Berenschot)
- Bakkenist

# Bijlage I. Bijlage ter informatie toeslagpercentages

## 1. Toeslagpercentages

Toeslagen per uur in percentages van de maand- resp. periode- en weekverdiensite bij voltijdarbeid.

- a. Indien overuren worden gecompenseerd met vrije tijd gelden de volgende toeslagen per uur, uitgedrukt in percentages van de maand- resp. periode- en weekverdiensite.

Tabel a:

<i>Toeslag voor overuren volgens 3.7.2 d</i>	<i>toeslag per uur bij</i>		
	<i>maandbetaling</i>	<i>4-wekelijkse betaling</i>	<i>weekbetaling</i>
de eerste 2 uren, direct voorafgaand aan of aansluitend op de normale werkdag*	0,14%	0,15%	0,60%
overige uren op maandag t/m vrijdag	0,24%	0,26%	1,03%
uren op zaterdag tot 14.00 uur	0,27%	0,29%	1,17%
uren op zaterdag na 14.00 uur	0,37%	0,40%	1,60%
uren op zondag en in de cao erkende feestdagen	0,48%	0,52%	2,07%

\* De toeslag geldt ook als tussen deze 2 uren en de normale werkdag een wettelijk verplichte of door plaatselijke omstandigheden noodzakelijke rusttijd zit.

b.

Tabel b:

<i>Toeslag voor overuren volgens 3.7.2 c</i>	<i>toeslag per uur bij</i>		
	<i>maandbetaling</i>	<i>4-wekelijkse betaling</i>	<i>weekbetaling</i>
	0,60%	0,65%	2,60%

- c. Toeslag per uur in percentages van de maand- resp. periode- en weekverdienste bij voltijdarbeid.

Tabel c:

<i>Toeslag voor werken in ploegendienst op zondagen en in de cao erkende feestdagen volgens 3.7.3 d</i>	<i>toeslag per uur bij</i>		
	<i>maandbetaling</i>	<i>4-wekelijkse betaling</i>	<i>weekbetaling</i>
zondag	0,48%	0,52%	2,07%
erkende feestdag cao	1,06%	1,15%	4,60%

- d.

Tabel d:

<i>Toeslag voor afwijkende werktijd volgens 3.7.5 b</i>	<i>toeslag per uur bij</i>		
	<i>maandbetaling</i>	<i>4-wekelijkse betaling</i>	<i>weekbetaling</i>
het tweede en derde uur voorafgaand aan of direct aansluitend op de normale werkdag	0,11%	0,12%	0,46%
het vierde en de volgende uren	0,21%	0,23%	0,92%

## 2. Toeslagen per uur in percentages van de uurverdienste<sup>1</sup>

- a. Indien overuren worden gecompenseerd met vrije tijd gelden de volgende toeslagen per uur uitgedrukt in percentages van de uurverdienste.

Tabel a:

<i>Toeslag voor overuren volgens 3.7.2 d</i>	<i>toeslag</i>
de eerste 2 uren, direct voorafgaand aan of aansluitend op de normale werkdag*	24,1%
overige uren op maandag t/m vrijdag	41,3%
uren op zaterdag tot 14.00 uur	46,6%
uren op zaterdag na 14.00 uur	63,8%
uren op zondag en in de cao erkende feestdagen	82,8%

\* De toeslag geldt ook als tussen deze 2 uren en de normale werkdag een wettelijk verplichte of door plaatselijke omstandigheden noodzakelijke rusttijd zit.

<sup>1</sup> Dit percentage geldt bij een uurverdienste van 0,58% van de maandverdienste.

b.

Tabel b:

<i>Toeslag voor meeruren volgens 3.7.2 c</i>	<i>toeslag</i>
	103,4%

c. Toeslag per uur in percentages van de uurverdiensite.

Tabel c:

<i>Toeslag voor werken in ploegendienst op zondagen en in de cao erkende feestdagen volgens 3.7.3 d</i>	<i>toeslag</i>
zondag	82,8%
erkende feestdag cao	182,8%

d.

Tabel d:

<i>Toeslag voor afwijkende werktijd volgens 3.7.5 b</i>	<i>toeslag</i>
het tweede en derde uur voorafgaand aan of direct aansluitend op de normale werkdag	19,0%
het vierde en de volgende uren	36,2%

# Bijlage J

## Tabel A: Basis-cao, van nieuwe naar oude nummering

De bepalingen van de vernieuwde Cao Metalektro: Basis 2018/2020 met daarachter de vindplaatsen in de geldende tekst van de cao (cao-boekje mei 2016).

Nw. nr.	Titel	Oud artikelnummer
1.	<b>Arbeidsovereenkomst</b>	
1.1	Begin van de arbeidsovereenkomst	2.1
1.2	Voorafgaande uitzendrelaties	2.2
1.3	Aanpassing van de arbeidsduur	3.2
1.4	Voltijd en deeltijd	1.6
1.5	Einde van de arbeidsovereenkomst	2.3, 2.4
2.	<b>Werktijden</b>	
2.1	Dienstrooster	3.4, 3.5, 3.6, 3.7
2.2	Tijdelijk vierdaagse werkweek	3.3
2.3	Ploegendienst	3.10
2.4	Continuarbeid	4.13
2.5	Consignatiedienst	3.11
2.6	Overwerk	3.9
3.	<b>Inkomen</b>	
3.1	Functieclassificatie	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.7
3.2	Vaststelling salarisgroep en persoonlijke minimum maandverdiens	4.4, 4.5, 4.9
3.3	Salaristabellen	4.5
3.4	Algemene salarisaanpassingen in deze cao-periode	10.8
3.5	Ondernemingssalarissystemen	4.6
3.6	Afwijkende salarissen	4.10, 4.11
3.7	Toeslagen en vergoedingen	4.12, 4.13, 4.14, 4.15, 4.16, 4.17, 5.10, 8.1, 8.2
3.8	Inkomen bij arbeidsongeschiktheid	4.8, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7

Nw. nr.	Titel	Oud artikelnummer
3.9	Inkomen bij werkloosheid tijdens dienstverband	4.8, 6.2
3.10	Pensioen	7.1, 9.6
3.11	Uitkering bij overlijden	7.2
<b>4.</b>	<b>Vakantie, roostervrij, verzuim en verlof</b>	
4.1	Vakantie	5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9
4.2	Vrije roosteruren	3.1, 3.8
4.3	Ander gebruik vakantie, vrije roosteruren en overuren	3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.3, 9.7
4.4	Kort verzuim	6.1
4.5	Bijzonder verzuim	4.8
4.6	Vakbondsverlof	6.3
<b>5.</b>	<b>Opleiden en ontwikkelen</b>	
5.1	Werken aan duurzame inzetbaarheid	principeakkoord 2018-2020
5.2	Loopbaangesprek	principeakkoord 2018-2020
5.3	Opleidingsdagen	3.12
5.4	Studiekostenregeling	3.13
5.5	Erkenning Verworven Competenties (EVC)	3.14
5.6	Generatiepact	principeakkoord 2018-2020
<b>6.</b>	<b>Aanvullende bepalingen</b>	
6.1	Sociaal beleid	9.5
6.2	Winstdelingsregelingen	9.4
6.3	Raad van Overleg in de Metalektro	10.9
6.4	Sociaal Fonds	10.2
6.5	Bescherming personeelsvertegenwoordigers	9.3
6.6	Vakbondswerk in de onderneming	10.4
6.7	Vakbondscontributie	9.8
6.8	Inschakeling organisatiebureau, fusie, reorganisatie en bedrijfssluiting	10.5
6.9	Uitzendbureaus	9.1
6.10	Niet in dienst zijnde werknemers	9.2
<b>7.</b>	<b>Over de cao en cao-partijen</b>	
7.1	Looptijd cao	10.10, 1.3
7.2	Werkings sfeer	1.2
7.3	Definities	1.1



Nw. nr.	Titel	Oud artikelnummer
7.4	Afwijken van deze cao / flexibilisering	1.4
7.5	Afwijken in een MB-cao	1.5
7.6	Naleving en aansprakelijkheid	10.1
7.7	Stakingen, acties en uitsluiting	10.3
7.8	Geschillen	10.6
7.9	Bemiddeling	10.7

## Tabel B: Basis-cao, van oude naar nieuwe nummering

De artikelen van de Cao Metalektro: Basis 2015/2018 (cao-boekje mei 2016) met daarachter de vindplaatsen in de Cao 2018/2020.

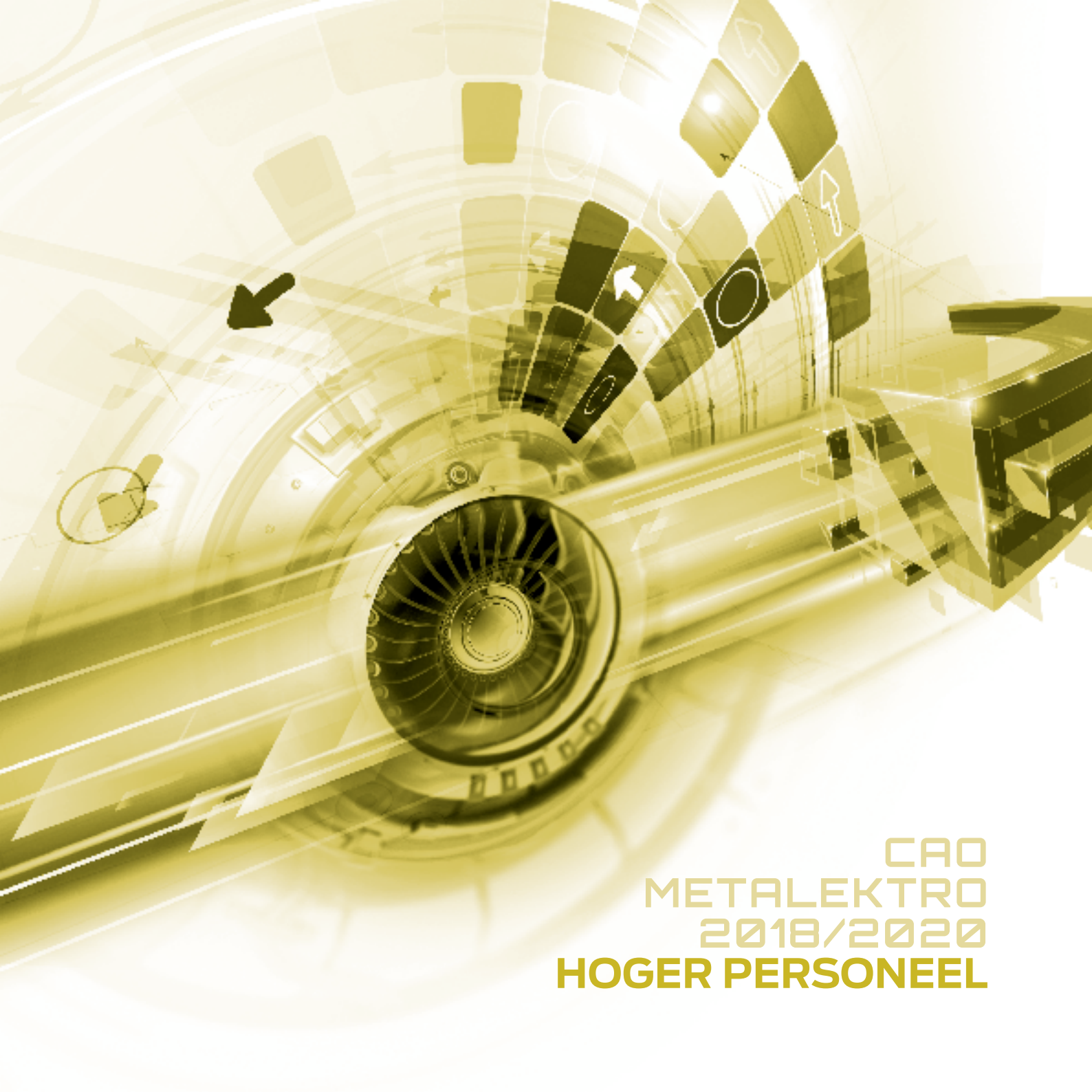
Oud art.	Titel	Nieuw nummer
1.	<b>Algemene bepalingen</b>	
1.1	Definities	7.3
1.2	Werkings sfeer	7.2
1.3	Geen nawerking eerdere cao's	7.1.2
1.4	Gunstiger bepalingen	7.4
1.5	MB-cao	7.5
1.6	Deeltijd	1.4
2.	<b>Begin en einde van de arbeidsovereenkomst</b>	
2.1	Aanstelling	1.1
2.2	Voorafgaande uitzendrelaties	1.2
2.3	Einde arbeidsovereenkomst	1.5
2.4	Verrekening vakantiedagen/vrije roosteruren	1.5
3.	<b>Arbeidsduur en werktijden</b>	
3.1	Aanpassing vrije roosteruren	4.2
3.2	Aanpassing individuele arbeidsduur	1.3
3.3	Vrije dagen	2.2
3.4	Aanpassing arbeidsduur in werktijdregeling	2.1
3.5	Arbeidstijdenwet	2.1
3.6	Uitgangspunten vaststelling dienstrooster	2.1
3.7	Vaststelling dienstrooster	2.1
3.8	Vaststelling vrije roosteruren	4.2
3.9	Overwerk	2.6
3.10	Ploegdienst	2.3
3.11	Consignatiedienst	2.5
3.12	Opleidingsdagen	5.3

Oud art.	Titel	Nieuw nummer
3.13	Studiekostenregeling	5.4
3.14	EVC	5.5
3.15	Tijdsparen	4.3.2
3.16	Tijd verkopen of sparen	4.3.3
3.17	Tijdsparregeling	4.3.1
3.18	Kopen van dagen	4.3.3
4.	<b>Salarisbepalingen</b>	
4.1	Salarisgroepen	3.1
4.2	Anders dan ISF	3.1
4.3	Indelen functies	3.1
4.4	Indelen werknemers	3.1, 3.2
4.5	Salariëring	3.2, 3.3
4.6	Salarissystemen	3.5
4.7	Garantie	3.1
4.8	Bijzonder verzuim	3.8, 3.9, 4.5
4.9	Wijziging salarisgroep	3.2
4.10	Her- en omscholing	3.6
4.11	Pensioengerechtigde werknemers	3.6
4.12	Betaling ploegen	3.7.3
4.13	Betaling continuarbeid	2.4, 3.7.4
4.14	Meeruren en overuren	3.7.2
4.15	Minder uren oproepers	3.7.6
4.16	Toeslag afwijkende werktijd	3.7.5
4.17	Betaling overwerk bij continuarbeid	3.7.2
5.	<b>Vakantie</b>	
5.1	Omschrijving vakantie	4.1.1, 4.1.9
5.2	Doorbetaling/verrekening tijdens dienstverband	4.1.8
5.3	Vakantierechten (incl. vakantie bij 6-daagse werkweek)	4.1.2, 4.1.4
5.4	Extra vakantie wegens langdurig dienstverband	4.1.3
5.5	Overgangsregeling senioren	4.1.5
5.6	Verdiene vakantie tijdens kalenderjaar	4.1.2
5.7	Vaststellingsprocedure	4.1.6

Oud art.	Titel	Nieuw nummer
5.8	Data van de vakantie	4.1.7
5.9	Zaterdagen	4.1.4
5.10	Vakantietoeslag	3.7.1
<b>6.</b>	<b>Verzuim</b>	
6.1	Kort verzuim	4.4
6.2	Uitkering bij werkloosheid tijdens dienstverband	3.9
6.3	Vakbondsverlof	4.6
6.4	Uitkering arbeidsongeschiktheid	3.8
6.5	WGA-Hiaatverzekering	3.8
6.6	WIA-Bodemverzekering	3.8
6.7	Gedifferentieerde WGA-premie	3.8
<b>7.</b>	<b>Pensioenregeling</b>	
7.1	Bedrijfstakpensioenfonds	3.10
7.2	Overlijdensuitkering	3.11
<b>8.</b>	<b>Karweiwerk</b>	
8.1	Karweiwerk	3.7.7
8.2	Reis- en verblijfskosten	3.7.7
<b>9.</b>	<b>Diverse bepalingen</b>	
9.1	Uitzendbureaus	6.9
9.2	Niet in dienst zijnde werknemers	6.10
9.3	Bescherming personeelsvertegenwoordiger	6.5
9.4	Wijziging gereguleerde winstdeling	6.2
9.5	Sociaal jaarverslag / Beleid bij vacatures	6.1
9.6	Pensioen	3.10
9.7	Levensloop en verlof	4.3
9.8	Vakbondscontributie	6.7
<b>10.</b>	<b>Slotbepalingen</b>	
10.1	Aansprakelijkheid	7.6
10.2	Sociaal fonds	6.4
10.3	Werkstaking en uitsluiting	7.7
10.4	Vakbondswerk in de onderneming	6.6
10.5	Fusie etc.	6.8

Oud art.	Titel	Nieuw nummer
10.6	Geschillen	7.8
10.7	Bemiddelingsprocedure	7.9
10.8	Wijzigingen	3.4
10.9	Secretariaatskosten op bedrijfstakniveau	6.3
10.10	Looptijd cao	7.1





CAO  
METALEKTRO  
2018/2020  
HOGER PERSONEEL





# Cao-partijen

## Deze cao is overeengekomen door:

1. FME, ondernemersorganisatie voor de technologische industrie, hierna te noemen de werkgeversorganisatie
- en
2. FNV Metaal,
  3. CNV Vakmensen,
  4. De Unie,
  5. VHP2,
- de partijen 2 tot en met 5, gezamenlijk te noemen de vakbonden.

# Inleiding

1. Cao-partijen willen deze cao in de toekomst samenvoegen met de Cao Metalektro: Basis. In de samen te voegen cao zal worden aangegeven welke bepalingen voor welke categorieën personeel gelden.
2. Cao-partijen beraden zich op de planning van het overleg over integratie van de cao's, het middellange termijnbeleid en paragraaf 6.3 van de HP-cao.
3. Cao-partijen onderschrijven dat vrouwen en mannen die een zelfde functie vervullen gelijk moeten worden beloond als zij beschikken over een zelfde voor de functie relevant niveau van opleiding en ervaring.
4. Om de kwantitatieve en kwalitatieve instroom te stimuleren, worden binnen de Metalektro leerlingen met een leerarbeidsovereenkomst (beroepsbegeleidende leerweg, BBL) opgeleid. Onderdeel van de opleiding is een praktijkdeel. Dat deel moet goed aansluiten op de eisen die in de praktijk aan de leerling zullen worden gesteld. Het spreekt voor zich dat het praktijkdeel niet bedoeld is om schommelingen in het werkaanbod op te vangen
5. Op ondernemingsniveau kunnen de werkgever en de vakbonden overleg voeren over alle aspecten van de werkgelegenheid.
6. Cao-partijen vinden het belangrijk dat de ondernemingen in de Metalektro beschikken over gekwalificeerde werknemers. Daarom bevelen zij de ondernemingen aan aandacht te besteden aan loopbaanbeleid. Dit kan bijdragen aan een optimale afstemming van de mogelijkheden van de werknemers op de eisen van de onderneming.
7. Partijen adviseren in de onderneming extra aandacht te besteden aan:
  - het ontwikkelen van integraal ouderenbeleid, waaronder onder meer wordt verstaan:
    - problemen van oudere werknemers, in het bijzonder leeftijds-, gezins-, en gezondheidsaspecten;
    - in samenhang daarmee: passende mogelijkheden voor loopbaanontwikkeling en scholing van oudere werknemers, waaronder het gebruik van specifiek cursusaanbod van de Stichting Arbeidsmarkt en Opleiding (A+O) in de Metalektro;
  - problemen van gehandicapten en buitenlandse werknemers.
8. Cao-partijen zien het verzuim wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid als een blijvend punt van zorg. Zij zijn van mening dat het verzuim dat voortvloeit uit het werk in eerste instantie op ondernemingsniveau moet worden aangepakt. Zij bevelen daartoe aan binnen de onderneming een preventief beleid te ontwikkelen.

9. Cao-partijen bevelen ondernemingen aan om overwerk waar mogelijk te beperken.
10. Cao-partijen zetten zich in voor het bevorderen van de toepassing van arbeidsvoorwaarden à la carte in de onderneming.
11. Cao-partijen bevelen werkgevers en werknemers aan te doen wat in hun vermogen ligt om conflict-situaties over gewetensbezwaren te voorkomen, onder meer door zo spoedig mogelijk nadat de werknemer de gewetensbezwarende situatie kenbaar heeft gemaakt, met elkaar in overleg te treden
12. Cao-partijen bevelen ondernemingen aan om in overleg met de ondernemingsraad een klachtenregeling op te stellen en daarin op te nemen dat de werknemer zich kan laten bijstaan door een door hem gekozen persoon. Na afhandeling van de klacht binnen de onderneming staat de weg via de vakbonden nog open.
13. Cao-partijen bevelen aan in de onderneming aandacht te besteden aan de milieueffecten van het productieproces en een intern milieuzorg-systeem in te voeren.

# 1. Arbeidsovereenkomst

## 1.1 Sollicitatie

### 1.1.1 Vertrouwelijkheid

Op verzoek van de werknemer zullen de werkgever en andere personen die bij een sollicitatieprocedure zijn betrokken, aan buitenstaanders geen informatie geven over de sollicitatie van de werknemer.

# 1.2 Begin van de arbeidsovereenkomst

## 1.2.1 Over de te maken afspraken

- a. De werkgever legt de arbeidsovereenkomst die hij met de werknemer sluit, schriftelijk vast. Dit geldt ook voor latere veranderingen in de arbeidsovereenkomst.
- b. De arbeidsvoorwaarden die de werkgever met de werknemer afspreekt, zijn als geheel ten minste gelijkwaardig aan de arbeidsvoorwaarden van de Basis-cao.

## 1.2.2 Op te nemen gegevens

In de schriftelijke arbeidsovereenkomst staan in ieder geval de volgende gegevens:

- a. de datum van indiensttreding; bij een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd ook de duur van de overeenkomst;
- b. de functie of een omschrijving van de belangrijkste werkzaamheden;
- c. de plaats(en) waar de werknemer werkt;
- d. de afgesproken beloning, zowel de periodieke als eventuele eenmalige of bijzondere beloningsonderdelen;
- e. de salarisgroep en - voor zover de werknemer onder een ondernemingssalarissysteem valt - de indeling binnen die salarisgroep;
- f. de vakantierechten: voor de werknemer gelden ten minste de volgende bepalingen van de Basis-cao: 4.1.2 a en b, 4.1.3, 4.1.4 a en 4.1.5;
- g. de pensioenverzekering die voor de werknemer geldt of gaat gelden en het werkgevers- en werknemersaandeel in de pensioenpremie;
- h. de financiële regeling die geldt bij arbeidsongeschiktheid;
- i. eventuele afspraken over onkostenvergoedingen en een werkgeversbijdrage in de ziektekostenverzekering;
- j. de opzegtermijn voor de werkgever en de werknemer;
- k. welke cao geldt.

## 1.2.3 Eventuele aanvullende afspraken

De werkgever legt een eventueel met de werknemer afgesproken concurrentiebeding schriftelijk vast. Dit geldt ook voor eventuele afspraken over octrooi-, auteurs- of publicatierecht.

# 1.3 Voorafgaande uitzendrelaties

## 1.3.1 Eén arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd

Onder de voorwaarden van 1.3.2 gelden opeenvolgende arbeidsovereenkomsten met een uitzendbureau als één arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd. De cao wijkt hiermee af van artikel 7:668a BW.

## 1.3.2 Voorwaarden

Voor de werknemer geldt 1.3.1 als hij:

- a. direct voorafgaand aan de arbeidsovereenkomst met de werkgever als uitzendkracht bij die zelfde werkgever heeft gewerkt en
- b. tijdens deze uitzendperiode ziek is geweest en
- c. zijn arbeidsovereenkomst met het uitzendbureau naar aanleiding daarvan is beëindigd en
- d. hij na zijn herstel weer een nieuwe arbeidsovereenkomst met het uitzendbureau heeft gesloten en
- e. deze uitzendperiode uitsluitend in verband met zijn ziekte onderbroken is geweest.

## 1.4 Aanpassing van de arbeidsduur

Is gelijk aan 1.3 Basis-cao

## 1.5 Voltijd en deeltijd

### 1.5.1 Hoofregel

De cao-bepalingen gaan uit van de werknemer die in voltijd werkt. Als de werknemer in deeltijd werkt, gelden de arbeidsvoorwaarden in deze cao naar evenredigheid van het aantal door hem te werken uren ten opzichte van de BJA.

### 1.5.2 Uitzonderingen

De evenredigheid bedoeld in 1.5.1 geldt niet bij de cao-bepalingen over:

- a. kort verzuim (4.4) en
- b. vakbondsverlof (4.6).

## 1.6 Periodiek medisch onderzoek

### 1.6.1 Aanbeveling

De werkgever wordt aanbevolen in de volgende gevallen een periodiek medisch onderzoek te laten uitvoeren:

- a. bij werknemers van 55 jaar en ouder;
- b. bij werknemers die specifiek werk doen of onder specifieke omstandigheden werken.

## 1.7 Einde van de arbeidsovereenkomst

Is gelijk aan 1.5 Basis-cao

# 2. Werktijden

## 2.1 Dienstrooster / Dienstrooster

Is gelijk aan 2.1 Basis-cao

## 2.2 Tijdelijk vierdaagse werkweek

Is gelijk aan 2.2 Basis-cao



# 3. Inkomen

## 3.1 Functie-indeling

### 3.1.1 Systemen van functieclassificatie

- a. Voor de functie-indeling kan de werkgever gebruik maken van een systeem van functieclassificatie. Voor zover hij dit doet, gebruikt hij daarvoor het Integraal Systeem van Functiewaardering (ISF) zoals bedoeld in de Basis-cao.
- b. De werkgever mag alleen een ander systeem dan ISF gaan gebruiken als de werkgeversorganisatie en de vakbonden daarmee instemmen. Die instemming is ook nodig als de werkgever een toegepast systeem van functieclassificatie wil veranderen of een nieuw systeem wil invoeren.
- c. Bij toepassing van ISF houdt de werkgever zich aan de bepalingen over ISF uit de Basis-cao. Voor het hoger personeel gelden hierbij de groepsgrenzen uit de volgende tabel.

Tabel: Groepsgrenzen hoger personeel bij toepassing ISF

<i>salarisgroep</i>	<i>aantal punten ISF</i>
L	<b>591</b> - 645
M	646 - 700
N	701 - 760
O	761 - 820
P	821 - 880
Q	881 - <b>940</b>

## 3.2 Salarisaanpassingen in deze cao-periode

### 3.2.1 Inkomensgrens

- De salarisverhogingen uit 3.2.2 gelden alleen als het salaris en de vakantietoeslag van de werknemer samen lager zijn dan een bepaald grensbedrag. Dit is een brutobedrag per jaar, dat geldt als de werknemer in voltijd werkt.
- Dit grensbedrag wordt geïndexeerd met de structurele salarisverhogingen uit 3.2.2. Per 1 januari 2018 bedraagt het grensbedrag € 96.486.
- Of de werknemer aan dit grensbedrag komt, wordt als volgt berekend:
  - neem het bruto maandsalaris over de maand

waarin het salaris volgens de tabel wordt verhoogd, maar reken die verhoging niet mee;

- vermenigvuldig dit bedrag met 12,96.

Als de uitkomst van deze berekening lager is dan het grensbedrag, heeft de werknemer recht op de salarisaanpassingen uit 3.2.2.

### 3.2.2 Salarisverhogingen

De volgende tabel toont op welke datum en met welk percentage het feitelijke salaris van de werknemer wordt verhoogd. Dit geldt alleen als het salaris en de vakantietoeslag samen op jaarbasis lager zijn dan het bijbehorende grensbedrag.

Tabel: Structurele salarisverhogingen

<i>datum</i>	<i>structurele verhoging</i>	<i>grensbedrag</i>
1 februari 2019	3,5%	€ 99.863
1 augustus 2019	€ 58	€ 100.559
1 januari 2020	€ 116	€ 101.951

### 3.2.3 Uitzendkrachten

Is gelijk aan 3.4.2 Basis-cao

### 3.2.4 Verrekening eerdere salarisverhoging

Is gelijk aan 3.4.3 Basis-cao

## 3.3 Toeslagen en vergoedingen

### 3.3.1 Vakantietoeslag

- a. Voor zover de werknemer in de periode vóór 31 december 1984 een vakantietoeslag ontving, ontvangt hij die ook na die tijd.
- b. De vakantietoeslag bedraagt 8% per jaar en wordt opgebouwd in de periode van 1 juli tot en met 30 juni.
- c. De uitvoering van deze bepaling leidt niet tot verhoging van aanspraken van de werknemer.

### 3.3.2 Vergoeding vakbondscontributie

Is gelijk aan [3.7.8 Basis-cao](#)

## 3.4 Inkomen bij arbeidsongeschiktheid

Let op! Is gelijk aan [3.8 Basis-cao](#), voor zover de verwijzingen afwijken zijn deze teksten hieronder opgenomen.

### 3.4.1 Loondoorbetaling en aanvulling

- a. Gedurende de eerste 52 weken dat de werknemer arbeidsongeschikt is en geen recht heeft op een Ziektewetuitkering betaalt de werkgever hem een aanvulling op het wettelijk verplichte loon. Deze aanvulling is gelijk aan het verschil tussen het wettelijk verplichte loon en 100% van het volledige Ziektewetdagloon.<sup>1</sup>

### 3.4.2 Afwijkingen

- c. De werkgever kan een regeling opstellen waarin

staat hoe de werknemer bij ziekte moet handelen. Dit doet hij in overleg met de ondernemingsraad. Als in die regeling sancties zijn opgenomen voor overtreding van de controlevoorschriften, mag de werkgever die sancties opleggen. Hij mag daarbij afwijken van de voorgaande bepalingen van 3.4.

### 3.4.3 Ziektewetdagloon

- b. Als tijdens de referentieperiode voor het Ziektewetdagloon de arbeidsduur van de werknemer toe- of afneemt, geldt een fictief Ziektewetdagloon voor

<sup>1</sup> Zie ook 3.4.3.

de toepassing van het bepaalde in 3.4.1 a en c en 3.4.4 b. Dit fictieve Ziektewetdagloon is gelijk aan het Ziektewetdagloon dat voor de werknemer zou hebben gegolden als zijn arbeidsduur tijdens de hele referentieperiode gelijk zou zijn geweest aan zijn arbeidsduur op het moment waarop hij arbeidsongeschikt werd.

### **3.4.4 Re-integratie bij gedeeltelijke arbeidsgeschiktheid**

### **3.4.5 Gedifferentieerde WGA-premie: verhaalmogelijkheid**

### **3.4.6 WGA-hiaatverzekering**

- a. Met ingang van 1 januari 2009 is de werkgever verplicht de werknemer een WGA-hiaatverzekering aan te bieden. Deze verzekering dekt het financiële risico bij een arbeidsongeschiktheidspercentage van 35% tot 80%. De verzekering geeft de werknemer - uiterlijk tot aan de AOW-leeftijd - aanspraak op een periodieke uitkering ter aanvulling op de WGA-vervolguitkering. De uitkering van de verzekering bedraagt 70% van het Ziektewetdagloon tot het maximum Ziektewetdagloon zoals bedoeld in 3.4.3, vermenigvuldigd met het arbeidsongeschiktheidspercentage en verminderd met de WGA-vervolguitkering.

### **3.4.7 WIA-bodemverzekering<sup>2</sup>**

---

#### **Toelichting bij 3.4.7**

Sinds 1 januari 2009 wordt in de bedrijfstak een WIA-bodemverzekering aangeboden. De werknemer kan er voor kiezen daar aan deel te nemen. Deze verzekering dekt het financiële risico bij een arbeidsongeschiktheidspercentage van 15% tot 35%. De periodieke uitkering bedraagt 100% van het Ziektewetdagloon tot aan het maximum Ziektewetdagloon, vermenigvuldigd met het arbeidsongeschiktheidspercentage gedurende een bepaalde periode (Ziektewetdagloon: zie 3.4.3).

---

<sup>2</sup> WIA staat voor Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

## 3.5 Inkomen bij werkloosheid tijdens dienstverband

Let op! Is gelijk aan [3.9 Basis-cao](#), voor zover de verwijzingen afwijken zijn deze teksten hieronder opgenomen.

### 3.5.1 Tijdens de eerste 6 maanden van de arbeidsovereenkomst

### 3.5.2 Werktijdverkorting bij onwerkbaar weer of ongunstige waterstand

### 3.5.3 Tijdelijke werktijdverkorting

### 3.5.4 WW-uitkering

- a. Heeft de werknemer recht op een WW-uitkering, omdat de werkgever op grond van het bepaalde onder 3.5.1, 3.5.2 of 3.5.3 niet of niet langer verplicht is salaris te betalen, dan vult de werkgever deze uitkering aan tot het bedrag van dit salaris.
- b. Als de werknemer in de situaties bedoeld onder 3.5.2 of 3.5.3 geen recht heeft op een WW-uitkering, omdat hij niet voldoet aan de voorwaarden van de artikelen 15 t/m 21 van de Werkloosheidswet, betaalt de werkgever het salaris door.

## 3.6 Pensioen

Is gelijk aan [3.10 Basis-cao](#)

## 3.7 Uitkering bij overlijden

Is gelijk aan [3.11 Basis-cao](#)

# 4. Feestdagen, roostervrij, verzuim en verlof

## 4.1 Feestdagen

### 4.1.1 Vrijaf met behoud van salaris

- a. Op in de cao erkende feestdagen heeft de werknemer vrij en betaalt de werkgever zijn salaris door. Dit geldt niet als het gaat om feestdagen die op vrije roosterdagen vallen.
- b. Feestdagen gelden niet als vakantiedagen.

## 4.2 Vrije roosteruren

Let op! Is gelijk aan [4.2 Basis-cao](#), voor zover de verwijzingen afwijken zijn deze teksten hieronder opgenomen.

### 4.2.1 Het aantal vrije roosteruren

- a. De werknemer bouwt vrije roosteruren op naar evenredigheid van de duur van zijn dienstverband gedurende het kalenderjaar. Bij een aantal te werken uren dat gelijk is aan de BJA bedraagt het aantal vrije roosteruren 104.

[b t/m d]

### 4.2.2 De vaststelling van vrije roosteruren

- a. Bij deeltijdarbeid zal het aantal vrije roosteruren naar evenredigheid van het aantal door de werknemer te werken uren op kalenderjaarbasis ten opzichte van de BJA worden vastgesteld.

[b t/m g]

### 4.2.3 Compensatie voor niet opgenomen vrije roosteruren

- a. Voor vrije roosteruren die de werknemer niet heeft opgenomen, geeft de werkgever hem een zelfde aantal uren vrij. In plaats daarvan kan de werkgever

de niet opgenomen uren ook uitbetalen. Dit laatste doet hij in overleg met de werknemer.

- b. Bij een compensatie in vrije uren bepaalt de werkgever wanneer de werknemer deze uren kan opnemen. Dit doet hij na overleg met de werknemer. Hierbij geldt als uitgangspunt, dat ze worden opgenomen:
  - op tijdstippen waarop de bedrijfssituatie dit toelaat en
  - waarop de werknemer volgens het dienstrooster zou moeten werken;
  - in de vorm van ten minste halve roosterdiensten en
  - bij voorkeur binnen het kwartaal waarin de vrije roosteruren zijn opgebouwd.
- c. Vrije roosteruren die de werknemer aan het eind van het kalenderjaar nog niet heeft opgenomen en die niet zijn gecompenseerd, neemt de werknemer mee naar het volgende kalenderjaar. In dat jaar kan de werknemer ze als compenserende vrije uren opnemen. De werkgever kan er ook voor kiezen de resterende uren aan het eind van het kalenderjaar voor de helft uit te betalen. Dit doet hij in overleg met de werknemer. De andere helft kan de werknemer dan in het volgende kalenderjaar als compenserende vrije uren opnemen.

## 4.3 Ander gebruik vakantie, vrije roosteruren en overuren

---

Let op! Is gelijk aan [4.3 Basis-cao](#), voor zover de verwijzingen afwijken zijn deze teksten hieronder opgenomen.

---

### 4.3.1 Tijdsparregeling

### 4.3.2 Individueel tijdsparen

### 4.3.3 Dagen kopen, sparen en verkopen

- a. Als de werknemer in voltijd werkt, heeft hij het recht om maximaal 10 verlofdagen te kopen. Werkt hij in deeltijd, dan heeft hij recht op een aantal dagen onbetaald verlof naar verhouding van zijn arbeidsduur. De werknemer neemt deze dagen op na overleg met de werkgever.

### 4.3.4 Levensloopregeling en verlof

## 4.4 Kort verzuim

Is gelijk aan [4.4 Basis-cao](#)



## 4.5 Bijzonder verzuim

Let op! Is gelijk aan [4.5 Basis-cao](#), voor zover de verwijzingen afwijken zijn deze teksten hieronder opgenomen.

### 4.5.1 Gevolgen voor de BJA

Tabel: Bijzonder verzuim en de BJA van de werknemer

<i>vormen van bijzonder verzuim die als gewerkte uren gelden voor de BJA</i>	<i>cao-bepaling</i>
vrijaf als compensatie voor niet opgenomen vrije roosteruren	4.2.3
werkloosheid tijdens dienstverband	3.5
extra vakantie wegens:	
- langdurig dienstverband	1.2.2 f
- overgangsregeling senioren	1.2.2 f
kort verzuim	4.4
vakbondsverlof	4.6
duurzame inzetbaarheidsdag	5.1
opleidingsdagen	5.3

### 4.5.2 Bij arbeidsongeschiktheid

- a. Bij arbeidsongeschiktheid worden de daardoor verzuimde uren voor de BJA als gewerkte uren beschouwd als het gaat om uren tijdens een in het dienstrooster van de werknemer vastgelegde vakantie.
- b. Dit geldt niet voor:
  - (gedeelten van) vakantiedagen die de werkgever volgens de wensen van de werknemer heeft vastgesteld;
  - (gedeelten van) collectieve vakantiedagen waarop de werknemer vrij wilde zijn van zijn re-integratieverplichtingen.

## 4.6 Vakbondsverlof / Vakbondsverlof

---

Let op! Is gelijk aan [4.6 Basis-cao](#), voor zover de verwijzingen afwijken zijn deze teksten hieronder opgenomen.

---

### 4.6.1 Vrijaf met behoud van salaris

---

#### Toelichting bij 4.6.1 a

Vergelijkbare organen zijn:

- voor FNV Metaal: Ledenparlement, Sectorraad en Bedrijfsgroepafdeling;
  - voor CNV Vakmensen: Sectorraad Industrie, Cao-commissie Metalektro en Districtskadergroep Industrie/Metalektro;
  - voor De Unie: Bestuursraad en Landelijk Bestuur Metaalsector.
  - voor VHP2: bestuur, ledenraad en beleidscommissies.
-

# 5. Opleiden en ontwikkelen

Is gelijk aan 5 Basis-cao

5.1 Werken aan duurzame inzetbaarheid

5.2 Loopbaangesprek

5.3 Opleidingsdagen

5.4 Studiekostenregeling

5.5 Erkenning Verworven Competenties  
(EVC)

5.6 Generatiepact

# 6. Aanvullende bepalingen

## 6.1 Sociaal Fonds

### 6.1.1 SSF

Er is een Stichting Sociaal Fonds in de Metalektro (SSF). De bepalingen over het SSF zijn opgenomen in de Basis-cao (6.4).

## 6.2 Raad van Overleg in de Metalektro

### 6.2.1 ROM

Er is een Stichting Raad van Overleg in de Metalektro (ROM). De bepalingen over de ROM zijn opgenomen in de Basis-cao (6.3).

## 6.3 Bescherming personeelsvertegenwoordigers

### 6.3.1 Geen benadeling

---

Toelichting bij 6.3.1 - is gelijk aan [6.5.1 Basis-cao](#)

---

### 6.3.2 Bemiddeling

Als de werknemer vindt dat de werkgever handelt in strijd met 6.3.1, kan hij een beroep doen op de in 7.7 bedoelde Bemiddelingsprocedure. Daarbij kan het

bepaalde in [bijlage E](#) van de Basis-cao, artikel 4 onder A, de leden 2, 3, 4 en 5 buiten toepassing blijven.

## 6.4 Vakbondswerk in de onderneming

---

Let op! is gelijk aan [6.6 Basis-cao](#), voor zover de verwijzingen afwijken zijn deze teksten hieronder opgenomen.

---

### 6.4.1 Overleg met de vakbonden

### 6.4.2 Vakbondsfaciliteiten

In verband met 6.4.1 verleent de werkgever aan de vakbonden faciliteiten voor het onderhouden van de contacten met hun leden in de onderneming.

De werkgever en de vakbonden overleggen over de aard van de faciliteiten en de mate en de vorm waarin de werkgever deze verleent. Voorbeelden van dergelijke faciliteiten zijn:

[a t/m e]

---

Toelichting bij 6.4.2 - is gelijk aan [6.6.2 Basis-cao](#)

---

### 6.4.3 Geen benadeling kaderleden

[a t/m d]

- e. Als de werknemer vindt dat de werkgever zich niet heeft gehouden aan de voorgaande punten a t/m c, kan hij een beroep doen op de Bemiddelingsinstantie voor de Metalektro.<sup>3</sup>

[f t/m g]

---

Toelichting bij 6.4.3 - is gelijk aan [6.6.3 Basis-cao](#)

---

<sup>3</sup> Zie 7.7.

## 6.5 Vakbondscontributie

Is gelijk aan [6.7 Basis-cao](#)

## 6.6 Inschakeling organisatiebureau, fusie en bedrijfssluiting

Let op! is gelijk aan [6.8 Basis-cao](#), voor zover de verwijzingen afwijken zijn deze teksten hieronder opgenomen.

### 6.6.1 Inschakeling organisatiebureau

### 6.6.3 Bedrijfssluiting of inkrimping

### 6.6.2 Fusie

Toelichting bij 6.6.3 - is gelijk aan [6.8.3 Basis-cao](#)

### 6.6.4 Sociaal plan

- a. Als de in 6.6.2 en 6.6.3 genoemde gevolgen voor werknemers zijn te verwachten, stelt de werkgever in overleg met de werkgeversorganisatie en de

vakbonden een sociaal plan op. In dit plan komt te staan met welke werknemersbelangen in het bijzonder rekening moet worden gehouden en welke voorzieningen hiertoe kunnen worden getroffen.

## 6.7 Uitzendbureaus

Is gelijk aan [6.9 Basis-cao](#)

# 6.8 Niet in dienst zijnde werknemers / Niet in dienst zijnde werknemers

Let op! is gelijk aan [6.10 Basis-cao](#), voor zover de verwijzingen afwijken zijn deze teksten hieronder opgenomen.

## 6.8.1

- a. De werkgever draagt in zijn onderneming zonder voorafgaand overleg met de ondernemingsraad aan niet in dienst zijnde werknemers geen werkzaamheden op welke naar hun aard door werknemers in zijn dienst plegen te worden verricht, noch direct noch indirect via (onder)aannemers.
- b. Het algemeen beleid van de onderneming inzake het gebruik maken van niet in dienst zijnde werknemers zal ten minste tweemaal per jaar met de ondernemingsraad worden besproken.
- c. Onder 'niet in dienst zijnde werknemer' wordt in dit artikel verstaan de natuurlijke persoon, die werkzaamheden verricht in de onderneming van een werkgever met wie hij geen dienstverband heeft aangegaan.

## 6.8.2

De werkgever zal bij het in 6.8.1 a bedoelde overleg de ondernemingsraad informeren omtrent:

- naam en adres van degene(n) bij wie de niet in dienst zijnde werknemers in dienst zijn dan wel van degene(n) die de niet in dienst zijnde werknemers ter beschikking stelt(stellen);
- aard en geschatte duur van de werkzaamheden;

- aantal, namen en leeftijden van de niet in dienst zijnde werknemers;
- de arbeidsvoorwaarden van de niet in dienst zijnde werknemers.

## 6.8.3

**De bepalingen in deze cao met betrekking tot de persoonlijke minimum maandverdiensten, de betaling van de overwerktoeslagen, de ploegen-toeslagen en de kostenvergoedingen zijn van overeenkomstige toepassing op uitzendkrachten.**

## 6.8.4

Wanneer vaststaat dat het totaal van arbeidsvoorwaarden van de niet in dienst zijnde werknemers gemiddeld per functie en leeftijd meer dan 10% ligt boven dan wel 10% beneden dat van de vergelijkbare eigen werknemers in dezelfde salarisgroep, zal de werkgever van deze niet in dienst zijnde werknemers geen gebruik maken resp. het gebruik beëindigen, tenzij in overleg met de vakbonden dit verschil in arbeidsvoorwaarden tot ten hoogste 10% wordt teruggebracht. In alle gevallen dient het totaal van arbeidsvoorwaarden ten minste gelijk te zijn aan het totaal van de arbeidsvoorwaarden van deze cao.

Bij deze vergelijking van arbeidsvoorwaarden wordt ten aanzien van de niet in dienst zijnde werknemers uitgegaan van het totale inkomen uit deze arbeid, omgerekend naar de in de onderneming gebruikelijke betalingsperiode. Onder dit totale inkomen worden alle, op geld waardeerbare elementen, hoe ook genaamd, begrepen.

Ten aanzien van de eigen werknemers wordt bij deze vergelijking uitgegaan van het gemiddelde salaris in de salarisgroep, zo nodig afzonderlijk berekend voor werknemers in vergelijkbare leeftijdscategorieën. Hierbij wordt het jaarinkomen, waarin alle vaste toeslagen en/of vaste gratificaties worden begrepen, vastgesteld en omgerekend naar de in de onderneming gebruikelijke betalingsperiode.

Onder arbeidsvoorwaarden worden mede begrepen:

- a. vakantierechten;
- b. vergoedingen voor reizen, reiskosten, koffiegeld, e.d.;
- c. andere vergoedingen en toeslagen;
- d. het geheel of gedeeltelijk achterwege laten van de inhouding van premies voor sociale verzekeringen en pensioenvoorzieningen;
- e. duidelijke, kwantificeerbare verstrekkingen aan de betrokken werknemers zoals kleding, schoeisel en gereedschap;
- f. duidelijke, kwantificeerbare voorzieningen voor de betrokken werknemers zoals pensioenvoorziening en ziektekostenverzekering;
- g. uitkeringen in het lopende jaar verband houdende met de winst, zodra de hoogte van de uitkering bekend is.

## 6.8.5

Het bepaalde in 6.8.4 is vanaf 1 januari 2014 niet van toepassing op bij de werkgever gedetacheerde werknemers met een jaarsalaris vermeerderd met de vakantietoeslag van € 60.000 bruto of meer.

## 6.8.6

De werkgever moet zich ten aanzien van de beloning van uitzendkrachten ervan vergewissen dat het bepaalde in 6.8.3 en 6.8.4 wordt toegepast.

## 6.8.7

Wanneer de werkgever in de ondernemingsraad aantoonbaar dat sprake is van:

- a. aanneming van werk, indien de werkzaamheden geschieden door personeel in dienst van de betreffende (onder)aannemer en waarbij
  1. de (onder)aannemer aansprakelijk is voor het opgeleverde werk;
  2. de werknemers onder rechtstreeks toezicht en verantwoordelijkheid van de (onder)aannemer staan;
  3. de (onder)aannemer economisch risico loopt ten aanzien van prijs, kwaliteit of levertijd;
- b. collegiaal uitlenen zonder winstoogmerk;
- c. werkzaamheden door werknemers in dienst van de leverancier ter zake van montage ingebruikstelling en onderhoud van een geleverd product;



d. een gemeenschappelijk door ondernemers in de  
Metalektro in stand gehouden arbeidsreserve  
zonder winstoogmerk,

is het bepaalde in 6.8.2 tot en met 6.8.6 niet van  
toepassing.

In dit geval zal de werkgever de ondernemingsraad  
niettemin informeren omtrent:

- naam en adres van degene(n) bij wie de niet in  
dienst zijnde werknemers in dienst zijn;
- aard en geschatte duur van de werkzaamheden.

# 7. Over de cao en cao-partijen

Is gelijk aan 7.1 Basis-cao

## 7.1 Looptijd cao

## 7.2 Werkingsfeer

Is gelijk aan 7.2 Basis-cao

## 7.3 Definities / Definities

### AOW-leeftijd

De pensioengerechtigde leeftijd zoals bedoeld in de Algemene ouderdomswet.

### Basis Jaarlijkse Arbeidsduur (BJA)

Het saldo van het aantal dagen in een kalenderjaar verminderd met:

- het aantal zaterdagen en zondagen;
- het aantal vakantiedagen, zoals bedoeld in

4.1.2 a en de extra vakantiedagen bij een zesdaagse werkweek, zoals bedoeld in 4.1.4 a;

- het aantal feestdagen dat niet op een zaterdag of zondag valt;
- 13 dagen vrije roostertijd (104 vrije roosteruren).

De uitkomst in dagen wordt vermenigvuldigd met 8 uur.

De volgende tabel toont de omvang van de BJA voor de jaren 2018 tot en met 2020.

Tabel: De BJA in 2018 t/m 2020

<i>kalenderjaar</i>	<i>BJA voor de werknemer die recht heeft op de overgangsregeling extra vakantie voor senioren uit 4.1.5</i>	<i>BJA voor de overige werknemers</i>
2018	1728	1712
2019	1736	1720
2020	1744	1728

### Basis-cao

Cao Metalektro: Basis

### Bedragen

Alle geldbedragen in de cao zijn brutobedragen, tenzij anders is vermeld.

### Cao, de/deze

Met 'de cao' of 'deze cao' wordt bedoeld de Cao Metalektro: Hoger personeel (HP-cao).

### Deeltijd

Het aantal per kalenderjaar te werken uren, minder dan de BJA.

### Dienstrooster

Het rooster van werk- en rusttijden, vrije roosteruren en vakantie-uren dat de werkgever voor de werknemer vaststelt.

### Feestdagen

Nieuwjaarsdag, tweede paasdag, Hemelvaartsdag, tweede pinksterdag, eerste en tweede kerstdag en de nationale feestdag (27 april).

### Loonsom Wfsv

Het totaal van het loon als omschreven in artikel 16 van de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv).

### ROM

De stichting Raad van Overleg in de Metalektro (ROM), gerechtigd tot de taken die de cao haar opdraagt.

### Vakbonden

FNV Metaal, CNV Vakmensen, De Unie en VHP2.

### Voltijd

Het aantal door de werknemer te werken uren, gelijk aan de BJA.

### Vrije roosteruren

Vrije roosteruren zijn uren binnen het vastgestelde dienstrooster waarop de werkgever de werknemer vrijstelt van dienst.

### Werkgever

De natuurlijke persoon of rechtspersoon voor wie de werknemer pleegt te werken.

### Werkgeversorganisatie

FME, ondernemersorganisatie voor de technologische industrie.

### Werknemer

Werknemer in de zin van deze cao is degene die een arbeidsovereenkomst heeft in de zin van artikel 7: 610 van het Burgerlijk Wetboek.

## 7.4 Afwijken van deze cao / Flexibilisering

Is gelijk aan 7.4 Basis-cao

## 7.5 Afwijken in een MB-cao

Is gelijk aan 7.5 Basis-cao

## 7.6 Geschillen

---

Let op! is gelijk aan [7.8 Basis-cao](#), voor zover de verwijzingen afwijken zijn deze teksten hieronder opgenomen.

---

### 7.6.1 Geschillencommissie

### 7.6.2 Indienen van klachten

Iedere persoon of organisatie die partij is bij een geschil zoals bedoeld in 7.6.1 heeft het recht bij de commissie een schriftelijke, gemotiveerde klacht in te dienen. De hiervoor geldende procedure staat in het Reglement Geschillen.

### 7.6.3 Bindend advies

De uitspraak van de Geschillencommissie heeft de kracht van een bindend advies.

### 7.6.4 Relatie met bemiddeling

Het gestelde in 7.6.1 en 7.6.2 geldt niet als óf vanaf het moment dat een geschil over een voorgenomen actie, zoals bedoeld in 7.6, is of wordt voorgelegd aan de Bemiddelingsinstantie. Als een dergelijk geschil al bij de Bemiddelingsinstantie aanhangig is gemaakt, stopt de Geschillencommissie de (verdere) behandeling, zodra van de Bemiddelingsinstantie een afschrift is ontvangen van het verzoek om het geschil in behandeling te nemen.

# 7.7 Bemiddeling

Let op! is gelijk aan [7.7 Basis-cao](#), voor zover de verwijzingen afwijken zijn deze teksten hieronder opgenomen.

## 7.7.1 Bemiddelingsinstantie

Er is een Bemiddelingsinstantie voor de Metalektro. Deze instantie werkt met inachtneming van het Reglement Bemiddelingsinstantie. Zie [bijlage E](#) bij de Basis-cao.

## 7.7.2 Taken

[a]

### b. Bemiddeling en/of oordeel:

- bij voorgenomen acties, zoals bedoeld in 7.7 van de Basis-cao, namelijk op schriftelijk verzoek van één of meer vakbonden en/of de werkgeversorganisatie.

### c. Oordeel achteraf:

- bij uitgevoerde acties, zoals bedoeld in 7.7.2 e van de Basis-cao, namelijk op schriftelijk verzoek van de betrokken werkgever, de vakbond(en) en/of de werkgeversorganisatie.

### d. Overige taken:

- behandeling van een klacht van een personeels-vertegenwoordiger, zoals bedoeld in 6.3.2.
- behandeling van een klacht van een kaderlid, zoals bedoeld in 6.4.3 e.

## 7.7.3 Procedure

## 7.7.4 Behandeling van verzoeken na afloop van de cao



# Ondertekening van de cao

Deze cao is overeengekomen en in vijfvoud getekend door:

## Vereniging FME

Mr. I. Dezentjé Hamming-Bluemink (voorzitter)

Ir. A. Woudstra (directeur Business Solutions)

## FNV

P. J.M. Bolster-Damen (landelijk bestuurder FNV Metaal)

Drs. J. van Stigt (landelijk bestuurder FNV Metaal)

## CNV Vakmensen.nl

P.S. Fortuin (voorzitter)

L.H.E. Bezemer-Videler (bestuurder)

## De Unie

R. Castelein (voorzitter)

A.H. Meeuwissen (senior belangenbehartiger)

## VHP 2

H.A. van Sprang (voorzitter)

Mr. J. Sauer (directeur / adviseur arbeidsverhoudingen)





# Bijlagen

## Bijlage A. Werkingssfeer behorende bij deze cao

### Werkingsfeer

1. Deze overeenkomst is van toepassing op de arbeidsovereenkomsten van werknemers in dienst van een werkgever in een onderneming in de Metalektro.
2. Een onderneming die activiteiten verricht als beschreven in 6 tot en met 7 valt onder de werkingssfeer van deze overeenkomst als in hoofdzaak Metalektro-activiteiten worden verricht.
3. Of in hoofdzaak activiteiten binnen de Metalektro worden verricht, wordt bepaald aan de hand van het aantal arbeidsuren dat door werknemers van de onderneming aan die activiteiten wordt besteed. Van “in hoofdzaak” is sprake als dat gewoonlijk meer dan 50% is van de in de onderneming met de werknemers overeengekomen arbeidsuren.
4. Tot de Metalektro-activiteiten behoren zowel de specifieke activiteiten genoemd in 6 tot en met 7 als werkzaamheden van werknemers die, in een al dan niet ondersteunende functie - waartoe mede wordt verstaan werknemers in de ‘overhead’ -, werkzaam zijn ten behoeve van die specifieke activiteiten.
5. Voor zover werknemers al dan niet in een ondersteunende functie - waartoe mede wordt verstaan werknemers in de ‘overhead’ - werkzaam zijn zowel ten behoeve van de Metalektro-activiteiten als ten behoeve van andere ondernemingsactiviteiten, wordt het aantal arbeidsuren van deze werknemers naar evenredigheid toegerekend aan de verschillende activiteiten van de onderneming.
6. Tot de ‘Metalektro’ behoren – voor zover niet genoemd in 7 en 8 – ondernemingen waarin, rekening houdende met het in de bedrijfstak geldende normale aantal arbeidsuren, in de regel gedurende ten minste 1200 uren per week door bij die onderneming in dienst zijnde werknemers als bedoeld in paragraaf 7.3, van deze overeenkomst\*, doch met inachtneming van het gestelde onder 9 t/m 18 en 22, werkzaamheden worden verricht en waarin:

\* Zie beschikking van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 7 juni 1990 (Stcrt. 1990, 112).

a. uitsluitend of in hoofdzaak het bedrijf van be- en/of verwerken van metalen wordt uitgeoefend, waaronder onder meer wordt verstaan:

1e het 3D-printen, aanleggen, assembleren, construeren, demonteren, draaien, emaileren, extruderen, forceren, frezen, gieten, herstellen, honen, kotteren, lasercladden, (laser) lassen, leppen, monteren, onderhouden (waaronder onder meer preventief), ontwerpen, ontwikkelen, persen, pletten, samenstellen, slopen, smeden, smelten, snijden, trekken, vervaardigen, verscheuren en/of vermalen, (vonk-)verspanen, walsen, zagen van metaal (waaronder onder meer te verstaan: aluminium, blik, brons, koper, lood, messing, staal, tin, ijzer, zink en legeringen of composities hiervan) of metalen voorwerpen, alles in de ruimste zin van het woord, zoals: apparaten, appendages, automaten, beelden, benzinepompen, beregeningsinstallaties, bliksemafleiders, blikwaren, bouten, brandkasten, bromfietsen, bruggen, buizen, capsules, containers niet zijnde carrosserieën, draad, draadnagels, drijfwerk, elektriciteitsmeters, elektroden, gaas, gasmeters, gemotoriseerde rijwielen, gereedschappen, haarden, instrumenten (waaronder optische apparaten), jaloezieën, kachels, ketels (o.a. voor centrale verwarming), kinderwagens, klinknagels, knopen, kroonkurken, machines, matrassen, matrijzen, meters (o.a. gas-, elektriciteits-, water- en taximeters), meubelen, moeren, motoren, motorrijwielen, muziekinstrumenten,

onderdelen, ovens, radiatoren, ramen, reservoirs, rolhekken, rollend materieel, rolluiken, rijwielen, schaatsen, schepen (alle vaartuigen hoe dan ook genaamd en van welke aard ook), schroeven, schuifhekken, sierhekken, sluitingen, stempels, stoomketels, tanks, taximeters, toestellen, tuben, uurwerken, voorwerpen, watermeters, werktuigen (waaronder mede begrepen kracht- en arbeidswerktuigen, landbouwmachines, -tractoren en -werktuigen) en zonweringen;

2e het ontwerpen, ontwikkelen, vervaardigen en/of herstellen van apparaten, installaties, stoffen, toestellen, voorwerpen en dergelijke - dit alles ongeacht de aard van het materiaal-, die elektrische energie of haar componenten afgeven, bewaren, gebruiken, meten, omzetten, overbrengen, schakelen, transformeren, verbruiken, verdelen, voortbrengen of waarneembaar maken, zoals analyseapparatuur, bioreactoren, elektromotoren, elektrische huishoudelijke en industriële toestellen met en zonder elektrische bewegingskracht, elektrische ovens, fornuizen, apparatuur voor het elektrisch lassen en accumulatoren, producten dienende tot het ondergronds transport van elektrisch arbeidsvermogen (grondkabel), isolerend draad, installatiemateriaal (waaronder smeltveiligheden) en alle overige elektronische apparatuur daaronder begrepen elektro-medische toestellen, instrumenten en computers;

- 3e het staalblazen en/of zandstralen;
- 4e het verzinken en/of vertinnen, voor zover dit niet langs galvanotechnische weg geschiedt;
- 5e het reviseren van verbrandingsmotoren en/of onderdelen daarvan in de ruimste zin;
- b. uitsluitend of in hoofdzaak het elektrotechnische scheepsinstallatiebedrijf wordt uitgeoefend;
- c. uitsluitend of in hoofdzaak rechtstreeks voor derden het bedrijf wordt uitgeoefend van het:
  1. wikkelen of herstellen van elektrotechnische machines en gebruiks- en verbruikstoestellen voor sterk- en zwakstroominstallaties (elektrotechnisch wikkelbedrijf);
  2. monteren en bedraden van elektrotechnische en elektronische apparatuur van bedienings-, schakel- en signaleringspanelen (elektrotechnisch paneelbouwbedrijf);
  3. demonteren, repareren, monteren, vervangen, wijzigen, onderhouden, gebruiksgereed opleveren van apparaten, installaties, toestellen, voorwerpen e.d. die elektrische energie afgeven, bewaren, gebruiken, meten, omzetten, overbrengen, schakelen, transformeren, verbruiken, verdelen, voortbrengen of waarneembaar maken (elektrotechnisch reparatiebedrijf);
- d. uitsluitend of in hoofdzaak werknemers ter beschikking worden gesteld als bedoeld in artikel 7: 690 B.W. van ondernemingen waarin uitsluitend of in hoofdzaak het bedrijf van be- en/of verwerken van metalen wordt uitgeoefend dan wel die op grond van de overige bepalingen van dit artikel worden geacht te behoren tot de Metalektro; echter, niet tot de

Metalektro worden geacht te behoren ondernemingen waarin uitsluitend het bedrijf van het ter beschikking stellen van werknemers van derden wordt uitgeoefend indien de betreffende onderneming:

- werknemers voor 25% of meer van de arbeidsuren van de in dienst zijnde werknemers ter beschikking stelt van derden die niet uitsluitend of in hoofdzaak het bedrijf van be- en/of verwerken van metalen uitoefenen dan wel niet op grond van de overige bepalingen van dit artikel worden geacht te behoren tot de Metalektro;
- én voor 15% of meer van het totale premieplichtige loon op jaarbasis werknemers ter beschikking stelt van derden op basis van uitzendovereenkomsten met uitzendbeding als bedoeld in artikel 7: 691 lid 2 B.W., zoals laatstelijk nader gedefinieerd in Bijlage 1, behorend bij artikel 5.1 van de Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Financiën van 2 december 2005, Directie Sociale Verzekeringen, SV/F&W/05/96420, ter uitvoering van de Wet financiering sociale verzekeringen (Regeling Wfsv), gepubliceerd in de Staatscourant nummer 242 van 13 december 2005. De onderneming heeft aan dit criterium voldaan indien en voor zover dit door de uitvoeringsinstelling (Belastingdienst), die voor de sociale verzekeringen is belast met het indelen van ondernemingen bij sectoren, als zodanig is vastgesteld;

- én geen onderdeel uitmaakt van een groep van ondernemingen die geacht wordt te behoren tot de Metalektró;
  - én geen door werkgevers- en werknemers (organisatie(s)) tot stand gebrachte arbeidspool is;
- e. anders dan in hoofdzaak het bedrijf van het be- en/of verwerken van metalen en/of een of meer van de in 7 genoemde bedrijven wordt uitgeoefend en daarnaast anders dan in hoofdzaak werknemers ter beschikking worden gesteld als bedoeld in artikel 7: 690 B.W. van ondernemingen waarin uitsluitend of in hoofdzaak het bedrijf van be- en/of verwerken van metalen wordt uitgeoefend dan wel die op grond van de overige bepalingen van dit artikel worden geacht te behoren tot de Metalektró, indien in de betreffende onderneming het

grootste deel van het totale premieplichtige loon op jaarbasis wordt aangewend ten behoeve van deze activiteiten gezamenlijk.

Onder “vervaardigen” dient eveneens te worden verstaan het assembleren, monteren en samenstellen uit van derden betrokken onderdelen.

Ontwerpen en/of ontwikkelen wordt alleen dan tot de werkingssfeer geacht te behoren indien en voor zover dit plaatsvindt ten dienste van een of meer overige zelf te verrichten activiteiten als onder a tot en met d omschreven.

Onder ontwerpen, ontwikkelen wordt verstaan, uitgaande van een programma van eisen, het omzetten van dit programma in een technische specificatie, waaronder mede wordt verstaan schets, blauwdruk of prototype, enz.

---

## Toelichting bij 6:

De werkzaamheden in een onderneming vallen in hoofdzaak onder de Metalektró, indien het aantal overeengekomen arbeidsuren dat de in dienst zijnde werknemers direct en indirect betrokken zijn bij de werkzaamheden zoals vermeld onder a tot en met e meer dan 50% bedraagt van het totaal aantal met alle in dienst zijnde werknemers overeengekomen arbeidsuren.

---

7. Ongeacht het aantal arbeidsuren gedurende welke in de regel per week door bij die ondernemingen in dienst zijnde werknemers werkzaamheden worden verricht, worden, behoudends het bepaalde in 6 tevens geacht tot de Metalektró te behoren ondernemingen waarin uitsluitend of in hoofdzaak een of meer van de volgende bedrijven worden uitgeoefend:
- a. het walsen van staal;
  - b. het ijzer- en staalgietbedrijf;
  - c. het ontwerpen, ontwikkelen, vervaardigen en/of herstellen van vliegtuigen;
  - d. het ontwerpen, ontwikkelen, vervaardigen en/of herstellen van liften.

Onder “vervaardigen” dient eveneens te worden verstaan het assembleren, monteren en samenstellen uit van derden betrokken onderdelen.

Ontwerpen en/of ontwikkelen wordt alleen dan tot de werkingssfeer geacht te behoren indien en voor zover dit plaatsvindt ten dienste van een of meer

overige zelf te verrichten activiteiten als onder a tot en met d omschreven.

Onder ontwerpen, ontwikkelen wordt verstaan, uitgaande van een programma van eisen, het omzetten van dit programma in een technische specificatie, waaronder mede wordt verstaan schets, blauwdruk of prototype, enz.

---

## Toelichting bij 7:

In ondernemingen wordt in hoofdzaak één van de onder a tot en met d vermelde bedrijven uitgeoefend, indien het aantal overeengekomen arbeidsuren dat de in dienst zijnde werknemers direct en indirect betrokken zijn bij de werkzaamheden van dat bedrijf meer dan 50% bedraagt van het totaal aantal met alle in dienst zijnde werknemers overeengekomen arbeidsuren.

---

8. Niet onder de werkingssfeer van deze overeenkomst ressorteren ondernemingen, die weliswaar onder de omschrijving van 7 vallen, doch waarop met goedkeuring van de daartoe bevoegde instantie een (algemeen verbindend verklaarde) collectieve arbeidsovereenkomst of regeling van arbeidsvoorwaarden in de Metaal en Technische Bedrijfstakken (MTB) van toepassing is.

9. Een onderneming, die in verband met het aantal arbeidsuren van haar werknemers behoort tot de Metalektro, behoort, indien het bedoeld aantal arbeidsuren per week in de onderneming, rekening houdende met het in de bedrijfstak geldende normale aantal arbeidsuren, gedurende een ononderbroken periode van onderscheidenlijk 3, 2, of 1 jaar, te rekenen vanaf 1 januari van enig jaar, minder heeft bedragen dan onderscheidenlijk

1200, 800 of 400, na afloop van die periode, met inachtneming van het hierna in 10 bepaalde, tot het metaalbewerkingsbedrijf.\*\*

\*\* Als bedoeld in artikel 77, eerste lid van het besluit van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 14 december 1983 (Stcrt 1983, 246).

10. De in 9 bedoelde onderneming behoort tot het metaalbewerkingsbedrijf met ingang van de eerste dag van het eerstvolgende kalenderjaar aanvangende na afloop van de hiervoor onder 9 genoemde perioden.

11. Ondernemingen waarvan de bedrijfsuitoefening uitsluitend of in hoofdzaak behoort tot de in 6 genoemde takken van bedrijf waarop het tot 1 januari 1985 geldende criterium van het aantal werknemers van toepassing is en die zijn ingeschreven bij de sector Metaalindustrie of de sector Elektrotechnische Industrie (voorheen

Bedrijfsvereniging voor de Metaalindustrie en de Elektrotechnische Industrie), doch waarbij op of voor genoemde datum gelet op dat criterium aansluiting bij de Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid (thans de sector Metaal en Technische Bedrijfstakingen) had moeten plaatsvinden, worden geacht te behoren tot de Metalektro.

12. In geval van rechtsopvolging van een onderneming als hiervoor in 9 en 11 bedoeld, wordt voor de toepassing van het in 9 en 11 bepaalde aangenomen dat sprake is van eenzelfde aansluiting.

13. Indien een onderneming als bedoeld in 11 in het kader van het bepaalde bij of krachtens de Regeling Wfsv (Wet financiering sociale verzekeringen) van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Financiën van 2 december 2005, Directie Sociale Verzekeringen, Nr. SV/F&W/05/96420, gepubliceerd in de Staatscourant nummer 242 van 13 december 2005, overgaat naar de sector Metaal en Technische Bedrijfstakingen behoort die onderneming met ingang van dezelfde datum tot het metaalbewerkingsbedrijf.

14. Een onderneming, die in verband met het aantal arbeidsuren van haar werknemers behoort tot het metaalbewerkingsbedrijf, behoort, indien het bedoeld aantal arbeidsuren per week in de onderneming, rekening houdende met het in de bedrijfstak geldende normale aantal arbeidsuren, gedurende een ononderbroken periode van onderscheidenlijk 3, 2 en 1 jaar, te rekenen vanaf 1 januari van enig jaar, ten minste heeft bedragen onderscheidenlijk 1200, 2000 of 3000, na afloop van die periode, met inachtneming van het hierna in 15 bepaalde, tot de Metalektro.

15. De in 14 bedoelde onderneming behoort tot de Metalektro met ingang van de eerste dag van het eerstvolgende kalenderjaar aanvangende na afloop van de hiervoor in 14 genoemde perioden.

16. Ondernemingen waarvan de bedrijfsuitoefening uitsluitend of in hoofdzaak behoort tot de in 6 genoemde takken van bedrijf waarop het tot 1 januari 1985 geldende criterium van het aantal werknemers van toepassing is en die zijn ingeschreven bij de sector Metaal en Technische Bedrijfstakingen (MTB) (voorheen Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid), doch waarbij op of voor genoemde datum gelet op dat criterium aansluiting bij de Bedrijfsvereniging voor de Metaalindustrie en de Elektrotechnische Industrie (thans de sector Metaalindustrie en de sector Elektrotechnische Industrie) had moeten plaatsvinden, worden geacht te behoren tot het metaalbewerkingsbedrijf.

17. In geval van rechtsofvolgving van een onderneming als hiervoor in 14 en 16 bedoeld, wordt voor de toepassing van het in 14 en 16 bepaalde aangenomen dat sprake is van een zelfde aansluiting.
18. Indien een onderneming als bedoeld in 16 in het kader van het bepaalde bij of krachtens de Regeling Wfsv (Wet financiering sociale verzekeringen) van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Financiën van 2 december 2005, Directie Sociale Verzekeringen, Nr. SV/F&W/05/96420, gepubliceerd in de Staatscourant nummer 242 van 13 december 2005, overgaat naar de sector Metaalindustrie of de sector Elektrotechnische Industrie behoort die onderneming met ingang van dezelfde datum tot de Metalektro.
19. De Commissie Werkingssfeer\* ziet toe op de toepassing van de met betrekking tot de indeling en de overgang van ondernemingen in 6 en 9 tot en met 18 gestelde regelen.
- \* De Commissie Werkingssfeer is samengesteld door de Stichting Raad van Overleg in de Metalektro en de Stichting Vakraad Metaal en Techniek.  
Het secretariaat van de Commissie Werkingssfeer is gevestigd: Postbus 93235, 2509 AE Den Haag, telefoon 070-3160325. In de commissie hebben tevens zitting, het Pensioenfonds van de Metalektro (PME) en het Pensioenfonds Metaal en Techniek (PMT).
20. Deze overeenkomst is niet van toepassing op arbeidsovereenkomsten met werknemers die werkzaam zijn in lithografische afdelingen van ondernemingen in de Metalektro en daar grafische vakarbeid verrichten voor zo ver deze werknemers onder de cao Grafimedia vallen.
21. Deze overeenkomst is niet van toepassing op arbeidsovereenkomsten met werknemers die een functie vervullen boven het niveau van de in deze overeenkomst opgenomen salarisgroepen. In afwijking van het bepaalde in de vorige volzin zijn paragrafen 6.1 en 6.2 ook van toepassing op werknemers die een functie vervullen boven dat niveau met uitzondering van de bestuurders van de onderneming en de functionarissen die rechtstreeks bij het bepalen van het ondernemingsbeleid zijn betrokken.
22. Deze overeenkomst is niet van toepassing op: Nedtrain B.V. te Utrecht, Rollepaal B.V. te Dedemsvaart, Océ Technologies B.V. te Venlo, NXP Semiconductors Netherlands B.V. te Nijmegen en Eindhoven en Philips en de met deze vennootschap in concernverband verbonden ondernemingen. De Raad van Overleg in de Metalektro kan te allen tijde deze overeenkomst wel van toepassing verklaren op deze ondernemingen indien de grond voor het uitzonderen van de toepassing vervalt. Tijdens de looptijd van deze overeenkomst kan de Raad van Overleg in de Metalektro (bepalingen van) deze overeenkomst desgevraagd niet van toepassing verklaren op andere ondernemingen.

Een gemotiveerd schriftelijk verzoek tot dispensatie van (bepalingen van) deze overeenkomst dient te worden ingediend bij de ROM (Postbus 407, 2260 AK te Leidschendam). De ROM zal dit verzoek behandelen met inachtneming van het reglement dispensatie. Dit reglement is opgenomen als [bijlage B](#) van deze overeenkomst.



# Bijlage B. Reglement Dispensatie (als bedoeld onder lid 22 bijlage A. Werkings sfeer)

## Artikel 1

1. De ROM doet uitspraak over een verzoek tot dispensatie als bedoeld in onder lid 22 van [bijlage A](#) Werkings sfeer.
2. De werkgroep Werkings sfeer van de ROM adviseert de ROM over een ingediend dispensatieverzoek.
2. Het verzoek wordt schriftelijk ingediend bij het secretariaat van de ROM (Postbus 407, 2260 AK Leidschendam).
3. Het verzoek dient ten minste te bevatten:
  - a. de naam en het adres van de verzoeker;
  - b. de ondertekening door verzoeker;
  - c. een nauwkeurige beschrijving van de aard en het bereik van het dispensatieverzoek;
  - d. de motivering van het verzoek;
  - e. de dagtekening.

## Artikel 2

1. De werkgroep Werkings sfeer bestaat uit één lid van de ROM van werkgeverszijde en één lid van de ROM van werknemerszijde.
2. De leden van de werkgroep Werkings sfeer worden benoemd door de ROM.

## Artikel 3

1. Een verzoek tot dispensatie van (bepalingen van) deze overeenkomst kan worden ingediend door een werkgever of groep van werkgevers. Uit het verzoek moet duidelijk blijken of het verzoek mede namens één of meer verenigingen van werknemers wordt gedaan.

## Artikel 4

1. Na ontvangst van het verzoek wordt door het secretariaat van de ROM binnen twee weken beoordeeld of het verzoek in behandeling kan worden genomen. Indien nodig krijgt verzoeker de gelegenheid om het verzoek aan te vullen.
2. Een verzoek wordt in behandeling genomen nadat de verstrekte informatie voldoende is voor de beoordeling van het verzoek.

## Artikel 5

1. De verzoeker ontvangt bericht van het in behandeling nemen van het verzoek. Nadat het verzoek in behandeling is genomen, wordt de beslissing op het verzoek binnen 2 maanden genomen.
2. De termijn bedoeld in het eerste lid kan met hoogstens 2 maanden worden verlengd, indien naar het oordeel van de ROM resp. de werkgroep Werkingssfeer aanvullende informatie nodig is voor de beoordeling van het verzoek. De verzoeker krijgt binnen die termijn 2 weken voor het overleggen van de aanvullende informatie.

## Artikel 6

1. De beslissing van de ROM wordt met redenen omkleed.
2. Bij de beslissing op het verzoek zal de ROM beoordelen of er (tijdelijk) sprake is van bijzondere omstandigheden, zoals de continuïteit van de onderneming en/of de daarmee verband houdende werkgelegenheid in de onderneming, op grond waarvan het gerechtvaardigd is dat deze overeenkomst (of bepalingen daarvan) niet onverkort wordt toegepast.
3. Het secretariaat van de ROM zendt zo spoedig mogelijk de schriftelijke beslissing aan verzoeker.

## Artikel 7

Door de ROM worden aan derden geen mededelingen gedaan over een ingediend dispensatieverzoek.

## Artikel 8

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de ROM.

# Bijlage C

## Tabel A: HP-cao, van nieuwe naar oude nummering

In de linkerkolom de nummering van de HP-cao 2018/2020; in de rechter-kolom de overeenkomstige artikelen van de HP-cao 2015/2018 in het cao-boekje van mei 2016.

Nw. nr.	Titel	Oud artikel
<b>1.</b>	<b>Arbeidsovereenkomst</b>	
1.1	Sollicitatie	2
1.2	Begin van de arbeidsovereenkomst	3, 19
1.3	Voorafgaande uitzendrelaties	4
1.4	Aanpassing van de arbeidsduur	22
1.5	Voltijd en deeltijd	1, 4
1.6	Periodiek medisch onderzoek	52
1.7	Einde van de arbeidsovereenkomst	7, 38
<b>2.</b>	<b>Werktijden</b>	
2.1	Dienstrooster	24, 26, 27, 28
2.2	Tijdelijk vierdaagse werkweek	23
<b>3.</b>	<b>Inkomen</b>	
3.1	Functie-indeling	8
3.2	Salarisaanpassingen in deze cao-periode	9
3.3	Toeslagen en vergoedingen	10
3.4	Inkomen bij arbeidsongeschiktheid	11
3.5	Inkomen bij werkloosheid tijdens dienstverband	42
3.6	Pensioen	3, 15
3.7	Uitkering bij overlijden	18
<b>4.</b>	<b>Feestdagen, roostervrij, verzuim en verlof</b>	
4.1	Feestdagen	39

Nw. nr.	Titel	Oud artikel
4.2	Vrije roosteruren	21, 29, 37
4.3	Ander gebruik van vakantie, vrije roosteruren en overuren	16, 30, 31, 32, 41
4.4	Kort verzuim	40
4.5	Bijzonder verzuim	33
4.6	Vakbondsverlof	49
<b>5.</b>	<b>Opleiden en ontwikkelen</b>	
5.1	Werken aan duurzame inzetbaarheid	principeakkoord 2018-2020
5.2	Loopbaangesprek	principeakkoord 2018-2020
5.3	Opleidingsdagen	3.12
5.4	Studiekostenregeling	3.13
5.5	Erkenning Verworven Competenties (EVC)	3.14
5.6	Generatiepact	principeakkoord 2018-2020
<b>6.</b>	<b>Aanvullende bepalingen</b>	
6.1	Sociaal Fonds	45
6.2	Raad van Overleg in de Metalektro	53
6.3	Bescherming personeelsvertegenwoordigers	43
6.4	Vakbondswerk in de onderneming	48
6.5	Vakbondscontributie	17
6.6	Inschakeling organisatiebureau, fusie en bedrijfssluiting	44
6.7	Uitzendbureaus	50
6.8	Niet in dienst zijnde werknemers	51
<b>7.</b>	<b>Over de cao en cao-partijen</b>	
7.1	Looptijd cao	1.3, 54
7.2	Werkings sfeer	1.2
7.3	Definities / Definities	1.1, 7, 9, 20, 21, 25
7.4	Afwijken van deze cao / flexibilisering	5
7.5	Afwijken in een MB-cao	6
7.6	Geschillen	46
7.7	Bemiddeling	47

## Tabel B: HP-cao, van oude naar nieuwe nummering

In de linkerkolom de artikelnummers van de HP-cao 2015/2018 (cao-boekje mei 2016); in de rechterkolom de vindplaatsen in de HP-cao 2018/2020.

<i>Cao</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>HP Cao 2018/2020</i>
1.1	Definities	7.3
1.2	Werkings sfeer	7.2
1.3	Geen nawerking eerdere cao's	7.1.2
1.4	Deeltijd	1.5
2.	Sollicitatie	1.1
3.	Bevestiging van aanstelling	1.2
4.	Voorafgaande uitzendrelaties	1.3
5.	Gunstiger bepalingen	7.4
6.	MB-cao	7.5
7.	Einde arbeidsovereenkomst	1.7
8.	Indeling van functies	3.1
9.	Salarissen	3.2
10.	Andere inkomensbestanddelen	3.3.1
11.	Uitkering bij arbeidsongeschiktheid	3.4.1 - 3.4.4
12.	WGA-hiaatverzekering	3.4.6
13.	WIA-bodemverzekering	3.4.7
14.	Gedifferentieerde WGA-premie	3.4.5
15.	Pensioen	3.6
16.	Levensloopregeling en verlof	4.3.4
17.	Vakbondscontributie	6.5
18.	Overlijdensuitkering	3.7
19.	Nevenbedingen	1.2.3
20.	Begrippen arbeidsduur	7.3
21.	Aanpassing aantal roostervrije uren	4.2.1
22.	Aanpassing individuele arbeidsduur	1.4

<i>Cao</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>HP Cao 2018/2020</i>
23.	Vrije dagen	2.2
24.	Aanpassing arbeidsduur werktijdregeling	2.1.2
25.	Begrippen werktijden	7.3
26.	Arbeidstijdenwet	2.1.2
27.	Vaststelling dienstrooster	2.1.1
28.	Nadere regels vaststelling dienstrooster	2.1.1
29.	Vaststelling vrije roostertijden	4.2.1 - 4.2.2
30.	Tijdsparen	4.3.2
31.	Tijd verkopen of sparen	4.3.3
32.	Tijdspareregeling	4.3.1
33.	Bijzonder verzuim	4.5
34.	Opleidingsdagen	5.1
35.	Studiekostenregeling	5.2
36.	EVC	5.3
37.	Niet genoten vrije roosteruren	4.2.3
38.	Vrije roostertijd	1.7.3
39.	Feestdagen	4.1 en 7.3
40.	Kort verzuim	4.4
41.	Kopen van dagen	4.3.3
42.	Uitkering bij werkloosheid enz.	3.5
43.	Bescherming personeelsvertegenwoordigers	6.3
44.	Fusie, reorganisatie enz.	6.6
45.	Sociaal Fonds	6.1
46.	Behandeling van geschillen	7.6
47.	Bemiddelingsprocedure	7.7
48.	Vakbondswerk in de onderneming	6.4
49.	Bijzonder verlof vakbondsleden	4.6
50.	Uitzendbureaus	6.7
51.	Niet in dienst zijnde werknemers	6.8
52.	Aanbeveling	1.6
53.	Secretariaatskosten op bedrijfstakniveau	6.2
54.	Looptijd van de overeenkomst	7.1









**AANVULLENDE  
CAO METALEKTRO  
SYSTEEM VOOR  
ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN  
2018/2020**

# Cao-partijen

## Deze cao is overeengekomen door:

1. FME, ondernemersorganisatie voor de technologische industrie, hierna te noemen de werkgeversorganisatie en
2. FNV Metaal,
3. CNV Vakmensen,
4. De Unie,  
de partijen 2 tot en met 4, gezamenlijk te noemen de vakbonden.

## Overwegende

- dat zij overeenstemming hebben bereikt over het Integraal Systeem van Functiewaardering (ISF) en over het Systeem voor Arbeidsomstandigheden (SAO),
- dat met ingang van 1 januari 2008 ISF in plaats van de functielijst wordt opgenomen in de Basis-cao,
- dat voor ondernemingen welke willen overgaan tot toepassing van SAO een aantal aanvullende bepalingen geldt, hebben de navolgende aanvullende overeenkomst gesloten.

# Inleiding

1. Voor de toepassing van deze overeenkomst wordt onder “de cao” verstaan de Collectieve Arbeidsovereenkomst in de Metalektro 2018/2020.
2. Partijen gaan er van uit dat de nieuw ontworpen systemen ISF en SAO tezamen de meest geëigende waarderingssystemen vormen voor de bedrijfstak en de daarin ingedeelde ondernemingen. Zij bevelen derhalve de werkgevers aan op SAO over te gaan.
3. Het ISF en/of SAO is tot stand gebracht teneinde de beschikking te hebben over een integraal toepasbaar hulpmiddel ten behoeve van een zo objectief mogelijke rangordebepaling van functies en arbeidsomstandigheden voorkomende in ondernemingen in de Metalektro.  
Het ISF en/of SAO komt in de plaats van de Metaal-methode van werkclassificatie en het Systeem van functieclassificatie voor administratief-, technisch- en toezichhoudend personeel (het FC-systeem).
4. Teneinde te voorkomen dat de nominale rechten van degenen, die thans in de Metalektro werkzaam zijn onder de werkingssfeer van de cao vallen, worden aangetast, hebben partijen overeenstemming bereikt over een aantal garantiebepalingen.
5. De nieuwe trappen van indeling van het SAO zijn opgenomen in [bijlage A](#), welke wordt geacht deel uit te maken van deze overeenkomst.
6. De tussen partijen gemaakte afspraken inzake systeemhouderschap en procedures rondom de invoering en toepassing van het systeem zijn opgenomen in [bijlage F](#) van de cao, welke wordt geacht deel uit te maken van deze overeenkomst.



## Artikel 1 – Arbeidsomstandigheden

Een onderneming die werkt met het SAO voor honorering van bezwarende arbeidsomstandigheden zal hierbij het gestelde in de volgende artikelen in acht nemen.

## Artikel 2 – Trappen van arbeidsomstandigheden

1. De in een onderneming voorkomende arbeidsomstandigheden worden gerangschikt in een arbeidsomstandighedenlijst en ingedeeld in één der trappen 0, 1, 2 of 3.
2. De indeling van de arbeidsomstandigheden geschiedt met behulp van het SAO (Systeem voor Arbeidsomstandigheden).

## Artikel 3 – Arbeidsomstandighedenlijst

1. De arbeidsomstandigheden met hun trappen worden vastgelegd in een eigen lijst van de onderneming\*.

2. Bij toepassing van het SAO zal de indeling van de arbeidsomstandigheden met hun trappen plaatsvinden nadat door de systeemhouder de door de onderneming opgestelde arbeidsomstandighedenlijst\* is goedgekeurd.
3. Nadat de arbeidsomstandighedenlijst\* van de onderneming door de systeemhouder is goedgekeurd deelt de werkgever de in de onderneming voorkomende arbeidsomstandigheden in trappen in na overleg met de ondernemingsraad.

\* Deze lijst kan zijn een arbeidsomstandighedenlijst waarin zijn opgenomen de omstandigheden van alle in de functielijst voorkomende functies of een sleutelarbeidsomstandighedenlijst, een en ander met indeling in trappen.

## Artikel 4 – Indeling van de werknemers

De werkgever deelt de arbeidsomstandigheden van de werknemers in de trappen van arbeidsomstandigheden in op grond van de in hun functies voorkomende arbeidsomstandigheden.

## Artikel 5 – Arbeidsomstandighedentoeslagen

- Indien wordt gewerkt onder arbeidsomstandigheden waaraan de trap 1, 2 of 3 is toegekend zal daarvoor ten minste een toeslag worden toegekend van:

### A. Per 1 februari 2019:

<i>Voor werknemers van</i>			
	<i>trap 1</i>	<i>trap 2</i>	<i>trap 3</i>
16/17 jaar	€ 16,27 per maand	€ 32,56 per maand	€ 65,13 per maand
18/19 jaar	€ 21,71 per maand	€ 43,43 per maand	€ 86,85 per maand
20/21 jaar	€ 27,17 per maand	€ 54,25 per maand	€ 108,54 per maand
22 jaar	€ 29,83 per maand	€ 59,71 per maand	€ 119,38 per maand
23 jaar en ouder	€ 32,56 per maand	€ 65,13 per maand	€ 130,25 per maand

### B. Per 1 augustus 2019:

<i>Voor werknemers van</i>			
	<i>trap 1</i>	<i>trap 2</i>	<i>trap 3</i>
16/17 jaar	€ 16,52 per maand	€ 33,06 per maand	€ 66,14 per maand
18/19 jaar	€ 22,05 per maand	€ 44,10 per maand	€ 88,20 per maand
20 /21 jaar	€ 27,59 per maand	€ 55,09 per maand	€ 110,22 per maand
22 jaar	€ 30,29 per maand	€ 60,64 per maand	€ 121,23 per maand
23 jaar en ouder	€ 33,10 per maand	€ 66,22 per maand	€ 132,43 per maand

### C. Per 1 januari 2020:

<i>Voor werknemers van</i>			
	<i>trap 1</i>	<i>trap 2</i>	<i>trap 3</i>
16/17 jaar	€ 17,03 per maand	€ 34,08 per maand	€ 68,18 per maand
18/19 jaar	€ 22,73 per maand	€ 45,46 per maand	€ 90,93 per maand
20/21 jaar	€ 28,44 per maand	€ 56,79 per maand	€ 113,63 per maand
22 jaar	€ 31,23 per maand	€ 62,51 per maand	€ 124,98 per maand
23 jaar en ouder	€ 34,21 per maand	€ 68,44 per maand	€ 136,87 per maand

De aanpassing van de arbeidsomstandigheden-toeslagen geschiedt op dezelfde datum als waarop de verhoging van het functiesalaris in verband met de leeftijd plaatsvindt.

2. Voor werknemers met een dienstverband in deeltijdarbeid gelden de in 1 aangegeven bedragen naar evenredigheid.

3. Indien bepaalde bezwarende omstandigheden zich onregelmatig, incidenteel of op niet voorspelbare tijdstippen voordoen, zullen deze arbeidsomstandigheden worden gehonoreerd door een aanvullende toeslag gedurende de tijd dat onder deze omstandigheden wordt gewerkt boven de eventueel bestaande toeslag, welke geldt voor de gemiddelde voorkomende werksituatie.

---

### Toelichting:

Bij de vaststelling van de mate waarin sprake is van het werken onder bezwarende arbeidsomstandigheden wordt uitgegaan van de gemiddelde werksituatie. Indien sprake is van onregelmatige incidentele of niet voorspelbare arbeidsomstandigheden, zullen deze bij de vaststelling van het gemiddelde niveau van de bezwarende arbeidsomstandigheden niet worden meegewaardeerd. In dussdanig geval zullen deze arbeidsomstandigheden door een aanvullende toeslag boven de eventueel bestaande toeslag worden gehonoreerd.

---

## Artikel 6 – Toeslagsysteem bezwarende arbeidsomstandigheden

1. a. Indien in een onderneming wordt gewerkt met een systeem voor honorering van bezwarende arbeidsomstandigheden ex artikel 5, zal dat geschieden met behulp van SAO en hierbij het gestelde in artikel 3 leden 2 en 3 en artikel 4 in acht worden genomen.  
b. Het gestelde in artikel 5 leden 1 en 2 zal ten minste van toepassing zijn.
2. a. Bij invoering, resp. ingrijpende wijziging van een systeem voor honorering van bezwarende arbeidsomstandigheden, zal in een vroegtijdig stadium overleg worden gepleegd tussen werkgever, w.v. en v.v.  
De arbeidsomstandighedentoeslagen zullen worden gebaseerd op de in de onderneming bestaande betalingsniveaus.  
b. Ten behoeve van het overleg tussen werkgever, w.v. en v.v. zal de onderneming de nodige gegevens verstrekken.

### Overgangsbepaling

Indien, als gevolg van toepassing van SAO, een salarissysteem en een systeem van honorering van bezwarende arbeidsomstandigheden wordt ingevoerd resp. gewijzigd, zal dit in overleg tussen werkgever, v.v. en w.v. plaatsvinden.

## Artikel 7 – Garantie bij invoering van SAO

1. Indien bij invoering van SAO de som van de maandverdienste\* en de arbeidsomstandighedentoeslag minder bedraagt dan de som van de oorspronkelijke maandverdienste\*, en een eventuele toeslag voor bezwarende omstandigheden, zal de laatst vermelde som worden gegarandeerd.
2. In afwijking van het gestelde in lid 1 zal voor werknemers van 55 jaar en ouder de oorspronkelijke maandverdienste\*, vermeerderd met een eventuele toeslag voor bezwarende omstandigheden, worden aangepast aan de algemene salarismutaties, overeengekomen bij de cao.
3. Indien bij de invoering van SAO en zolang het salaris\* minder bedraagt dan het oorspronkelijke salaris\* zal voor de vaststelling van de aan het salaris gekoppelde arbeidsvoorwaarden worden uitgegaan van het oorspronkelijke salaris.

\* zie definities 7.3 van de Basis-cao.



## Artikel 8 – Wijziging trappen arbeidsomstandigheden

1. Voor de werknemer die een functie gaat verrichten waaraan een hogere trap voor arbeidsomstandigheden is verbonden geldt de bij die hogere trap behorende toeslag vanaf het moment dat hij deze functie uitoefent.
2. Voor de werknemer beneden de 45 jaar, die een functie gaat vervullen resp. werkzaamheden gaat verrichten waaraan een lagere trap voor arbeidsomstandigheden is verbonden, blijft gedurende de periode die door de werkgever als opzegtermijn in acht zou moeten worden genomen indien hij het dienstverband had willen beëindigen, de toeslag gehandhaafd die hij verdiende op grond van de trap voor de arbeidsomstandigheden, waaronder hij laatstelijk werkzaam was. Voor de bepaling van de termijn, waarover deze toeslag moet worden doorbetaald, dient te worden uitgegaan van de tijd waarin de betrokken werknemer onafgebroken onder deze arbeidsomstandigheden heeft gewerkt, te rekenen vanaf het tijdstip waarop de SAO-toeslagen zijn ingevoerd.
3. Voor de werknemer van 45 jaar en ouder, die een functie gaat vervullen resp. werkzaamheden gaat verrichten waaraan een lagere trap voor arbeidsomstandigheden is verbonden, blijft gedurende een periode gelijk aan tweemaal de periode die door de werkgever als opzegtermijn in acht zou moeten worden genomen indien hij het dienstverband had willen beëindigen, de toeslag

gehandhaafd die hij verdiende op grond van de trap voor de arbeidsomstandigheden, waaronder hij laatstelijk werkzaam was. Voor de bepaling van de termijn, waarover deze toeslag moet worden doorbetaald, dient te worden uitgegaan van de tijd waarin de betrokken werknemer onafgebroken onder deze arbeidsomstandigheden heeft gewerkt, te rekenen vanaf het tijdstip waarop de SAO-toeslagen zijn ingevoerd.

4. Voor werknemers ouder dan 60 jaar, zal bij verlaging van de trap voor arbeidsomstandigheden, geen verlaging meer plaatsvinden.

## Artikel 9 – Vakantietoeslag

**Indien een werknemer op grond van artikel 2 leden 1 en 2 een arbeidsomstandighedentoeslag ontvangt, zal zijn vakantietoeslag worden verhoogd met een bedrag, gelijk aan 8% van de arbeidsomstandighedentoeslagen (ex. art. 5 lid 1) welke hij sinds 1 juli van het voorgaande kalenderjaar heeft verdiend. Ingeval in een onderneming reeds een systeem van honorering van bezwarende arbeidsomstandigheden wordt toegepast, zal deze bepaling gelden vanaf het tijdstip dat dit systeem is getoetst op de overeengekomen uitgangspunten van het SAO en de gelijkwaardigheid is vastgesteld.**

## Artikel 10 – Geen nawerking eerdere collectieve arbeidsovereenkomsten

Rechten voortvloeiend uit bepalingen van eerdere collectieve arbeidsovereenkomsten komen met de

inwerkintreding van deze cao te vervallen. In plaats daarvan gelden de rechten voortvloeiend uit de bepalingen van deze cao. De huidige cao heeft, voor zover deze mindere aanspraken geeft, voorrang op de voorgaande cao(en).

## **Artikel 11 – Looptijd van de overeenkomst**

Deze overeenkomst wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 juni 2018 en eindigt op 30 november 2020 zonder dat daarvoor opzegging nodig is.

# Ondertekening van de cao

Deze cao is overeengekomen en in viervoud getekend door:

Vereniging FME

Mr. I. Dezentjé Hamming-Bluemink (voorzitter)

Ir. A. Woudstra (directeur Business Solutions)

FNV

P. J. M. Bolster-Damen (landelijk bestuurder FNV Metaal)

Drs. J. van Stigt (landelijk bestuurder FNV Metaal)

CNV Vakmensen.nl

P.S. Fortuin (voorzitter)

L. H. E. Bezemer-Videler (bestuurder)

De Unie

R. Castelein (voorzitter)

A. H. Meeuwissen (senior belangenbehartiger)



# Bijlage A. van de aanvullende cao SAO

## Systeem voor Arbeidsomstandigheden (SAO) / Systeem voor Arbeidsomstandigheden (SAO)

**De trappen van de  
arbeidsomstandigheden en de  
daarbij behorende punten zijn:**

Trap 0: 0-19 punten

Trap 1: 20-39 punten

Trap 2: 40-59 punten

Trap 3: **60 punten of meer**





**CAO  
METALEKTRO  
ARBEIDSMARKT  
EN OPLEIDING  
2019/2021**

# Cao-Partijen

Deze cao is overeengekomen door:

1. FME, ondernemersorganisatie voor de technologische industrie, hierna te noemen de werkgeversorganisatie
- en
2. FNV Metaal,
  3. CNV Vakmensen,
  4. De Unie,
  5. VHP2,
- de partijen 2 tot en met 5, gezamenlijk te noemen de vakbonden.



# Inleiding

## Een leven lang leren

- Een leven lang leren is in de visie van cao-partijen van groot belang voor iedere onderneming en iedere werknemer in de Metalektro.
- Het draagt bij aan de continuïteit van de onderneming. Het biedt mogelijkheden om beter in te spelen op ontwikkelingen in de technologie, op de arbeidsmarkt en in de wereldeconomie. En ook de persoonlijke ontwikkeling van werknemers is ermee gediend.
- Ondernemingen hebben hier een eigen verantwoordelijkheid in, net als werknemers. Een goed samenspel is daarbij van essentieel belang. Net als een planmatig, toekomstgericht opleidingsbeleid, in samenhang met employability.

## Arbeidsmarkt en Opleiding

- Met de Cao A+O willen cao-partijen aan het bovenstaande een bijdrage leveren door:
  - het geven van voorlichting over opleidingen, employability en arbeidsmarkt, zowel aan ondernemingen als aan werknemers en
  - het verstrekken van subsidies aan werkgevers om opleidingen en scholing te stimuleren.

# 1. Uitvoering van de cao

## 1.1 Cao A+O, A+O Metalektro en ROM

- a. De Cao Metalektro: Arbeidsmarkt en Opleiding (verder te noemen 'Cao A+O' of 'deze cao') wordt uitgevoerd door de Stichting Arbeidsmarkt en Opleiding in de Metalektro (verder te noemen 'A+O Metalektro' of 'de stichting'). Cao-partijen hebben de stichting met dit doel opgericht.
- b. A+O Metalektro werkt binnen de kaders van (de werkingsfeer van) deze cao, de statuten van A+O Metalektro en het financieringsreglement opleiding van leerlingen en werknemers uit [bijlage C](#). De statuten van A+O Metalektro maken deel uit van deze cao.
- c. De Stichting Raad van Overleg in de Metalektro (ROM) is gerechtigd de taken uit te voeren die deze cao aan de ROM opdraagt.
- d. Het bestuur van A+O Metalektro mag afwijken van het financieringsreglement uit [bijlage C](#) van deze cao als:
  - bijzondere omstandigheden daar aanleiding toe geven en
  - de ROM daartoe heeft geadviseerd.

# 2. Premieheffing

## 2.1 Werkgeversbijdrage

- a. De werkgever is een bijdrage verschuldigd aan A+O Metalektro. In 2019 en 2020 bedraagt deze 0,2% van de in dat jaar voor de onderneming geldende Loonsom Wfsv.
- b. De loonsom Wfsv is hier het totaal van het loon zoals omschreven in artikel 16 van de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv).
- c. De ROM heft de werkgeversbijdrage en bepaalt het heffingsmoment.

## 2.2 Voorschot

- a. De werkgever is verplicht de ROM een voorschot op zijn bijdrage te betalen.
- b. Hij doet dit vóór een door de ROM vast te stellen datum, maar uiterlijk op 15 oktober van elk jaar.
- c. De ROM bepaalt de hoogte van het voorschot op basis van een redelijke schatting van de op die datum voor de onderneming geldende Loonsom Wfsv. De ROM heft het voorschot.
- d. De definitieve afrekening vindt plaats op uiterlijk 15 augustus van het daaropvolgende jaar.

## 2.3 Informatieplicht

De werkgever is verplicht de gegevens die noodzakelijk zijn voor de berekening van zijn (voorschot)bijdrage aan de ROM te verstrekken.

## 2.4 Te laat of niet betalen

- a. Als de werkgever zijn (voorschot)bijdrage niet op tijd betaalt, is hij vanaf de uiterste betaaldatum de dan geldende wettelijke rente verschuldigd.
- b. Zolang de werkgever zijn (voorschot)bijdrage niet heeft betaald, ontvangt hij geen vergoedingen van A+O Metalektro.

# 3. Over deze cao

## 3.1 Looptijd en relatie met eerdere cao's

- a. Deze cao geldt voor de periode van 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2021 en eindigt zonder dat daarvoor opzegging nodig is.
- b. Rechten die voortvloeien uit eerdere cao's komen met het in werking treden van deze cao te vervallen. In plaats daarvan gelden de rechten die voortvloeien uit deze cao. Deze cao heeft - voor zover deze mindere aanspraken geeft - voorrang op de voorgaande cao's.

## 3.2 Werkingssfeer

De bepalingen over de werkingssfeer zijn opgenomen in [bijlage A](#). Deze bijlage maakt onderdeel uit van deze cao.

## 3.3 Definities

### Werkgever

De natuurlijke persoon of rechtspersoon voor wie de werknemer pleegt te werken.

### Werknemer

Degene die:

- een arbeidsovereenkomst heeft in de zin van artikel 7: 610 van het Burgerlijk Wetboek of
- in aangenomen werk persoonlijk arbeid verricht, maar niet in de zelfstandige uitoefening van een bedrijf of beroep.

# Ondertekening van de cao

Deze cao is overeengekomen en in vijfvoud getekend door:

Vereniging FME

Mr. I. Dezentjé Hamming-Bluemink (voorzitter)

Ir. A. Woudstra (directeur Business Solutions)

FNV

P. J. M. Bolster-Damen (landelijk bestuurder FNV Metaal)

Drs. J. van Stigt (landelijk bestuurder FNV Metaal)

CNV Vakmensen.nl

P.S. Fortuin (voorzitter)

L. H. E. Bezemer-Videler (bestuurder)

De Unie

R. Castelein (voorzitter)

A. H. Meeuwissen (senior belangenbehartiger)

VHP 2

H.A. van Sprang (voorzitter)

Mr. J. Sauer (directeur / adviseur arbeidsverhoudingen)

# Bijlagen

## Bijlage A. Werkingssfeer behorende bij deze cao

1. Deze overeenkomst is van toepassing op de arbeidsovereenkomsten van werknemers in dienst van een werkgever in een onderneming in de Metalektror.
2. Een onderneming die activiteiten verricht als beschreven in 6 tot en met 7 valt onder de werkingssfeer van deze overeenkomst als in hoofdzaak Metalektror-activiteiten worden verricht.
3. Of in hoofdzaak activiteiten binnen de Metalektror worden verricht, wordt bepaald aan de hand van het aantal arbeidsuren dat door werknemers van de onderneming aan die activiteiten wordt besteed. Van "in hoofdzaak" is sprake als dat gewoonlijk meer dan 50% is van de in de onderneming met de werknemers overeengekomen arbeidsuren.
4. Tot de Metalektror-activiteiten behoren zowel de specifieke activiteiten genoemd in 6 tot en met 7 als werkzaamheden van werknemers die, in een al dan niet ondersteunende functie - waartoe mede wordt verstaan werknemers in de 'overhead' -, werkzaam zijn ten behoeve van die specifieke activiteiten.
5. Voor zover werknemers al dan niet in een ondersteunende functie - waartoe mede wordt verstaan werknemers in de 'overhead' - werkzaam zijn zowel ten behoeve van de Metalektror-activiteiten als ten behoeve van andere ondernemingsactiviteiten, wordt het aantal arbeidsuren van deze werknemers naar evenredigheid toegerekend aan de verschillende activiteiten van de onderneming.
6. Tot de 'Metalektror' behoren – voor zover niet genoemd in 7 en 8 – ondernemingen waarin, rekening houdende met het in de bedrijfstak geldende normale aantal arbeidsuren, in de regel gedurende ten minste 1200 uren per week door bij die onderneming in dienst zijnde werknemers als bedoeld in paragraaf 3.2 van deze overeenkomst\*, doch met inachtneming van het gestelde onder 9 t/m 18 en 22, werkzaamheden worden verricht en waarin:
  - a. uitsluitend of in hoofdzaak het bedrijf van be- en/of verwerken van metalen wordt uitgeoefend, waaronder onder meer wordt verstaan:

\* Zie beschikking van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 7 juni 1990 (Stcrt. 1990, 112).

1e het 3D-printen, aanleggen, assembleren, construeren, demonteren, draaien, emailleren, extruderen, forceren, frezen, gieten, herstellen, honen, kotteren, lasercladden, (laser) lassen, leppen, monteren, onderhouden (waaronder onder meer preventief), ontwerpen, ontwikkelen, persen, pletten, samenstellen, slopen, smeden, smelten, snijden, trekken, vervaardigen, verscheuren en/of vermalen, (vonk-)verspanen, walsen, zagen van metaal (waaronder onder meer te verstaan: aluminium, blik, brons, koper, lood, messing, staal, tin, ijzer, zink en legeringen of composities hiervan) of metalen voorwerpen, alles in de ruimste zin van het woord, zoals: apparaten, appendages, automaten, beelden, benzinepompen, beregeningsinstallaties, bliksemafleiders, blikwaren, bouten, brandkasten, bromfietsen, bruggen, buizen, capsules, containers niet zijnde carrosserieën, draad, draadnagels, drijfwerk, elektriciteitsmeters, elektroden, gaas, gasmeters, gemotoriseerde rijwielen, gereedschappen, haarden, instrumenten (waaronder optische apparaten), jaloezieën, kachels, ketels (o.a. voor centrale verwarming), kindervagens, klinknagels, knopen, kroonkurken, machines, matrassen, matrijzen, meters (o.a. gas-, elektriciteits-, water- en taximeters), meubelen, moeren, motoren, motorrijwielen, muziekinstrumenten, onderdelen, ovens, radiatoren, ramen, reservoirs, rolhekken,

rollend materieel, rolluiken, rijwielen, schaatsen, schepen (alle vaartuigen hoe dan ook genaamd en van welke aard ook), schroeven, schuifhekken, sierhekken, sluitingen, stempels, stoomketels, tanks, taximeters, toestellen, tuben, uurwerken, voorwerpen, watermeters, werktuigen (waaronder mede begrepen kracht- en arbeidswerktuigen, landbouwmachines, -tractoren en -werktuigen) en zonweringen;

- 2e het ontwerpen, ontwikkelen, vervaardigen en/of herstellen van apparaten, installaties, stoffen, toestellen, voorwerpen en dergelijke - dit alles ongeacht de aard van het materiaal-, die elektrische energie of haar componenten afgeven, bewaren, gebruiken, meten, omzetten, overbrengen, schakelen, transformeren, verbruiken, verdelen, voortbrengen of waarneembaar maken, zoals analyseapparatuur, bioreactoren, elektromotoren, elektrische huishoudelijke en industriële toestellen met en zonder elektrische bewegingskracht, elektrische ovens, fornuizen, apparatuur voor het elektrisch lassen en accumulators, producten dienende tot het ondergronds transport van elektrisch arbeidsvermogen (grondkabel), isolerend draad, installatiemateriaal (waaronder smeltveiligheden) en alle overige elektronische apparatuur daaronder begrepen elektro-medische toestellen, instrumenten en computers;
- 3e het staalblazen en/of zandstralen;
- 4e het verzinken en/of vertinnen, voor zover dit niet langs galvanotechnische weg geschiedt;

- 5e het reviseren van verbrandingsmotoren en/of onderdelen daarvan in de ruimste zin;
- b. uitsluitend of in hoofdzaak het elektrotechnische scheepsinstallatiebedrijf wordt uitgeoefend;
- c. uitsluitend of in hoofdzaak rechtstreeks voor derden het bedrijf wordt uitgeoefend van het:
1. wikkelen of herstellen van elektrotechnische machines en gebruiks- en verbruikstoestellen voor sterk- en zwakstroominstallaties (elektrotechnisch wikkelbedrijf);
  2. monteren en bedraden van elektrotechnische en elektronische apparatuur van bedienings-, schakel- en signaleringspanelen (elektrotechnisch paneelbouwbedrijf);
  3. demonteren, repareren, monteren, vervangen, wijzigen, onderhouden, gebruiksgereed opleveren van apparaten, installaties, toestellen, voorwerpen e.d. die elektrische energie afgeven, bewaren, gebruiken, meten, omzetten, overbrengen, schakelen, transformeren, verbruiken, verdelen, voortbrengen of waarneembaar maken (elektrotechnisch reparatiebedrijf);
- d. uitsluitend of in hoofdzaak werknemers ter beschikking worden gesteld als bedoeld in artikel 7: 690 B.W. van ondernemingen waarin uitsluitend of in hoofdzaak het bedrijf van be- en/of verwerken van metalen wordt uitgeoefend dan wel die op grond van de overige bepalingen van dit artikel worden geacht te behoren tot de Metalektró; echter, niet tot de Metalektró worden geacht te behoren ondernemingen waarin uitsluitend het bedrijf van het ter beschikking

- stellen van werknemers van derden wordt uitgeoefend indien de betreffende onderneming:
- werknemers voor 25% of meer van de arbeidsuren van de in dienst zijnde werknemers ter beschikking stelt van derden die niet uitsluitend of in hoofdzaak het bedrijf van be- en/of verwerken van metalen uitoefenen dan wel niet op grond van de overige bepalingen van dit artikel worden geacht te behoren tot de Metalektró;
  - én voor 15% of meer van het totale premieplichtige loon op jaarbasis werknemers ter beschikking stelt van derden op basis van uitzendovereenkomsten met uitzendbeding als bedoeld in artikel 7: 691 lid 2 B.W., zoals laatstelijk nader gedefinieerd in Bijlage 1, behorend bij artikel 5.1 van de Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Financiën van 2 december 2005, Directie Sociale Verzekeringen, SV/F&W/05/96420, ter uitvoering van de Wet financiering sociale verzekeringen (Regeling Wfsv), gepubliceerd in de Staatscourant nummer 242 van 13 december 2005. De onderneming heeft aan dit criterium voldaan indien en voor zover dit door de uitvoeringsinstelling (Belastingdienst), die voor de sociale verzekeringen is belast met het indelen van ondernemingen bij sectoren, als zodanig is vastgesteld;
  - én geen onderdeel uitmaakt van een groep van ondernemingen die geacht wordt te behoren tot de Metalektró;
  - én geen door werkgevers- en werknemers (organisatie(s)) tot stand gebrachte arbeidspool is;



e. anders dan in hoofdzaak het bedrijf van het be- en/of verwerken van metalen en/of een of meer van de in 7 genoemde bedrijven wordt uitgeoefend en daarnaast anders dan in hoofdzaak werknemers ter beschikking worden gesteld als bedoeld in artikel 7: 690 B.W. van ondernemingen waarin uitsluitend of in hoofdzaak het bedrijf van be- en/of verwerken van metalen wordt uitgeoefend dan wel die op grond van de overige bepalingen van dit artikel worden geacht te behoren tot de Metalektro, indien in de betreffende onderneming het grootste deel van het totale premieplichtige loon op jaarbasis wordt aangewend ten behoeve van deze activiteiten gezamenlijk.

Onder “vervaardigen” dient eveneens te worden verstaan het assembleren, monteren en samenstellen uit van derden betrokken onderdelen.

Ontwerpen en/of ontwikkelen wordt alleen dan tot de werkingssfeer geacht te behoren indien en voor zover dit plaatsvindt ten dienste van een of meer overige zelf te verrichten activiteiten als onder a tot en met d omschreven.

Onder ontwerpen, ontwikkelen wordt verstaan, uitgaande van een programma van eisen, het omzetten van dit programma in een technische specificatie, waaronder mede wordt verstaan schets, blauwdruk of prototype, enz.

---

### Toelichting bij 6:

De werkzaamheden in een onderneming vallen in hoofdzaak onder de Metalektro, indien het aantal overeengekomen arbeidsuren dat de in dienst zijnde werknemers direct en indirect betrokken zijn bij de werkzaamheden zoals vermeld in a t/m e meer dan 50% bedraagt van het totaal aantal met alle in dienst zijnde werknemers overeengekomen arbeidsuren.

---

7. Ongeacht het aantal arbeidsuren gedurende welke in de regel per week door bij die ondernemingen in dienst zijnde werknemers werkzaamheden worden verricht, worden, behoudens het bepaalde in 6 tevens geacht tot de Metalektro te behoren ondernemingen waarin uitsluitend of in hoofdzaak een of meer van de volgende bedrijven worden uitgeoefend:

- a. het walsen van staal;
- b. het ijzer- en staalgietbedrijf;
- c. het ontwerpen, ontwikkelen, vervaardigen en/of herstellen van vliegtuigen;
- d. het ontwerpen, ontwikkelen, vervaardigen en/of herstellen van liften.

Onder “vervaardigen” dient eveneens te worden verstaan het assembleren, monteren en samenstellen uit van derden betrokken onderdelen.

Ontwerpen en/of ontwikkelen wordt alleen dan tot de werkingssfeer geacht te behoren indien en voor zover dit plaatsvindt ten dienste van een of meer overige zelf te verrichten activiteiten als onder a tot en met d omschreven.

Onder ontwerpen, ontwikkelen wordt verstaan, uitgaande van een programma van eisen, het omzetten van dit programma in een technische specificatie, waaronder mede wordt verstaan schets, blauwdruk of prototype, enz.

---

### Toelichting bij 7:

In ondernemingen wordt in hoofdzaak één van de onder a tot en met d vermelde bedrijven uitgeoefend, indien het aantal overeengekomen arbeidsuren dat de in dienst zijnde werknemers direct en indirect betrokken zijn bij de werkzaamheden van dat bedrijf meer dan 50% bedraagt van het totaal aantal met alle in dienst zijnde werknemers overeengekomen arbeidsuren.

---

8. Niet onder de werkingssfeer van deze overeenkomst ressorteren ondernemingen, die weliswaar onder de omschrijving van 7 vallen, doch waarop met goedkeuring van de daartoe bevoegde instantie een (algemeen verbindend verklaarde) collectieve arbeidsovereenkomst of regeling van arbeidsvoorwaarden in de Metaal en Technische Bedrijfstakken (MTB) van toepassing is.

\*\* Als bedoeld in artikel 77, eerste lid van het besluit van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 14 december 1983 (Stcrt 1983, 246).

9. Een onderneming, die in verband met het aantal arbeidsuren van haar werknemers behoort tot de Metalektro, behoort, indien het bedoeld aantal arbeidsuren per week in de onderneming, rekening houdende met het in de bedrijfstak geldende normale aantal arbeidsuren, gedurende een ononderbroken periode van onderscheidenlijk 3, 2, of 1 jaar, te rekenen vanaf 1 januari van enig jaar, minder heeft bedragen dan onderscheidenlijk 1200, 800 of 400, na afloop van die periode, met inachtneming van het hierna in 10 bepaalde, tot het metaalbewerkingsbedrijf.\*\*

10. De in 9 bedoelde onderneming behoort tot het metaalbewerkingsbedrijf met ingang van de eerste dag van het eerstvolgende kalenderjaar aanvangende na afloop van de hiervoor onder 9 genoemde perioden.

11. Ondernemingen waarvan de bedrijfsuitoefening uitsluitend of in hoofdzaak behoort tot de in 6 genoemde takken van bedrijf waarop het tot 1 januari 1985 geldende criterium van het aantal werknemers van toepassing is en die zijn ingeschreven bij de sector Metaalindustrie of de sector Elektrotechnische Industrie (voorheen Bedrijfsvereniging voor de Metaalindustrie en de Elektrotechnische Industrie), doch waarbij op of voor genoemde datum gelet op dat criterium aansluiting bij de Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid (thans de sector Metaal en Technische

- Bedrijfstakken) had moeten plaatsvinden, worden geacht te behoren tot de Metalektro.
12. In geval van rechtsopvolging van een onderneming als hiervoor in 9 en 11 bedoeld, wordt voor de toepassing van het in 9 en 11 bepaalde aangenomen dat sprake is van eenzelfde aansluiting.
  13. Indien een onderneming als bedoeld in 11 in het kader van het bepaalde bij of krachtens de Regeling Wfsv (Wet financiering sociale verzekeringen) van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Financiën van 2 december 2005, Directie Sociale Verzekeringen, Nr. SV/F&W/05/96420, gepubliceerd in de Staatscourant nummer 242 van 13 december 2005, overgaat naar de sector Metaal en Technische Bedrijfstakken behoort die onderneming met ingang van dezelfde datum tot het metaalbewerkingsbedrijf.
  14. Een onderneming, die in verband met het aantal arbeidsuren van haar werknemers behoort tot het metaalbewerkingsbedrijf, behoort, indien het bedoeld aantal arbeidsuren per week in de onderneming, rekening houdende met het in de bedrijfstak geldende normale aantal arbeidsuren, gedurende een ononderbroken periode van onderscheidenlijk 3, 2 en 1 jaar, te rekenen vanaf 1 januari van enig jaar, ten minste heeft bedragen onderscheidenlijk 1200, 2000 of 3000, na afloop van die periode, met inachtneming van het hierna in 15 bepaalde, tot de Metalektro.
  15. De in 14 bedoelde onderneming behoort tot de Metalektro met ingang van de eerste dag van het eerstvolgende kalenderjaar aanvangende na afloop van de hiervoor in 14 genoemde perioden.
  16. Ondernemingen waarvan de bedrijfsuitoefening uitsluitend of in hoofdzaak behoort tot de in 6 genoemde takken van bedrijf waarop het tot 1 januari 1985 geldende criterium van het aantal werknemers van toepassing is en die zijn ingeschreven bij de sector Metaal en Technische Bedrijfstakken (MTB) (voorheen Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid), doch waarbij op of voor genoemde datum gelet op dat criterium aansluiting bij de Bedrijfsvereniging voor de Metaalindustrie en de Elektrotechnische Industrie (thans de sector Metaalindustrie en de sector Elektrotechnische Industrie) had moeten plaatsvinden, worden geacht te behoren tot het metaalbewerkingsbedrijf.
  17. In geval van rechtsopvolging van een onderneming als hiervoor in 14 en 16 bedoeld, wordt voor de toepassing van het in 14 en 16 bepaalde aangenomen dat sprake is van een zelfde aansluiting.
  18. Indien een onderneming als bedoeld in 16 in het kader van het bepaalde bij of krachtens de Regeling Wfsv (Wet financiering sociale verzekeringen) van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Financiën van 2 december 2005, Directie Sociale Verzekeringen, Nr. SV/F&W/05/96420, gepubliceerd in de Staatscourant nummer 242 van 13 december

2005, overgaat naar de sector Metaalindustrie of de sector Elektrotechnische Industrie behoort die onderneming met ingang van dezelfde datum tot de Metalektro.

19. De Commissie Werkingssfeer\* ziet toe op de toepassing van de met betrekking tot de indeling en de overgang van ondernemingen in 6 en 9 tot en met 18 gestelde regelen.

\* De Commissie Werkingssfeer is samengesteld door de Stichting Raad van Overleg in de Metalektro en de Stichting Vakraad Metaal en Techniek. Het secretariaat van de Commissie Werkingssfeer is gevestigd: Postbus 93235, 2509 AE Den Haag, telefoon 070-3160325. In de commissie hebben tevens zitting, het Pensioenfonds van de Metalektro (PME) en het Pensioenfonds Metaal en Techniek (PMT).

20. Deze overeenkomst is niet van toepassing op arbeidsovereenkomsten met werknemers die werkzaam zijn in lithografische afdelingen van ondernemingen in de Metalektro en daar grafische vakarbeid verrichten voor zo ver deze werknemers onder de cao Grafimedia vallen.

21. Deze overeenkomst is niet van toepassing op bestuurders van de onderneming en de functionarissen die rechtstreeks bij het bepalen van het ondernemingsbeleid zijn betrokken.

22. Deze overeenkomst is niet van toepassing op: Nedtrain B.V. te Utrecht, Rollepaal B.V. te Dedemsvaart, Océ Technologies B.V. te Venlo, NXP Semiconductors Netherlands B.V. te Nijmegen en Eindhoven en Philips en de met deze vennootschap in concernverband verbonden ondernemingen. De Raad van Overleg in de Metalektro kan te allen tijde deze overeenkomst wel van toepassing verklaren op deze ondernemingen indien de grond voor het uitzonderen van de toepassing vervalt. Tijdens de looptijd van deze overeenkomst kan de Raad van Overleg in de Metalektro (bepalingen van) deze overeenkomst desgevraagd niet van toepassing verklaren op andere ondernemingen.

Een gemotiveerd schriftelijk verzoek tot dispensatie van (bepalingen van) deze overeenkomst dient te worden ingediend bij de ROM (Postbus 407, 2260 AK te Leidschendam). De ROM zal dit verzoek behandelen met inachtneming van het reglement dispensatie. Dit reglement is opgenomen als [bijlage B](#) van deze overeenkomst.

# Bijlage B. Reglement Dispensatie (als bedoeld onder 22 bijlage A werkings sfeer)

## Artikel 1

1. De ROM doet uitspraak over een verzoek tot dispensatie als bedoeld onder 22 van [bijlage A](#) Werkingssfeer.
2. De werkgroep Werkingssfeer van de ROM adviseert de ROM over een ingediend dispensatieverzoek.

## Artikel 2

1. De werkgroep Werkingssfeer bestaat uit één lid van de ROM van werkgeverszijde en één lid van de ROM van werknemerszijde.
2. De leden van de werkgroep Werkingssfeer worden benoemd door de ROM.

## Artikel 3

1. Een verzoek tot dispensatie van (bepalingen van) deze overeenkomst kan worden ingediend door een werkgever of groep van werkgevers. Uit het verzoek moet duidelijk blijken of het verzoek mede namens één of meer verenigingen van werknemers wordt gedaan.

2. Het verzoek wordt schriftelijk ingediend bij het secretariaat van de ROM (Postbus 407, 2260 AK Leidschendam).
3. Het verzoek dient ten minste te bevatten:
  - a. de naam en het adres van de verzoeker;
  - b. de ondertekening door verzoeker;
  - c. een nauwkeurige beschrijving van de aard en het bereik van het dispensatieverzoek;
  - d. de motivering van het verzoek;
  - e. de dagtekening.

## Artikel 4

1. Na ontvangst van het verzoek wordt door het secretariaat van de ROM binnen twee weken beoordeeld of het verzoek in behandeling kan worden genomen. Indien nodig krijgt verzoeker de gelegenheid om het verzoek aan te vullen.
2. Een verzoek wordt in behandeling genomen nadat de verstrekte informatie voldoende is voor de beoordeling van het verzoek.

## Artikel 5

1. De verzoeker ontvangt bericht van het in behandeling nemen van het verzoek. Nadat het verzoek in behandeling is genomen, wordt de beslissing op het verzoek binnen 2 maanden genomen.
2. De termijn bedoeld in het eerste lid kan met hoogstens 2 maanden worden verlengd, indien naar het oordeel van de ROM resp. de werkgroep Werkingssfeer aanvullende informatie nodig is voor de beoordeling van het verzoek. De verzoeker krijgt binnen die termijn 2 weken voor het overleggen van de aanvullende informatie.

## Artikel 6

1. De beslissing van de ROM wordt met redenen omkleed.
2. Bij de beslissing op het verzoek zal de ROM beoordelen of er (tijdelijk) sprake is van bijzondere omstandigheden, zoals de continuïteit van de onderneming en/of de daarmee verband houdende werkgelegenheid in de onderneming, op grond waarvan het gerechtvaardigd is dat deze overeenkomst (of bepalingen daarvan) niet onverkort wordt toegepast
3. Het secretariaat van de ROM zendt zo spoedig mogelijk de schriftelijke beslissing aan verzoeker.

## Artikel 7

Door de ROM worden aan derden geen mededelingen gedaan over een ingediend dispensatieverzoek.

## Artikel 8

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de ROM.

# Bijlage C. Financieringsreglement opleiding van leerlingen en werknemers 2019 - 2021 (als bedoeld in par. 1.1 van deze cao)

## Artikel 1 – Definities

### 1. Stichting

De Stichting Arbeidsmarkt en Opleiding in de Metalektro (A+O).

### 2. Bestuur

Het bestuur van de stichting.

### 3. Directie

De directie van de stichting, als gevolmachtigde van het bestuur.

### 4. Wettelijke kaders

a. WEB: Wet Educatie en beroepsonderwijs (Stb. 1995, 501; laatste wijziging 2 december 2015, Stb. 2015, 478);

b. WHW: Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Stb. 1992, 593, laatste wijziging 22 december 2015, Stb. 2016,13);

c. Crebo: Centraal register beroepsopleidingen zoals bedoeld in artikel 6.4.1. van de WEB;

d. Croho: Centraal register opleidingen hoger onderwijs zoals bedoeld in artikel 6.13 van de WHW.

e. gekwalificeerde NLQF (beroeps-)opleidingen: (beroeps-)opleidingen vastgelegd in een openbaar register van gegevens van een kwalificatie die door het Nationaal Coördinatiepunt NLQF voorzien is van een niveauaanduiding.

### 5. Werkgever

De werkgever als bedoeld in deze cao en met wie de (leerling-)werknemer een (leer)arbeids-overeenkomst en - indien van toepassing - een beroepspraktijkvormingsovereenkomst/ praktijkovereenkomst heeft gesloten.

### 6. Werknemer

Degene die een arbeidsovereenkomst in de zin van artikel 7:610 van het Burgerlijk Wetboek heeft gesloten, dan wel - anders dan in zelfstandige uitoefening van een bedrijf of beroep - in aangenomen werk persoonlijk arbeid verricht.

## 7. Leerling-werknemer

Degene die een opleiding volgt waarvoor de stichting financiering verstrekt en die met de werkgever een overeenkomst zoals bedoeld in lid 8 van dit artikel én een overeenkomst zoals bedoeld in lid 9 van dit artikel heeft gesloten.

## 8. Leerarbeidsovereenkomst

Overeenkomst, te sluiten tussen in ieder geval de werkgever en de leerling-werknemer voor vijf dagen per week voor de duur van de beroepspraktijkvormingsovereenkomst / praktijkovereenkomst (model toegevoegd achter dit reglement). De leerarbeidsovereenkomst eindigt van rechtswege als de opleiding eindigt.

## 9. Beroepspraktijkvormingsovereenkomst/ praktijkovereenkomst

Overeenkomst als bedoeld in artikel 7.2.8 van de WEB, gesloten tussen de instelling, de leerling-werknemer en de werkgever.

## 10. Beroepsopleidingen

Opleidingen in de voltijdse, deeltijdse- of duale variant als bedoeld in de WEB en de WHW.

## 11. Studietoelating

Een studietoelating loopt vanaf startdatum studie met een maximale looptijd van twaalf maanden.

## 12. Vergoeding

Het jaarlijks door het bestuur vast te stellen bedrag per jaar ten behoeve van het opleiden van (leerling-)werknemers. De vergoeding wordt

toegekend bij de start van de opleiding, per studiejaar voor de duur van de opleiding, berekend over 45 weken per studiejaar.

## 13. Bewijs van inschrijving

Schriftelijk bewijs dat de (leerling-)werknemer is ingeschreven voor een studiejaar.

## 14. Bewijs van deelname

Schriftelijk bewijs van het opleidingsinstituut dat de opleiding daadwerkelijk gevolgd is.

## 15. Opleidingsmodule

Een op zichzelf staand opleidingsonderdeel van een erkende Crebo- of Croho-opleiding of door NLQF erkende opleiding dat wordt afgesloten met een certificaat.

## Artikel 2 – Vaststelling vergoeding aan de werkgever

1. Het bestuur kan aan de werkgever een vergoeding toekennen ten behoeve van de opleiding van de (leerling-)werknemer. Het bestuur stelt jaarlijks het totaal beschikbare vergoedingsbedrag vast en voor 1 juli van het betreffende schooljaar de hoogte van de vergoeding. Deze vergoeding geldt voor de volledige opleidingsduur (zie tabel).
2. De betreffende beroepsopleidingen met de daarbij behorende niveaus en maximale opleidingsduur worden onderscheiden door de WEB/WHW en voor deze duur vergoed door de stichting met een maximum van vier jaar. Binnen deze periode



worden voor de (leerling-)werknemer maximaal 2 opleidingen vergoed (inclusief vergoeding op basis van voorgaande financieringsreglementen).

Tabel doorlopende leerlijn met maximum vergoeding

<i>Opleiding</i>	<i>Niveau</i>	<i>Maximale duur volgens de WEB</i>	<i>Vergoedingsduur A+O</i>
mbo Assistent-opleiding	bbl-niveau I	min. half jaar en max. 1 jaar	1 jaar
mbo Basisberoepsopleiding	bbl-niveau II	min. 2 jaar en max. 3 jaar	2 jaar
mbo Vakopleiding	bbl-niveau III	min. 2 jaar en max. 4 jaar	3 jaar
mbo Middenkaderopleiding	bbl-niveau IV	min. 3 jaar en max. 4 jaar	4 jaar
Associate Degree	niveau V	min. 1 jaar en max. 2 jaar	2 jaar
hbo	niveau V	min. 1 jaar en max. 4 jaar	4 jaar
wo	niveau VI	min. 1 jaar en max. 4 jaar	4 jaar

- Bij een doorlopende leerlijn, waarbij aansluitend wordt gestart met het daaropvolgende niveau, gelden dezelfde voorwaarden. Werkgever dient in dat geval uiterlijk zes maanden na de start van de vervolgopleiding de aanvraag voor de vergoeding in voor deze beroepsopleiding en sluit een nieuwe leerarbeidsovereenkomst af in verband met de nieuwe beroepspraktijkvormingsovereenkomst/praktijkovereenkomst op bbl-niveau III of IV of inschrijving op hbo-niveau.
- Indien een werknemer slechts een of meerdere delen van de beroepsopleiding volgt om het diploma te behalen, wordt de vergoeding naar rato vastgesteld op basis van de totale nominale studieduur. De verwachte totale studieduur moet worden onderbouwd met een door de onderwijsinstelling verstrekte verklaring.
- Bij het volgen van een losse opleidingsmodule dient de werkgever uiterlijk voor afronding van de opleidingsmodule de vergoeding aan te vragen.
- De werkgever, wiens bedrijf gevestigd is in Nederland, kan bij de directeur van de stichting een vergoeding aanvragen voor een erkende beroepsopleiding gevolgd in de aan Nederland grenzende deelstaten en provincies.

### Artikel 3 – Verplichtingen van de werkgever

- De werkgever verklaart met de (leerling-)werknemer en eventueel andere relevante partijen de overeenkomst te hebben gesloten, zoals genoemd in artikel 1 lid 6 (werknemer) of lid 8 en 9 (leerling-werknemer) van dit reglement.

De werknemer ontvangt gedurende de opleiding tenminste het salaris zoals overeengekomen in de arbeidsovereenkomst.

2. De arbeidsovereenkomst dient de volgende artikelen te bevatten:
  - de cao's in de Metalektro zijn van toepassing;
  - de kosten van de opleiding en de daaraan gerelateerde kosten (examens, materiaal, inschrijving) worden door werkgever vergoed en mogen niet worden teruggevorderd ter hoogte van de door de stichting betaalde vergoeding.
3. De werkgever dient uiterlijk binnen zes maanden na de start van het studiejaar de aanvraag voor de vergoeding voor de beroepsopleiding in.
4. Indien de werkgever verzuimd heeft het eerste studiejaar aan te melden, dan komt hij uitsluitend nog in aanmerking voor vergoeding van het tweede, derde of vierde studiejaar van deze (leerling-) werknemer.
5. Bij mutaties of uitval van de (leerling-)werknemer meldt de werkgever dit bij de stichting via het declaratieformulier.

## **Artikel 4 – Uitbetalen vastgestelde vergoeding aan de werkgever**

1. De vastgestelde vergoeding als bedoeld in artikel 2 van dit reglement wordt door de stichting als voorlopige vergoeding aan de werkgever uitbetaald.

2. De vergoeding wordt uitgekeerd middels bevoorschotting en een slotbetaling op basis van de einddeclaratie.  
Bevoorschotting vindt zesmaandelijks plaats na aanvang van de opleiding en is afhankelijk van de duur van de opleiding. Bevoorschotting eindigt altijd 6 maanden voor einde nominale studieduur. De einddeclaratie dient binnen 6 maanden na afloop van de opleiding dan wel de maximale vergoedingsperiode door de stichting te zijn ontvangen.

Bij het indienen van de einddeclaratie verklaart de werkgever te beschikken over:

- een schriftelijk bewijs van deelname aan de opleiding;
  - een schriftelijk bewijs dat de (leerling-) werknemer in dienst was bij de werkgever gedurende de duur van de opleiding.
3. De definitieve vaststelling en toekenning van de vergoeding vinden plaats zo spoedig mogelijk na afloop van het opleidingstraject. De vergoeding wordt gebaseerd op het feitelijk aantal opleidingsweken tot het maximum genoemd in artikel 2 lid 2. Bij (tussentijdse) beëindiging van de opleiding vervalt (naar rato) het recht op vergoeding.
  4. Als werkgever bij controle de vereiste documenten niet kan overleggen, heeft de stichting het recht de voorlopig uitbetaalde vergoeding terug te vorderen.

## Artikel 5 – Informatieplicht en bewaartermijn

1. De werkgever dient alle gegevens beschikbaar te hebben welke voor de uitvoering van dit reglement nodig zijn. De stichting behoudt het recht om deze gegevens steekproefsgewijs te verifiëren.
2. De werkgever dient alle gegevens te verstrekken welke voor de uitvoering van dit reglement nodig zijn, dan wel wenselijk worden geacht. De stichting heeft het recht zelf of een onafhankelijke derde partij de verstrekte gegevens te (laten) verifiëren. Er geldt een administratieve bewaarplicht van 7 jaar gerekend vanaf de datum van de uitbetaling van de einddeclaratie.

## Artikel 6 – Aansprakelijkheid

De stichting aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor door anderen dan de stichting verrichte werkzaamheden voortvloeiend uit de uitvoering van dit reglement.

## Artikel 7 – Overgangsbepaling

De werkgever komt voor vergoeding volgens het Financieringsreglement Opleiding van leerlingen en Scholing van werkenden 2016/2018 in aanmerking indien:

- a. leerling-werknemers of werknemers met hun opleiding zijn gestart vóór 1 januari 2019 én
- b. in het geval van een leerling-werknemer aan alle voorwaarden zoals deze zijn opgenomen in het

Financieringsreglement Opleiding van Leerlingen 2016/2018 is voldaan

- c. in het geval van een werknemer aan alle voorwaarden zoals deze zijn opgenomen in het Financieringsreglement Scholing van Werkenden 2016/2018 is voldaan.

## Artikel 8 – Slotbepaling

In alle gevallen waarin de bepalingen in dit reglement niet voorziet en/of gelet op bijzondere omstandigheden van het individuele geval, beslist de directie dan wel het bestuur.

# Model als bedoeld in artikel 1 lid 8 van bijlage C - Financieringsreglement opleiding van leerlingen en werknemers 2019-2021

## Leerarbeidsovereenkomst

Ondergetekenden:

\_\_\_\_\_,  
gevestigd te

\_\_\_\_\_,  
verder te noemen de 'werkgever', ten deze  
rechtsgeldig vertegenwoordigd door

\_\_\_\_\_,  
directeur

en

\_\_\_\_\_,  
wonende te

\_\_\_\_\_,  
verder te noemen de 'leerling-werknemer', verklaren  
hierbij een leerarbeidsovereenkomst te hebben  
aangegaan onder de volgende voorwaarden:

## Artikel 1 – Aard van de overeenkomst

Deze leerarbeidsovereenkomst wordt aangegaan voor bepaalde tijd, namelijk voor de duur van de ingevolge de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) gesloten beroepspraktijkvormingsovereenkomst/ praktijkovereenkomst, dan wel voor de duur van de ingevolge de Wet Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs (WHW) voorziene HBO opleiding en eindigt van rechtswege op de dag waarop de betreffende opleiding eindigt, alsmede in de gevallen genoemd in artikel 11, 12 en 13 van deze leerarbeidsovereenkomst.

## Artikel 2 – Dienstverband

De leerling-werknemer treedt met ingang van \_\_\_\_\_ in dienst van de werkgever.

## Artikel 3 – Proeftijd

De eerste maand geldt als proeftijd als bedoeld in artikel 7: 652 B.W.

## Artikel 4 – Arbeidsduur

De arbeidsduur voor de leerling-werknemer bedraagt vijf dagen per week. Het praktijk- en theorieonderwijs dat binnen de opleiding valt, wordt gedurende deze dagen gevolgd.

## Artikel 5 – Salaris

Het salaris bij indiensttreding bedraagt minimaal het dan geldend wettelijk minimum(jeugd)loon bij een vijfdaagse werkweek, zijnde  
€ \_\_\_\_\_ per maand. \*

\* Het salaris bedraagt gedurende de tweede helft van de opleiding tenminste 110% van het wettelijk minimum(jeugd)loon bij een vijfdaagse werkweek, indien de leerling-werknemer de eerste helft van de opleiding met goed gevolg heeft afgesloten.

## Artikel 6 – Reiskosten

De reiskosten van de woonplaats naar de onderwijsinstelling worden vergoed door de werkgever volgens de geldende bedrijfsregeling, op basis van de tarieven van het openbaar vervoer 2e klasse.

Extra reiskosten, die gemaakt zijn in verband met stage buiten de onderwijsinstelling worden door de werkgever vergoed, op basis van de tarieven van het openbaar vervoer 2e klasse.

## Artikel 7 – Overige vergoedingen

De kosten van lesboeken, examens (materiaal en inschrijving) en theorieopleiding (inschrijfkosten school) worden vergoed door de werkgever zonder

dat deze kosten bij de leerling-werknemer mogen worden teruggevorderd. Tevens zal de werkgever de leerling-werknemer de benodigde gereedschappen, bedrijfskleding en veiligheidsmiddelen ter beschikking stellen, alsmede een aansprakelijkheids- en ongevallenverzekering ten behoeve van de leerling-werknemer afsluiten.

## Artikel 8 – Vakantie

Ten aanzien van het aantal vakantiedagen geldt de cao in de Metalektro. De werkgever zal de aaneengesloten vakantie zo mogelijk doen vallen in de sluitingsperiode van de onderwijsinstelling.

## Artikel 9 – Verplichtingen van de werkgever

De werkgever stelt aan de leerling-werknemer een opleidingsplaats ter beschikking en zal voorts al die maatregelen nemen die in verband met het doel van deze overeenkomst van belang zijn, ook ter zake van de kwaliteit van de opleidingsplaats.

De werkgever draagt er zorg voor dat de leerling-werknemer wordt opgeleid overeenkomstig het programma uit de beroepspraktijkvormings-overeenkomst/praktijkovereenkomst, dan wel het programma van de betreffende mbo, dan wel hbo-opleiding en met inachtneming van nader door het kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven, dan wel door de onderwijsinstelling te stellen regels.

## Artikel 10 – Verplichtingen van de leerling-werknemer

De leerling-werknemer zal zich bij het volgen van de opleiding houden aan de hem/haar namens het opleidende bedrijf te geven aanwijzingen of opdrachten. De leerling-werknemer zal de gedragsregels en voorschriften zoals deze in het stage-biedende bedrijf van toepassing zijn, in acht nemen en in het bijzonder de veiligheidsvoorschriften naleven.

De leerling-werknemer is gehouden al datgene te doen wat bijdraagt aan het succesvol afronden van de opleiding.

## Artikel 11 – Schorsing

De werkgever is bevoegd om de leerling-werknemer bij ernstig verwijtbaar gedrag (gedrag waarvoor onder meer een dringende reden voor ontslag aanwezig geweest zou zijn), te schorsen voor een periode van één week zonder doorbetaling van loon. Het besluit tot schorsing wordt mondeling onder opgave van redenen aan de leerling-werknemer medegedeeld en binnen twee werkdagen schriftelijk aan hem/haar bevestigd. De werkgever zendt voorts een afschrift van het besluit aan de onderwijsinstelling. Indien de leerling-werknemer in het kader van de opleiding werkzaamheden verricht bij een stage-biedend bedrijf, is deze bevoegd om de leerling-werknemer bij ernstig verwijtbaar gedrag met onmiddellijke ingang van het stageadres te verwijderen. De stagewerkgever meldt deze verwijdering direct aan de werkgever. De leerling-werknemer meldt zich onmiddellijk na de verwijdering bij de werkgever.

## Artikel 12 – Tussentijdse beëindiging of opzegging

1. De kantonrechter kan op verzoek van de werkgever de arbeidsovereenkomst tussentijds beëindigen in geval:
  - a. de leerling-werknemer aantoonbaar niet geschikt is gebleken voor de functie waartoe hij/zij wordt opgeleid. De werkgever dient de gronden tot dit besluit vooraf met de onderwijsinstelling en de leerling-werknemer te hebben besproken, waarbij is komen vast te staan dat voortzetting van het dienstverband geen perspectief biedt;
  - b. naar het oordeel van de werkgever ten gevolge van ernstig en verwijtbaar gedrag van de leerling-werknemer, een voortzetting van de opleiding redelijkerwijs niet meer van de werkgever kan worden gevergd;
2. De leerling-werknemer kan deze overeenkomst tussentijds opzeggen met inachtneming van een opzegtermijn van één maand.

## Artikel 13 – Tussentijdse beëindiging bij ziekte

Ingeval van ziekte, die met onderbreking van niet meer dan één week, zestien weken heeft geduurd, wordt de leerling-werknemer geacht de opleiding niet binnen de gestelde opleidingsduur met succes te kunnen afronden. Derhalve eindigt aan het einde van genoemde periode van ziekte deze

arbeidsovereenkomst van rechtswege, tenzij de werkgever met de leerling-werknemer schriftelijk anders overeenkomt.

## Artikel 14 – Arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd na behalen BBL-opleiding

De werkgever zal de leerling-werknemer die voor de opleiding is geslaagd aansluitend aan de leerarbeids-overeenkomst een arbeidscontract voor onbepaalde tijd aanbieden, tenzij direct aansluitend een nieuwe leerarbeidsovereenkomst wordt gesloten voor de daaropvolgende beroepsopleiding op opvolgend niveau. Indien de werkgever deze arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd niet in de eigen onderneming kan aanbieden, zal de werkgever zich, in overleg met de werknemer, inspannen voor een periode van maximaal 6 maanden voor de aanbieding van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd bij een andere werkgever in de sector.

## Artikel 15 – CAO

De cao's in de Metalektro zijn van toepassing.

## Artikel 16 – Bedrijfseigen regelingen

Bedrijfseigen regelingen met betrekking tot secundaire arbeidsvoorwaarden zijn in het kader van deze overeenkomst niet van kracht, tenzij anders overeengekomen in een bijlage bij deze overeenkomst.

### Ondertekening

Werkgever

\_\_\_\_\_ ,

Datum

\_\_\_\_\_ ,

Handtekening

\_\_\_\_\_ ,

Werknemer

\_\_\_\_\_ ,

Datum

\_\_\_\_\_ ,

Handtekening

Wettelijke vertegenwoordiger (indien werknemer jonger is dan 18 jaar)

\_\_\_\_\_ ,

Datum

\_\_\_\_\_ ,

Handtekening

\_\_\_\_\_ ,





# Trefwoorden

## Trefwoord

**BASIS****HP****SAO****A+O**

nummer cao-bepaling (pag. nr.)

## A

A-bepalingen in de cao	7.5 (98), 7.5 (172)
Aansprakelijkheid	7.6 (99)
Aanvullende afspraken, eventuele	1.2.3 (149)
Aanvulling loon bij arbeidsongeschiktheid	3.8 (54), 3.4 (155)
Aanvulling WW-uitkering	3.9.4 (58)
Acties (vakbonds-)	7.7 (100)
Adoptie, kort verzuim bij	4.4 (71)
Afwijken van de cao / Flexibilisering	7.4 (97), 7.4 (172)
Afwijken in een MB-cao	7.5 (98)
Afwijkende werktijd	3.7.5 (51), 7.3 (94)
Algemeen verbindend verklaring	- (3)
AOW-leeftijd	1.5.2 (26), 1.7 (151)
Arbeidsduur, aanpassing	1.3 (24), 1.4 (151)
Arbeidsmarkt en opleiding	zie: cao A+O
Arbeidsmarktprojecten (salaris)	3.6.1 (44)
Arbeidsongeschiktheid:	
- inkomen bij	3.8 (54), 4.5.3 (74), 3.4 (155)
- relatie met BJA	4.5.3 (74)
- vakantietoeslag bij	3.7.1 (46)
- verzekeringen	3.8.5 (56), 3.8.6 (56), 3.8.7 (57)
Arbeidsovereenkomst	- (1)

## B

B-bepalingen in de cao _____	7.5 (98), 7.5 (172)
Basis Jaarlijkse Arbeidsduur (BJA) _____	4.5 (73), 7.3 (94)
Basis-cao _____	7.3 (94), 7.3 (171)
Bedrijfssluiting of inkrimping _____	6.8.3 (88), 6.6 (166)
Begrafenis, kort verzuim bij _____	4.4 (7)
Beloningssysteem _____	7.3 (94)
Bemiddeling _____	7.9 (102), bijlage E (123), 7.7 (173)
Bescherming kaderleden vakbonden _____	6.6.3 (86)
Bescherming personeelsvertegenwoordigers _____	6.5 (84)
Bevalling _____	4.5.1 (73)
Bijzonder verzuim _____	4.5 (73), 4.5 (161)
BJA _____	zie: Basis Jaarlijkse Arbeidsduur

## C

Cao A+O (Arbeidsmarkt en opleiding) _____	A+O (208)
Cao HP (Hoger personeel) _____	HP (145)
Cao-partijen _____	- (19), - (145), - (195), - (208)
Cao SAO (Systeem voor arbeidsomstandigheden) _____	SAO (194)
Consignatiedienst _____	2.5 (30)
Continuarbeid _____	2.4 (30), 3.7.2 (47), 3.7.4 (50)

## D

Deeltijd _____	1.4 (25), 7.3 (94), 1.5 (151)
Definities _____	7.3 (97), 7.3 (171)
Dienstrooster _____	2.1 (27), 7.3 (94), 2.1 (151)
Duurzame inzetbaarheid _____	5.1 (77), 5.1 (163)

## E

Erkenning Verworven Competenties (EVC) _____	5.5 (79), 5.5 (163)
EVC _____	zie: Erkenning Verworven Competenties
Examen vakdiploma, kort verzuim bij _____	4.4 (71), 4.4 (160)

## F

Feestdagen _____	2.6.3 (32), 7.3 (94), 4.1 (158)
Flexibilisering / Afwijken van de cao _____	7.4 (97), 7.4 (172)
Functieclassificatie _____	3.1 (33), 3.1 (153)
Functie-indeling _____	3.1.4 (34), 3.1 (153)
Functiejaren _____	7.3 (94)
Fusie _____	6.8.2 (88), 6.6.2 (166)

## G

Geboorte, kort verzuim bij _____	4.4 (71)
Gedrag, ongewenst _____	- (22)
Generatiepact _____	5.6 (80), 5.6 (163)
Geschillen / -commissie / -reglement _____	7.8 (101), bijlage D (118), 7.6 (172)

## H

Handelsreizigers (vakantietoeslag) _____	3.7.1 (46)
Herhalingsoefening (loonbetaling) _____	4.5.1 (73)
Herscholing, salaris bij _____	3.6.2 (44)
Huwelijk(-sjubilea), kort verzuim bij _____	4.4 (71), 4.4 (160)

## I

Inhaaluren oproepkrachten _____	3.7.6 (51)
Inkomen _____	3 (33), 3 (153)
Inkomen bij arbeidsongeschiktheid _____	3.8 (54), 3.4 (155)
Inkomen bij werkloosheid tijdens dienstverband _____	3.9 (58), 3.5 (157)
Inkrimping of bedrijfssluiting _____	6.8.3 (88), 6.6.3 (166)
Integraal Systeem van Functiewaardering (ISF) _____	3.1 (33), bijlagen F (127)-G (128), 3.1 (153)
Interne vacatures _____	6.1.2 (81)
Inzetbaarheidsdag _____	5.1 (77)
ISF _____	zie: Integraal Systeem van Functiewaardering

## J

Jaarsalaris _____	7.3 (94)
Jaarverdienste _____	7.3 (94)

## K

Kaderleden vakbonden, bescherming _____	6.6.3 (86), 6.3 (164)
Karweiwerk _____	3.7.7 (52)
Klachtenprocedure bij functieclassificatie _____	3.1.2 (33), bijlage G (128)
Koopdagen _____	4.5.1 (73), 4.3.3 (70), 4.3.3 (160)
Kort verzuim _____	4.4 (71), 4.4 (160)

## L

Langdurig dienstverband:	
- extra vakantie _____	4.1.2 (61)
- loonbetaling over extra vakantie _____	4.5.1 (73)
Levensloopregeling _____	4.3.4 (70), 4.3.4 (160)
Levenspartner _____	4.4.2 (71)
Loondoorbetaling:	
- bij arbeidsongeschiktheid _____	3.8 (54), 3.4 (155)
- bij bijzonder verzuim _____	4.5.1 (73)
Loonsom Wfsv _____	7.3 (94), 7.3 (171)
Loopbaangesprek _____	5.2 (77), 5.2 (163)
Looptijd cao _____	7.1 (93), 7.1 (170)

## M

Maandverdienste _____	7.3 (94)
MB-cao _____	7.5 (98), 7.5 (172)
Medische redenen, verzuim om _____	4.4.4 (71), 4.4 (160)
Medisch onderzoek, periodiek _____	1.6 (151)
Meeruren:	
- compensatie/toeslag _____	3.7.2 (47)
- compenserend vrijaf (loonbetaling) _____	4.5.1 (73)
- definitie _____	7.3 (94)
Milieuzorg, interne _____	- (22)
Minimumvakantietoeslag _____	3.7.1 (46)

## N

Naleving cao _____	7.6 (99)
Nawerking eerdere cao's _____	7.1.2 (93)
NEN-certificaat uitzendbureaus _____	6.9.1 (90)
Niet in dienst zijnde werknemers _____	6.10 (90), 6.8 (167)

## O

Omscholing, salaris bij _____	3.6.2 (44)
Onbetaald verlof _____	4.3.4 (70)
Ondernemingssalarissystemen _____	3.5 (43)
Ontslag _____	1.5 (26), 1.7 (151)
Onwerkbaar weer/ongunstige waterstand (inkomen) _____	3.9 (58)
Opleidingsdagen _____	4.5.1 (73), 5.3 (163)
Oproepkrachten (inhaaluren) _____	3.7.6 (51)
Opstapsalarisgroep _____	3.2.1 (35)
Opzegging _____	1.5 (26), 1.7 (151)
Organisatiebureau, inschakeling _____	6.8.1 (88), 6.6 (166)
Overlijden, kort verzuim bij _____	4.4 (71), 4.4 (160)
Overlijdensuitkering _____	3.11 (60)
Overuren/-werk:	
- compensatie/toeslag _____	3.7.2 (47)
- compenserend vrijaf (loonbetaling) _____	4.5.1 (73)
- definitie _____	7.3 (94)
- randvoorwaarden _____	2.6 (31)
- vrijaf na (loonbetaling) _____	4.5.1 (73)
Oververdiensite _____	7.3 (94)

## P

Pensioen _____	3.10 (59), 3.6 (157)
Pensioenakkoord _____	7.7.2 (100)
Pensioenfonds voor de Metalektro (PME) _____	3.10 (59), 3.6 (157)
Pensioengerechtigde leeftijd, werken na de _____	3.6.3 (45)
Personeelsvertegenwoordigers, bescherming _____	6.5 (84), 6.3 (164)
Persoonlijk minimum(functie)salaris _____	3.2.5 (37)

Persoonlijke minimum maandverdiensten _____	3.3 (38)
Ploegendienst _____	2.3 (29), 3.7.3 (49), 7.3 (94), 7.3 (171)
Ploegendienst, regelmatige _____	3.7.1 (46), 3.7.3 (49), 4.5.2 (74)
PME _____	zie: Pensioenfonds van de Metalektro
Proeftijd _____	1.1.2 (23)

## R

Raad van Overleg in de Metalektro (ROM) _____	6.2 (82), 6.3 (82), 7.3 (94), 7.3 (171)
Re-integratie gedeeltelijk arbeidsgeschikten _____	3.8.4 (55)
Reis- en verblijfkostenvergoeding karweiwerk _____	3.7.7 (52)
Reistijdvergoeding karweiwerk _____	3.7.7 (52)
Reorganisatie _____	6.8 (88)
ROM _____	zie: Raad van Overleg in de Metalektro
Roostervrij _____	zie: Vrije roosteruren

## S

Salaris _____	7.3 (96)
Salarisaanpassingen, algemene _____	3.4 (42)
Salarisgroepen _____	3.2 (35)
Salarissen, afwijkende _____	3.6 (44)
Salarissystemen, ondernemings- _____	3.5 (43)
Salaristabellen _____	3.3 (38)
SAO, Nadere regels voor ISF en/of _____	bijlage G (128)
Scholing _____	5 (77), 5 (163)
Senioren, extra vakantie _____	4.1.4 (62), 4.5.1 (73)
Sociaal beleid _____	6.1 (81)
Sociaal Fonds in de Metalektro (SSF) _____	6.4 (82), 6.1 (164)
Sociaal jaarverslag _____	6.1.1 (81)
Sociaal plan bij fusie, reorganisatie, bedrijfssluiting of inkrimping _____	6.8.4 (89), 6.6.4 (166)
Sollicitatie _____	1.1 (148)
SSF _____	zie: Sociaal Fonds in de Metalektro
Staking _____	7.7 (100)
Studiekostenregeling _____	5.4 (78), 5.4 (163)
Systemen van functieclassificatie _____	bijlage H (131)

## T

Tijdsparen _____	4.3 (69), 4.3 (160)
Toeslagen _____	3.7 (46)
Toeslagpercentages _____	bijlage I (132)

## U

Uitsluiting leden vakbonden _____	7.7 (100)
Uitzendwerk _____	3.4.2 (42), 6.9 (90), 6.10 (90)
Uurverdienste _____	7.3 (94)

## V

Vacatures, interne _____	6.1.2 (81)
Vakantie _____	4.1 (61)
Vakantiedagen:	
- salaris/verrekening/uitbetaling _____	4.1.7 (65)
- kopen, sparen, verkopen _____	4.3.3 (70)
Vakantietoeslag _____	3.7.1 (46), 3.3.1 (38), 3.3.1 (155)
Vakbondscontributie _____	3.7.8 (53), 6.7 (87), 3.3.2 (155), 6.5 (166)
Vakbondsverlof _____	4.5.1 (73), 4.6 (75), 4.6 (162)
Vakbondswerk in de onderneming _____	6.6 (85), 6.4 (165)
Vakexamen, kort verzuim bij _____	4.4 (71), 4.4 (160)
Vakbonden:	
- definitie _____	7.3 (94), 7.3 (171)
- namen/adressen organisaties _____	- (14)
Vergewisplicht salaris bij uitzendwerk _____	3.4 (42)
Vergoedingen _____	3.7 (46)
Verlof, onbetaald _____	4.3.4 (70)
Verzuim, bijzonder _____	4.5 (73), 4.5 (161)
Verzuim, kort _____	4.4 (71), 4.4 (160)
Vierdaagse werkweek (tijdelijk) _____	2.2 (28), 2.2 (152)
Voltijd _____	1.4 (25), 7.3 (94), 7.3 (171)
Vrije roosteruren _____	4.2 (67), 7.3 (94), 7.3 (171)

## W

Werkdag normale _____	7.3 (94)
Werkervaringsproject (salaris) _____	3.2.1 (35)
Werkgelegenheid _____	- (21)
Werkgever _____	7.3 (94), 7.3 (171), 7.3 (212)
Werkgeversorganisatie:	
- definitie _____	7.3 (94), 7.3 (171)
- naam/adres organisatie _____	- (14)
Werkings sfeer cao _____	7.2 (93), bijlage A (104), 7.2 (170), bijlage A (177), 3.2 (212), bijlage A (214)
Werkloosheid tijdens dienstverband, inkomen bij _____	3.9 (58), 4.5.1 (73), 3.5 (157)
Werknemer:	
- definitie _____	7.3 (94), 7.3 (171), 3.3 (212)
- niet in dienst zijnde _____	6.10 (90), 6.8 (167)
Werktijden _____	2 (27), 2 (152)
Werktijd, afwijkende _____	3.7.5 (81), 7.3 (94)
Werktijdverkorting, tijdelijke (inkomen bij) _____	3.9.3 (58), 3.5.2 (157)
WGA	
- hiaatverzekering _____	3.8.6 (56), 3.4.6 (156)
- verhaal gedifferentieerde premie _____	3.8.5 (56), 3.4.5 (156)
WIA-bodemverzekering _____	3.8.7 (57), 3.4.7 (156)
Winstdelingsregelingen _____	6.2 (81)
WW-uitkering (aanvulling) _____	3.9.4 (58), 3.5.4 (157)

## Z

Zesdaagse werkweek, extra vakantie bij _____	4.1.3 (61)
Ziekteverzuim _____	3.8.2 (55), 3.4.2 (155)
Ziektewetdagloon _____	3.8.3 (55), 3.4.3 (155)
Zwangerschap _____	4.5.1 (73)